

ព្រះបាទនរោត្តម

នរោត្តម
២០១៧

ព្រះមហាក្សត្រវិញ្ញាណ

الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ

អារម្ភកថា

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដូចមុស្លិមភាគច្រើនដែរ ខ្ញុំកាន់សាសនាអ៊ីស្លាមតាមដូនតាខ្ញុំតៗមកដែរ តាមទង្វើក្រៅដែលខ្ញុំធ្លាប់ឃើញ ដោយមិនដឹងថាសមស្របតាមព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ទាំងស្រុងឬទេ ។ ដូច្នោះហើយបានជាខ្ញុំខិតខំស្វែងយល់ទង្វើរបស់ខ្ញុំដោយពឹងផ្អែកទៅលើសំណេររបស់អស់លោកបណ្ឌិតមុស្លិម និងបណ្ឌិតនានាទៀតដែលជំនាញខាងសាសនាអ៊ីស្លាម ។ ទ្រឹស្តីរបស់បណ្ឌិតស្ទើរតែទាំងអស់ផ្ដោតមកលើព្រះសាស្ត្រារបស់អស់ឡោះហ្ន៎និងក្រុមគ្រួសាររបស់ព្រះអង្គដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះមហាគម្ពីរគូរអាន ក្នុងសូរ៉េវ៉ះត្ត ៣៣ អាយ៉ាស់ ៣៣ គឺ៖ "អាស្ទ័លុល-បៃត" មានន័យថា "រាជកុលដ្ឋាន" (សមាជិកនៃគ្រួសារ) ហើយរាជកុលដ្ឋានទាំងនេះឯងដែលជាអ្នកស្នងព្រះសាស្ត្រាអស់ឡោះហ្ន៎ដែលគេហៅថាអ៊ីម៉ា ។ តើអ៊ីម៉ាទាំងនេះជាអ្នកណា ? មានងារជាអ្វី ?

សំណួរពីរនេះជម្រុញឲ្យខ្ញុំស្វែងរកចម្លើយ តាមរយៈសំណេរទូទៅដែលពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុមគ្រួសាររបស់ព្រះសាស្ត្រាមូហ្កាម៉ាដូ ដោយមិនរើសអើងពូជសាសន៍របស់អ្នកសរសេរឬអ្នកនិពន្ធនោះទេ លុះបានសម្រេច ។

កាលពីដើមឡើយគេបានហៅអ៊ីម៉ាអាស្ទ័លុល-បៃតថា "គូរអានចេះនិយាយ" ព្រោះអ៊ីម៉ាទាំងនេះមានចំណេះចេះដឹងដ៏ធំធេងគ្រប់វិស័យ ដូចគូរអានដែលចារនៅលើសន្លឹកក្រដាសដែរដែលផ្ទុកនូវចំណេះវិជ្ជាមហាសាល ហើយដែលគេហៅថា "គូរអានមិនចេះនិយាយ" ។ ខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ក៏ដូចមុស្លិមភាគច្រើនដែរ មិនធ្លាប់បានឮអំពីអ៊ីម៉ាទាំងនេះទេ សូម្បីតែសាច់សាលោហិតរបស់ព្រះសាស្ត្រាមូហ្កាម៉ាដូក៏មិនដឹងដែរ ។ ចាប់តាំងពីព្រះសាស្ត្រាមូហ្កាម៉ាដូបានចូលទិវង្គតទៅសាសនាអ៊ីស្លាមបានបែកខ្ញែកជាច្រើននិកាយ ដូចព្រះបញ្ញត្តិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ អ៊ីម៉ាអាស្ទ័លុល-បៃតទទួលរងនូវការសង្កត់សង្កិន ត្រូវគេប្លន់យកសិទ្ធិនិងកេរ្តិ៍មរតកដែលព្រះសាស្ត្រាមូហ្កាម៉ាដូបានបន្សល់ទុកឲ្យថែមទាំងត្រូវគេកាប់សម្លាប់ដូចសត្វធាតុ ។

បណ្តាអ៊ីម៉ាអាស្ទ័លុល បៃតសុទ្ធតែបានទទួលចំណេះចេះដឹងមកពីដូនតា ពោលគឺមកពីព្រះសាស្ត្រាមូហ្កាម៉ាដូនោះឯង ព្រះសាស្ត្រាមូហ្កាម៉ាដូបានទទួលចំណេះចេះដឹងមកពីអស់ឡោះហ្ន៎តាមរយៈ ។ អ្វីដែលខ្ញុំយល់ឃើញថាជាកត្តាសំខាន់គឺអ៊ីម៉ាទាំងនេះឯងដែលអស់ឡោះហ្ន៎ព្រះដែលបង្កើតសព្វសារពើបានជម្រះបន្ទុកឲ្យអស់មន្ទិលហ្មឯងនៅក្នុងសូរ៉េវ៉ះត្ត ៣៣ អាយ៉ាស់ ៣៣ នោះ ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយបានខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា អស់អ៊ីម៉ាទាំងនេះច្បាស់ជាមិនពោលមុសាជាដាច់ខាត ពុំនោះទេពុំមែនជាជនបរិសុទ្ធដែលអស់ឡោះហ្ន៎បន្ទុកនោះទេ ជនមិនបរិសុទ្ធគឺជនទុច្ចរិត ជនទុច្ចរិតគឺជន ដែលមិនជ្រះថ្លា មិនស្មោះត្រង់ ដែលសង្ឃឹមតែទាញយកនូវកម្រៃដ៏ស្អប់ស្អើងប៉ុណ្ណោះ ហើយជនមិនស្មោះត្រង់រមែងតែបរាជ័យ ។

មូលហេតុទាំងនេះឯងដែលញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យបកប្រែព្រះមហាគម្ពីរគូរអាន ពីភាសាបរទេសមកជា

ភាសាខ្មែរ យកតាមសម្រាយរបស់អាស្ថលុល-បៃតី តាមចំណេះស្តេចស្តើងរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថាព្រះ
 មហាគម្ពីរគួរអានមួយច្បាប់នេះ ដែលប្រកបដោយពាក្យអធិប្បាយត្រួសៗរបស់បណ្ឌិតអ៊ីម៉ា និងជំនិត
 របស់អ៊ីម៉ា អាចផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលមួយចំនួនដែលចង់ដឹង ចង់យល់ដូច្នោះខ្ញុំដែរ ។ សូម
 អល់ឡោះប្រើព្រះមេត្តាខន្តីអភ័យទោសដល់កំហុសខុសឆ្គងដោយអចេតនា និងសូមព្រះអង្គប្រសិទ្ធិ
 ពរជ័យសិរីសួស្តីដល់ព្រះសាស្តាម្បូរម៉ាដូនិងរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គ និងដល់មុស្លីមគ្រប់រូប ។

ថ្ងៃទី២៩/០៨/២០១៣

ប៊ិន សាអ៊ីដូ

សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អ្នកបកប្រែ

ការសរសេរភាសាអាវ៉ាប់មកជាភាសាខ្មែរធ្វើឲ្យបាត់សម្លេងដើម ។ ដូច្នោះ ដើម្បីរក្សាទុកនូវសម្លេងជាភាសាអាវ៉ាប់ ខ្ញុំបានប្រកបតួអក្សរខ្មែរជាមួយតួអក្សរអាវ៉ាប់ ដោយដាក់តួអក្សរអាវ៉ាប់នោះនៅខាងក្រោមតួអក្សរខ្មែរ តែចូរកុំច្រឡំថាជាព្យាង្គតម្រួតដូចភាសាយើង ដូចតទៅ ។

ត	ស្មើនឹង	ﺖ
ស្រ	ស្មើនឹង	ﺖ
យ	ស្មើនឹង	ﺚ
ហ	ស្មើនឹង	ﺚ
ខ, ក	ស្មើនឹង	ﺚ
ដ, ន	ស្មើនឹង	ﺚ
ស	ស្មើនឹង	ﺚ
ស	ស្មើនឹង	ﺚ
ស	ស្មើនឹង	ﺚ
ស	ស្មើនឹង	ﺚ
ដ, ន	ស្មើនឹង	ﺚ
ត	ស្មើនឹង	ﺚ
ស	ស្មើនឹង	ﺚ
អ	ស្មើនឹង	ﺚ
ក, គ	ស្មើនឹង	ﺚ
ក, គ	ស្មើនឹង	ﺚ
ហ	ស្មើនឹង	ﺚ
អ	ស្មើនឹង	ﺚ

- ﷺ សូមអល់ឡោះហ្វ៊ែរ ព្រះរាជទានព័រជ័យដល់ព្រះអង្គ ﷺ និងព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ (ប្រើចំពោះវិស្វលុលឡោះហ្វ៊ែរ និងគ្រួសារ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ គឺអ៊ីម៉ាមគ្នាទេសក៍ទាំងឡាយ) ។

- ﷺ សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់ព្រះអង្គ ។

- ﷺ សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់ព្រះអង្គទាំងឡាយ ។

- ﷺ សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់ព្រះនាង ។

- ﷺ សូមអល់ឡោះហ្វ៊ែរសព្វព្រះហឫទ័យលោក ។

- ﷺ សូមអល់ឡោះហ្វ៊ែរសព្វព្រះហឫទ័យនាង ។

- ﷺ សូមអល់ឡោះហ្វ៊ែរព្រះរាជទានព័រជ័យដល់ព្រះអង្គ ។

- ﷺ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្រិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង (ប្រើចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ែរមួយគត់) ។

- ﷺ ព្រះដ៏មហាផ្អើងផ្កាន (ប្រើចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ែរមួយគត់) ។

- ﷺ ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាផ្អើងផ្កាន (ប្រើចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ែរមួយគត់) ។

- (جَلَّ جَلَالُهُ) ព្រះដ៏មានព្រះវិរាធនភាពវិសេសវិសាល (ប្រើចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ូមូយគត់) ។

- ۝- ព្រះជាទីនឹករលឹកដ៏មហាធ្វើឯម្កាន (ប្រើចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ូមូយគត់) ។

- ព្រះសាក្សី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ គឺ حَجَّتْهُ គឺអ៊ុម៉ាំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ដែលអល់ឡោះហ្វ៊ូ បានផ្ទេរអំណាចឲ្យដើម្បីដឹកនាំសហគមន៍របស់ព្រះអង្គ អត់ពីរស៊ូលុលឡោះហ្វ៊ូ ទៅ ។

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

ஸ்துதீ:ஸ்தீ ၁

အလံ-ဗျာဇီဗျာဇီ

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ
សូរ៉េវ៉ា:តួ១ អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូ

យោលតាម អុឡាម៉ាស៊ូ សៃយីដូ មូហ្គាម៉ាដូ ហ្វាសៃនី តួបាត្តិបាអ៊ី សូរ៉េវ៉ា:តួនិងអាយ៉ាស៊ូមិនត្រូវបានដាក់ចុះមកតែនៅមួយកន្លែងទេ តែត្រូវបានដាក់ចុះមកតាមដំណាក់កាលផ្សេងៗ ក្នុងអំឡុងពេលម៉ូហ្វីឆ្នាំ គឺអំឡុងពេលដែលព្រះសាស្តា ﷺ បំពេញបេសកកម្ម ។

[១៧:១០៦] នេះគឺគួរអានដែលយើងបានបើកឲ្យដឹងជាប្រែកៗ (ជាឱដ្ឋារនិងជាសូរ៉េវ៉ា:តួ) ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកសូត្របន្តិចម្តងៗ(និងតាមពេលវេលា)ឲ្យមនុស្សទាំងឡាយស្តាប់ ។ យើងបានបើកគួរអាននេះឲ្យដឹងតាមដំណាក់កាល ។ ភ័ស្តុតាងបន្ថែមគឺមានអាយ៉ាស៊ូខ្លះលើកអាយ៉ាស៊ូឯទៀតចោល មានអាយ៉ាស៊ូខ្លះត្រូវលើកចោល ហើយអាយ៉ាស៊ូទាំងនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងឱកាសផ្សេងៗនៃសម័យកាលនិងកាល:ទេស:ផ្សេងៗហើយមិនត្រូវបើកឲ្យដឹងទាំងអស់តែម្តងទេ ។

ដូច្នេះសូរ៉េវ៉ា:តួអាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូនេះត្រូវបានដាក់ចុះមកក្រោយសូរ៉េវ៉ា:តួ អាល់-បាត្តិវ៉ា:តួ, សូរ៉េវ៉ា:តួ អាលី អ៊ីមរ៉ន, សូរ៉េវ៉ា:តួអាន់-នីសាអ៊ី និងសូរ៉េវ៉ា:តួអាល់-ម៉ាអ៊ីដ្ឋាស៊ូ ។ លោកបានឲ្យដឹងទៀតថាសូរ៉េវ៉ា:តួអាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូនេះត្រូវបានដាក់ចុះមកច្រើនដងគឺ: ម្តងនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ម្តងទៀតនៅឯម៉ាឌីណាស៊ូ ។

អ៊ីបនូ អាប់បាស់, ក្លីតាដ្ឋាស៊ូ និង អាហ្វិ អាល់-អាលីយ៉ាស់បានឲ្យដឹងថាសូរ៉េវ៉ា:តួអាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូនេះត្រូវបានដាក់ចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ។ ចំណែកឯមួយ្យូហ្វីដូ, អុត្តិអ៊ី អ៊ីបនូ យ៉ាសារ និង អាស្ត្រុហ្វីបានឲ្យដឹងថាសូរ៉េវ៉ា:តួនេះត្រូវបានដាក់ចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ូម្តង នៅឯម៉ាឌីណាស៊ូម្តង ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មតិទីមួយទំនងជាផ្អែកទៅលើព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វី ﷺ [១៥:៨៧] យើងបានប្រទានឲ្យអ្នកនូវសប្តុគាថា (គឺប្រាំពីរឱដ្ឋារ) ដែលគេសូត្រសា (អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូ) ច្រើនជាងដែលត្រូវបានដាក់ចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ។

យោលតាមលោកបណ្ឌិត គួឡា ហ្វាសៃនី អាបុលក្លីសេមី ហ្វាត្តិវ៉ា អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូជាសូរ៉េវ៉ា:តួទី ៥ ដែលអស់ឡោះហ្វី ﷺ ដាក់ចុះមក ។ អស់ឡោះហ្វី ﷺ បានដាក់សូរ៉េវ៉ា:តួនេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ។

ប្រសិទ្ធិភាព

عَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَدِيثٌ طَوِيلٌ يَقُولُ فِيهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَاكِيًّا عَنِ اللَّهِ تَعَالَى: وَ أَعْطَيْتُكَ كُنْزًا مِنْ كُنُوزِ عَرْشِي فَاتِحَةَ الْكِتَابِ. (تفسير نور الثقلين , جلد 1 , صفحه 4)

អាហ្វិ យ៉ាបៀរ បានថ្លែងតពីរស្វីលុលឡោះហ្វី ﷺ ដែលបានថ្លែងនៅក្នុងហ្វាឌីស្ត្រីវែងមួយថាអស់ឡោះហ្វី ﷺ មានព្រះបន្ទូលចំពោះព្រះអង្គ ﷺ ថា: "អញបានប្រទានឲ្យអ្នក ﷺ និងសហគមន៍នូវកំណប់មហាសាលមួយក្នុងចំណោមកំណប់មហាសាលនៃព្រះរាជបណ្ឌិតគឺ: "បុរេកថានៃព្រះមហាគម្ពីរ ។" (តាហ្វ្សៀរនូវអាល់-ស្វាក៍ឡែនី បាប់១ ហ្វាឌីស្ត្រី ៥ ទំព័រ ៤)

***

فِي كِتَابِ الْخِصَالِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: رَنَّ إِبْلِيسُ أَرْبَعَ رِنَاتٍ أَوْهَنَّ يَوْمَ لَعْنٍ، وَ حِينَ أَهْبَطَ إِلَى الْأَرْضِ، وَ حِينَ بُعِثَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ عَلَى حِينَ فِتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ، وَ حِينَ أَنْزَلَتْ أُمُّ الْكِتَابِ . (تفسير نور الثقلين , جلد 1 , صفحہ 4)

នៅក្នុងសាត្រា អាល់-ខ័ស្វីអ៊ីល (الخصال) គេបានរាយការណ៍តពី អាប៊ូ អ៊ុប៊ុលឡេហ្វៈហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបាន ថ្លែងថា៖ "អ៊ីប៊ីសបានស្រែកបួនសម្រែក ។ សម្រែកទីមួយគឺនៅថ្ងៃដែលវាត្រូវបណ្តាសា បន្ទាប់មកគឺនៅ ពេលដែលវាត្រូវទម្លាក់ចុះមកឯឋានលោក បន្ទាប់មកទៀតគឺនៅពេលដែលមូហាំម៉ាដ្យ ^{عليه وآله} ត្រូវចាត់ បញ្ជូនមកក្នុងចំណោមព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} បន្ទាប់ពីរយៈពេលមួយ ក្រោយពីនោះគឺនៅពេលដែល "មេព្រះ គម្ពីរ" (អ៊ីម-អាល់-គីតាប) ត្រូវដាក់ចុះមក ។" (តាហ្វ្យូសៀរ នូវ អាល់-ស្វាគីឡែនីវគ្គ ១ ហ្វាឌីស្វី ៣ ទំព័រ ៧)

***

ابن بابويه، قال: حَدَّثَنِي أَبِي (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى الْعَطَّارُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ مِهْرَانَ، قَالَ: حَدَّثَنِي الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ الْبَطَّائِنِيُّ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «اسْمُ اللَّهِ الْأَعْظَمُ مُقَطَّعٌ فِي أُمِّ الْكِتَابِ».

អ៊ីប៊ីស បាប៊ូហ្វ បានថ្លែងតពី ឌីណុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្យ ប៊ីន យ៉ាស្វ័យ៉ា អាល់-អុតារ ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្យ ប៊ីន អាល់-ម៉ាដ្យ ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្យ ប៊ីន ហ្វាសាន់ ដែលបាន ថ្លែងតពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ីន ម៉ាស្វ័រីន ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ីន អុលី ប៊ីន អាប៊ូ ហ្វាស្វាស្វ័ អាល់-បាត្តីអ៊ីនី ដែលបានថ្លែងតពីឌីណុកលោកដែលបានថ្លែងថា អាប៊ូ អ៊ុប៊ុលឡេហ្វៈហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែង ថា៖ "ព្រះនាមដ៏ប្រសើរលើសលុបរបស់អល់ឡេហ្វៈហ្វាគឺមួយប្រយោគនៅក្នុងមេព្រះគម្ពីរ (អ៊ីម-អាល់- គីតាប) ។" (តាហ្វ្យូសៀរ អាល់-ច៊ូរហ្វាន ហ្វាឌីស្វី ២២៩- (104 : أبواب الأعمال)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانَ، عَنْ سَلَمَةَ بْنِ مَحْرَزٍ قَالَ: سَمِعْتُ أبا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: مَنْ لَمْ يُبْرِئْهُ أَحْمَدُ لَمْ يُبْرِئْهُ شَيْءٌ. (فسير نور الثقلين , جلد 1 , صفحہ 7)

មូហាំម៉ាដ្យ ប៊ីន យ៉ាស្វ័យ៉ា បានថ្លែងតពី អាល់-ម៉ាដ្យ ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្យ ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្យ ប៊ីន ស៊ីណាន ដែលបានថ្លែងតពី សាល់ម៉ាស្វ័ ប៊ីន ម៉ាស្វ័រីន ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថ្លែងថា៖ "អ្នកណាមួយមិនរំដោះខ្លួនឲ្យផុត (ពីជម្ងឺ) ដោយសារ អាល់-ហ្វាដ្យ ទេ អ្នកនោះនឹងមិន មានសុខភាពល្អដោយសារអ្វីមួយទេ ។" (តាហ្វ្យូសៀរ នូវ អាល់-ស្វាគីឡែនីវគ្គ ១ ហ្វាឌីស្វី ៧)

***

(أَمْثَالِ الشَّيْخِ) بِإِسْنَادِهِ، قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَنْ نَالَهُ عِلَّةٌ، فَلْيَقْرِ الْحَمْدَ فِي جَبِيهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ، فَإِنَّ دَهَبَتْ، وَ إِلَّا فَلْيَقْرِهَا سَبْعِينَ مَرَّةً، وَ أَنَا الضَّامِنُ لَهُ الْعَافِيَةَ».

(អាម៉ាលី អាល់-ស្វីខ័) យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោក បានថ្លែងថា៖ "អាល់-ស្វីខ័ ^{عليه السلام} បានថ្លែងថា៖ "អ្នកណាមួយត្រូវជម្ងឺយាយី ចូរអ្នកនោះសូត្រ អាល់-ហ្វាដ្យ លើខ្លួនឯងប្រាំពីរដង បើមិនជា ទេឲ្យសូត្រចិតសិបដង ខ្ញុំនឹងធានាថាគេនឹងមានសុខភាពល្អ ។" (តាហ្វ្យូសៀរ អាល់-ច៊ូរហ្វាន ហ្វាឌីស្វី ២៤៨- (الأملی 1:290)

***

عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَبَانَ، يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) لِحَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ: «يَا حَابِرُ، أَلَا أَعْلَمُكَ أَفْضَلَ سُورَةٍ أَنْزَلَهَا اللَّهُ فِي كِتَابِهِ؟». قَالَ: فَقَالَ حَابِرٌ: بَلَى - يَا رَسُولَ اللَّهِ - عَلَّمْتَنِيهَا. قَالَ: قَالَ: فَقَلَّمْتُ الْحَمْدُ لِلَّهِ أُمَّ الْكِتَابِ. قَالَ: ثُمَّ قَالَ لَهُ: «يَا حَابِرُ، أَلَا أَحْبَبْتُكَ عَنْهَا؟». قَالَ: بَلَى - يَا رَسُولَ اللَّهِ - عَلَّمْتَنِيهَا. قَالَ: قَالَ: «هِيَ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ، إِلَّا السَّامَ» يَعْنِي الْمَوْتَ.

អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន អាបាន បានថ្លែង ដោយយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ដែលសូរឡើងទៅដល់ រ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ថា៖ "រ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានថ្លែងប្រាប់ យ៉ាប៊ីរ ប៊ិន អ្នកបង្កើតឡោះហ្ន៎ ថា៖ "យ៉ាប៊ីរអើយ! តើចង់ឲ្យខ្ញុំ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ បង្ហាត់អ្នកនូវសូរ្យវិទ្យាមួយដែលគេចូលចិត្តជាងគេដែលអស់ឡោះហ្ន៎បាន ដាក់មកក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គទេ?" យ៉ាប៊ីរបានថា៖ "ចង់ ទូលបង្គំសូមបូជាឪពុកនិងម្តាយទូលបង្គំដើម្បី ព្រះអង្គ ។ រ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ អើយ! សូមព្រះអង្គបង្ហាត់ទូលបង្គំផង ។" លោក (អ្នករាយការណ៍) បាន ថា៖ "ព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ក៏បានបង្ហាត់លោកនូវសូរ្យវិទ្យា អាស់-ហ្វាដ្យូ មេព្រះគម្ពីរ ហើយព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានថា៖ "យ៉ាប៊ីរអើយ! តើលោកចង់ឲ្យខ្ញុំអធិប្បាយសូរ្យវិទ្យានេះឲ្យលោកជ្រាបទេ?" លោកបានថា៖ "ចង់ ទូល បង្គំសូមបូជាឪពុកនិងម្តាយទូលបង្គំដើម្បីព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលបង្គំបានជ្រាបផង ។" ព្រះ អង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានថា៖ "វាជាថ្នាំកម្ចាត់រោគគ្រប់មុខ រៀបលែងតែថ្នាំបំពុល ពោលគឺសេចក្តីស្លាប់ ។" (តាហ្វ្យូសៀរ អាស់-អ៊ុយ៉ាស្ត)

***

عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لَوْ قَرَأْتَ الْحَمْدَ عَلَى مَيِّتٍ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ رُدَّتْ فِيهِ الرُّوحُ مَا كَانَ ذَلِكَ عَجَبًا. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 4)

អាស់ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម បានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី អាធិ អ៊ីម៉ែរ ដែលបានថ្លែងតពី មូអារីយ៉ាស្ត ប៊ិន អ្នកម៉ារ ដែលបានថ្លែងតពី អាធិ អ្នកបង្កើតឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ដែលបានថ្លែងថា៖ "ប្រសិនបើ គេសូត្រសូរ្យវិទ្យា អាស់-ហ្វាដ្យូ ចិតសិបដងលើសាកសព បន្ទាប់ពីនោះមក បើព្រលឹងត្រឡប់មកចូល សាកសពនោះវិញវានឹងមិនមែនជារឿងគួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើលទេ ។" (តាហ្វ្យូសៀរ នូវ អាស់-ស្យាក៏ឡែន វគ្គ ១ ប្បាទីស្ត្រ ៨ ទំព័រ ៤)

ពិពណ៌នាទូទៅ

وَ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي حَدِيثٍ آخَرَ: «لَوْ شِئْتُ لَأَوْقَرْتُ سَبْعِينَ بَعِيرًا فِي تَفْسِيرِ فَاتِحَةِ الْكِتَابِ». (مناقب ابن شهر آشوب 2:43, ينابيع المودة: 65)**

ព្រះអង្គ (គឺអាមីរុល មុមិនីស صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) បានថ្លែងក្នុងប្បាទីស្ត្រមួយទៀតថា៖ ប្រសិនបើខ្ញុំ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ចង់មែន ខ្ញុំនឹង ផ្ទុកអ្នកចិតសិបក្បាលក្នុងការអធិប្បាយ "បុរេកថានៃព្រះមហាគម្ពីរ" (សូរ្យវិទ្យា អាស់-ហ្វាដ្យូ) ។" (65 : مناقب ابن شهر آشوب 2:43, ينابيع المودة)

***

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ: قَالَ لِأَبِي حَنِيفَةَ مَا سُورَةٌ أَوْهَا تَحْمِيدٌ وَ أَوْسَطُهَا

إِخْلَاصٌ وَ آخِرُهَا دُعَاءٌ؟ فَبَقِيَ مُتَحَرِّراً ثُمَّ قَالَ: لَا أَدْرِي فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: السُّورَةُ الَّتِي أَوْلَاهَا تَحْمِيدٌ، وَ أَوْسَطُهَا إِخْلَاصٌ، وَ آخِرُهَا دُعَاءٌ: سُورَةُ الْحَمْدِ. (التفسير للعباشي) ، ج 1 ، ص 19

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស៊ីណាន បានថ្លែងតពីអាចិ អាល-ហ្វាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាក្កហ្វាសុំ ដែលបានថ្លែងតពី បិតា ព្រះអង្គ ដែលបានថ្លែងប្រាប់ អាចិ ហ្វាសាន់ ថា៖ "តើសូរ្យវិញ្ញាណដែលចាប់ផ្តើម ដោយការថ្វាយសេចក្តីស្នើចសរសើរ ដែលនៅចន្លោះកណ្តាលមានសេចក្តីស្មោះស្ម័គ្រ ដែលចប់ដោយ ការអង្វររូងស្ងប់?" លោកបានភាន់ភាំង ហើយបានថា៖ "ខ្ញុំមិនដឹងទេ ។" អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វា បានថា៖ "សូរ្យវិញ្ញាណដែលចាប់ផ្តើមដោយការថ្វាយសេចក្តីស្នើចសរសើរ ដែលនៅចន្លោះកណ្តាល មានសេចក្តីស្មោះស្ម័គ្រ ដែលចប់ដោយការអង្វររូងស្ងប់គឺសូរ្យវិញ្ញាណ អាល-ហ្វាសុំ ។" (តាហ្វាសៀវ អាល- អ៊ែយ៉ាស្តីវគ្គ ១ ហ្វាខ្លីស្វ ២ ទំព័រ ១៩)

***

في تفسير العياشي عن يونس بن عبد الرحمن عمن رَفَعَهُ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ «وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ» قَالَ: هِيَ سُورَةُ الْحَمْدِ وَ هِيَ سَبْعُ آيَاتٍ مِنْهَا: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» وَ إِنَّمَا سُمِّيَتْ الْمَثَانِي لِأَنَّهَا تُثْنَى فِي الرَّكَعَتَيْنِ. (فسير نور الثقلين ، جلد 1 ، صفحه 6)

នៅក្នុង តាហ្វាសៀវ អាល-អ៊ែយ៉ាស្តី យូស្វ័ស ប៊ិន អាប់ខុល វ៉េហ្វាសាន់ បានថ្លែងតពីបុរសម្នាក់ដែល យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសួរ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វា អំពី ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វា "[១៥:៨៧] យើងបានប្រទានឲ្យអ្នកនូវសប្តតាថា (គឺប្រាំពីរឱង្ការ) ដែលគេសូត្រ សា (អាល-ហ្វាសុំ) និងគួរអានឧត្តមហូសវិស័យ ។" ព្រះអង្គ បានថា៖ "នោះគឺសូរ្យវិញ្ញាណ អាល-ហ្វាសុំ ដែលមាននូវប្រាំពីរអាយ៉ាសុំ រួមមាន " بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (ដោយព្រះនាមអល់ឡោះហ្វា ព្រះដ៏ មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ហើយគេហៅសូរ្យវិញ្ញាណនេះថា "អាល-ម៉ាស្វានី" ពីព្រោះគេសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះពីរដងក្នុងវគ្គព័ត៌មានពិភពលោកស្ទើរតែ ។" (តាហ្វាសៀវ នូវ អាល- ស្វាក្តីឡែនវគ្គ ១ ហ្វាខ្លីស្វ ១១ ទំព័រ ៦)

***

عَنْ أَبِي بَكْرِ الْخَضْرَمِيِّ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِذَا كَانَتْ لَكَ حَاجَةٌ، فَاقْرَأِ الْمَثَانِي وَ سُورَةَ أُخْرَى، وَ صَلِّ رَكَعَتَيْنِ، وَ ادْعُ اللَّهَ». قُلْتُ: أَصْلَحَكَ اللَّهُ، وَ مَا الْمَثَانِي؟ قَالَ: «فَاتِحَةُ الْكِتَابِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ». (تفسير العياشي 1/21: 1)**

អាចិ បាការ អាល-ហ្វាដ្ឋវីមី បានថ្លែងថា អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វា បានថ្លែងថា៖ "ពេលណាលោកត្រូវ ការជំនួយពេលនោះចូរលោកសូត្រ "សប្តតាថា (គឺប្រាំពីរឱង្ការ) ដែលគេសូត្រសា (គឺអាល-ហ្វាសុំ)" (អាល-ម៉ាស្វានី) និងសូរ្យវិញ្ញាណមួយទៀត ហើយចូរលោកស្ទើរតែពីរវគ្គព័ត៌មានពិភពលោកស្ទើរតែ ហើយបូងស្ងប់អល់ឡោះហ្វា ខ្ញុំបានថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្វា ថែរក្សាព្រះអង្គឲ្យគង់វង្ស! អ្វីទៅសប្តតាថាដែលគេសូត្រសា នោះ?" អាចិអាប់ខុលឡោះហ្វា មានវចនៈថា៖ "បុរេកថានៃព្រះមហាគម្ពីរ គឺ៖

(تفسير العياشي 11/21:1) "1 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

***

مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي سَلَامٍ النَّحَّاسِ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ

السَّلَامِ)، قَالَ: «نَحْنُ الْمَتَانِي الَّتِي أَعْطَاهَا اللَّهُ نَبِيَّتًا مُحَمَّدًا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، وَ نَحْنُ وَجْهَ اللَّهِ، نَتَقَلَّبُ فِي الْأَرْضِ بَيْنَ أَطْرُقِكُمْ، وَ نَحْنُ عَيْنُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ، وَ يَدُهُ الْمَبْسُوطَةُ بِالرَّحْمَةِ عَلَى عِبَادِهِ، عَرَفْنَا مَنْ عَرَفْنَا، وَ جَهَلْنَا مَنْ جَهَلْنَا وَ إِمَامَةَ الْمُتَّقِينَ». (الكافي 1/111 :3)**

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា បានថ្លែងតពី អាស៊ុម៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ស៊ីណាន ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ សាឡាម អាល់-ណាហ្វាស ដែលបានថ្លែងតពីបណ្តា បក្សពួកម្នាក់របស់យើង ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ យ៉ាក្តូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងថា៖ "យើង ^{عليهم السلام} គឺជាគូ (អាល់-ម៉ាស្វានី) ដែលគេបានព្រះរាជទានមកឲ្យព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه والسلام} យើង ^{عليهم السلام} ហើយយើង ^{عليهم السلام} ជាព្រះភក្ត្រ របស់អល់ឡោះហ្វី ។ យើង ^{عليهم السلام} ចរត្រាចលើផែនដីនៅចំពោះមុខអស់លោក ហើយយើង ^{عليهم السلام} ជាព្រះនេត្រ របស់អល់ឡោះហ្វី ^{عز وجل} ក្នុងចំណោមសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ព្រះហត្ថព្រះអង្គ ^{عز وجل} លាតសន្ធឹងជាមួយព្រះ មេត្តាធម៌មកលើបណ្តាបាវព្រះអង្គ ^{عز وجل} ។ អ្នកណាបានស្គាល់យើង ^{عليهم السلام} អ្នកនោះស្គាល់យើង ^{عليهم السلام} អ្នកណា មិនបានស្គាល់យើង ^{عليهم السلام} ទេ អ្នកនោះមិនស្គាល់យើង ^{عليهم السلام} ទេ ហើយយើងជាអ៊ីម៉ា ^{عليهم السلام} របស់បណ្តាអ្នកមាន សទ្ធាជ្រះថ្លា ។" (អាល់-កាហ្វីហ្វាឌីស្វីស្វីក្យាលទី ១ ទំព័រ ១១១ ហ្វាឌីស្វីស្វី ៣)

***

في عُيُونِ الْأَخْبَارِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ الْمَقْسَرِيُّ الْأَسْتَرَابَادِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ زَيْدٍ، وَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَيَّارٍ عَنْ أَبِي نُورٍ، عَنْ أَحْسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا، عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ آبَائِهِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: فَسَمْتُ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ بِنِي وَ بَيْنَ عِبْدِي فَانصَفْنَا لِي وَ نَصَفْنَا لِعَبْدِي، وَ لِعَبْدِي مَا سَأَلَ،

នៅក្នុងសាត្រា អ៊ីយុន អាល់-អាគ្តូបារ (عیون الاخبار) យើងបានទទួលសេចក្តីរាយការណ៍ពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ក្តីស៊ីម ^{عليهم السلام} អ្នកអធិប្បាយ អាល់-អាស៊ុតារីបាឌី ថា យើងបានទទួលសេចក្តីរាយការណ៍ពី យូស្វហ្វ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ស្តីយ៉ាដូ និង អុលី ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន សាយ៉ា ដែលបានថ្លែងតពីដួនតាអស់លោក ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន យ៉ាក្តូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាល់-ហ្វីសែនី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាហ្វិ ត្តីលីប ^{عليهم السلام} និងត ពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងតពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងតពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} អាល់-វីដ្វី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងតពី មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន យ៉ាក្តូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងតពីព្រះបុព្វបុរសដួនតា ^{عليهم السلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងតពី អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែល បានថ្លែងថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្វី ^{عز وجل} បានថ្លែងថា អល់ឡោះហ្វី ^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ ^{عز وجل} បានចែក "បុរេកថានៃព្រះមហាគម្ពីរ" រវាងអញ ^{عز وجل} និងបណ្តាបាវអញ ^{عز وجل} ។ ដូច្នេះ ពាក់កណ្តាលនៃបុរេកថានៃព្រះ មហាគម្ពីរនេះបានមកអញ ^{عز وجل} ឯពាក់កណ្តាលនៃបុរេកថានៃព្រះមហាគម្ពីរនេះបានទៅបាវអញ ^{عز وجل} ហើយ បានលើបាវប្រើអញអ្វីក៏ដោយដែលគេសូម ។

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: بَدَأَ عَبْدِي بِاسْمِي وَ حَقَّ عَلَيَّ أَنْ أُتِمَّ لَهُ أَمْرُهُ وَ أُبَارِكَ لَهُ فِي أحوَالِهِ

ពេលណាបាវបម្រើអញថា៖ " بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (ដោយព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ពេលនោះអស់ឡោះហ្ន៎ (គឺព្រះដ៏មានព្រះវិរោចនភាព វិសេសវិសាល) មានព្រះបន្ទូលថា៖ "បាវអញបានចាប់ផ្តើមដោយព្រះនាមអញ ហើយអញនឹងឲ្យសិទ្ធិមួយសិទ្ធិនោះគឺអញនឹងធ្វើឲ្យគេបានសម្រេចរឿងផ្ទាល់ខ្លួនដូចបំណង ហើយនឹងប្រសិទ្ធិពរជ័យឲ្យគេក្នុងស្ថានភាពរបស់គេ ។"

فَإِذَا قَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ قَالَ جَلَّ جَلَالُهُ: حَمْدِي عَبْدِي وَ عَلِمَ أَنَّ التَّعَمُّ الْآتِي لَهُ مِنْ عِنْدِي، وَ أَنَّ الْبَلَايَا الَّتِي دَفَعْتُ عَنْهُ فَيَتَطَوَّلِي أَشْهَدُكُمْ أَنِّي أَضِيفُ لَهُ إِلَى نَعَمِ الدُّنْيَا نَعَمَ الْآخِرَةِ، وَ أَدْفَعُ عَنْهُ بَلَايَا الْآخِرَةِ كَمَا دَفَعْتُ عَنْهُ بَلَايَا الدُّنْيَا

ពេលណាគេថា៖ (الحمد لله رب العالمين) (សូមថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង) ពេលនោះព្រះដ៏មានព្រះវិរោចនភាពវិសេសវិសាលមានព្រះបន្ទូលថា៖ "បាវអញបានថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរដល់អញ ហើយដឹងថាសប្បុរសធម៌ដែលកើតមានដល់គេនោះមកពីអញ ហើយទុក្ខវេទនាដែលរសាយពីគេនោះដោយសារតែអញ ។ អញយកពួកអ្នក (គឺបណ្តាទេវតានិងបណ្តាសាស្ត្រា) ជាសាក្សីរបស់អញ ថាអញនឹងថែមនូវអំណោយឲ្យគេសម្រាប់លោកនេះនិងអំណោយសម្រាប់លោកមុខ ហើយនឹងកម្ចាត់ទុក្ខវេទនាពីគេសម្រាប់លោកមុខ ដូចអញបានកម្ចាត់ទុក្ខវេទនាពីគេសម្រាប់លោកនេះដែរ ។"

وَ إِذَا قَالَ: الرَّحْمَنُ الرَّحِيمِ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: شَهِدَ لِي عَبْدِي أَنِّي الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، أَشْهَدُكُمْ لَأَوْفِرَنَّ مِنْ رَحْمَتِي حَظَّهُ، وَ لَأُجْزِلَنَّ مِنْ عَطَائِي نَصِيبَهُ،

ពេលណាគេថា៖ (الرحمن الرحيم) (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ពេលនោះព្រះដ៏មានព្រះវិរោចនភាពវិសេសវិសាលមានព្រះបន្ទូលថា៖ "បាវអញបានប្តេជ្ញាទទួលស្គាល់ថាអញជាព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។ ចូរពួកអ្នកធ្វើសាក្សីថាអញនឹងប្រទានឲ្យគេនូវមួយចំណែកនៃព្រះមេត្តាធម៌អញ និងមួយផ្នែកនៃអំណោយអញ ។"

فَإِذَا قَالَ: مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَشْهَدُكُمْ كَمَا اعْتَرَفَ أَنِّي أَنَا الْمَلِكُ يَوْمَ الدِّينِ لَأَسْهَلَنَّ يَوْمَ الْحِسَابِ حِسَابَهُ، وَ لَأَتَجَاوَزَنَّ عَنْ سَيِّئَاتِهِ،

ពេលណាគេថា៖ (مالك يوم الدين) (ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ)" ពេលនោះអស់ឡោះហ្ន៎តាមឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរពួកអ្នក (គឺបណ្តាទេវតា និងបណ្តាសាស្ត្រា) ធ្វើសាក្សីឲ្យអញ ដូចដែលគេព្រមទទួលស្គាល់ថាអញជាម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ អញនឹងធ្វើឲ្យការជម្រះក្តីរបស់គេងាយស្រួលសម្រាប់គេនាថ្ងៃធ្វើជម្រះក្តី ហើយអញនឹងបំភ្លេចបណ្តាបាបគេចោល ។"

فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ: إِيَّاكَ نَعْبُدُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: صَدَقَ عَبْدِي، إِيَّايَ يَعْبُدُ أَشْهَدُكُمْ لَأَنْبِئَنَّهُ عَلَى عِبَادَتِهِ ثَوَابًا يَعْطُهُ كُلُّ مَنْ خَالَفَهُ فِي عِبَادَتِهِ لِي،

ពេលណាបាវប្រើថា៖ "ایک نعبد (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា)" ពេលនោះព្រះដ៏
 មានព្រះវិរោចនភាពវិសេសវិសាលមានព្រះបន្ទូលថា៖ "បាវអញ وَعَلَى និយាយពិត ថាគេបានគោរពបូជា
 អញ وَعَلَى ។ ចូរពួកអ្នក (គឺបណ្តាទេវតា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ និងបណ្តាសាស្តា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) ធ្វើសាក្សីឲ្យអញ وَعَلَى ថាអញ وَعَلَى នឹង
 ប្រទានឲ្យគេនូវបណ្តារង្វាន់ព្រោះតែគេបានគោរពបូជាអញ وَعَلَى គឺរង្វាន់ដែលនឹងធ្វើឲ្យពួកដែលបាន
 ប្រឆាំងគេច្រណែនគេ ព្រោះតែគេបានគោរពបូជាអញ وَعَلَى ។"

فَإِذَا قَالَ: "وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: يَا اسْتَعَانَ، وَ إِلَى التَّجَاءِ، أَشْهَدُكُمْ لِأَعْيُنِنَهُ عَلَى أَمْرِهِ، وَ لِأَعْيُنِنَهُ فِي شِدَائِهِ وَ لِأَحْذَنَ بِيَدِهِ
 يَوْمَ نَوَائِهِ،

ពេលណាគេថា៖ "وايك نستعين (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អង្វរសូមនូវជំនួយ)" ពេលនោះ
 អល់ឡោះហ្វាតិហ៍មានព្រះបន្ទូលថា៖ "គេបានសូមជំនួយពីអញ وَعَلَى ថាគេស្វែងរកព្រះជម្រក ។ ចូរពួក
 អ្នកធ្វើសាក្សីឲ្យអញ وَعَلَى ថាអញនឹងជួយគេក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ និងជួយស្រោចស្រង់គេពី
 ស្ថានភាពតឹងរឹងហើយនឹងដឹកដៃគេនាថ្ងៃលំបាក ។"

فَإِذَا قَالَ: "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ" إِلَى آخِرِ السُّورَةِ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: هَذَا لِعِبْدِي وَ لِعِبْدِي مَا سَأَلَ، فَقَدِ اسْتَجَبْتُ لِعِبْدِي وَ
 أَعْطَيْتُهُ مَا أَمَلَ، وَ آمَنْتُهُ مِمَّا وَجَلَ مِنْهُ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 4)

ពេលណាគេថា៖ "اهدنا الصراط المستقيم (សូមព្រះមេត្តាចង្អុលណែនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅកាន់
 មាគ៌ាត្រង់ត្រូវ)" រហូតដល់ចប់សូរ្យាវត្ត ពេលនោះព្រះដ៏មានព្រះវិរោចនភាពវិសេសវិសាល មានព្រះ
 បន្ទូលថា៖ "នេះគឺសម្រាប់បាវអញ وَعَلَى អ្វីដែលគេសូមនឹងបានទៅគេ ។ អញ وَعَلَى បានឆ្លើយតបបាវអញ وَعَلَى
 បានប្រទានឲ្យគេនូវអ្វីដែលគេបំប៉នប្រាថ្នាចង់បាន ហើយអញ وَعَلَى បានការពារគេពីអ្វីដែលគេខ្លាច ។"
 (តាហ្វាតិហ៍ អាល់-ហ្វាតិហ៍ ឡាយ ១ ហ្វាតិហ៍ ៩)

***

وَ رَوَى فِي (الْفقيه) فِيمَا ذَكَرَ الْفُضْلُ- يَغْنِي الْفُضْلُ بِنَ شَادَانَ- مِنَ الْعِلَلِ عَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ قَالَ: «أَمَرَ النَّاسَ بِالْقِرَاءَةِ فِي
 الصَّلَاةِ، لِأَنَّهَا لَيَكُونُ الْقُرْآنُ مَهْجُورًا مُضَيَّعًا، وَ لَيَكُونُ مَحْفُوظًا مَدْرُوسًا، فَلَا يَضْمَحَلُّ وَ لَا يُجْهَلُ. وَ إِنَّمَا بَدَأَ بِالْحَمْدِ دُونَ سَائِرِ السُّورِ،
 لِأَنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ الْقُرْآنِ وَ الْكَلَامِ جُمِعَ فِيهِ مِنْ جَوَامِعِ الْحَبِيرِ وَ الْحِكْمَةِ مَا جُمِعَ فِي سُورَةِ الْحَمْدِ، وَ ذَلِكَ أَنَّ قَوْلَهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "الْحَمْدُ
 لِلَّهِ" هُوَ أَدَاءٌ لِمَا أُوجِبَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى خَلْقِهِ مِنَ الشُّكْرِ، وَ الشُّكْرُ لِمَا وَفَّقَ عَبْدَهُ مِنَ الْحَبِيرِ.

គេបានរាយការណ៍នៅក្នុង អាល់-ហ្វាតិហ៍ ហ្វាតិហ៍ (الفقيه) អំពីសេចក្តីរាយការណ៍របស់ អាល់-ហ្វាតិហ៍ ពោលគឺ
 អាល់-ហ្វាតិហ៍ ប៊ិន ស្តាស្តាន ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-អ៊ីលឡាល់ ដែលបានថ្លែងថា៖ "អាល់-វីដ្ត صلوات الله عليه والسلام
 បានថ្លែងថា៖ "ព្រះអង្គ وَعَلَى ដាក់បង្គាប់ឲ្យមនុស្សសូត្រនៅពេលធ្វើនមស្តាវ (الصلاة) ដើម្បីនឹងកុំឲ្យគួរអាន
 ត្រូវបោះបង់ចោល និងខូចប្រយោជន៍ ដើម្បីនឹងឲ្យគេរក្សាទុកគួរអាននោះ ឲ្យគេសិក្សាគួរអាននោះ និង
 ដើម្បីនឹងកុំឲ្យគួរអាននោះសាបសូន្យ និងត្រូវបំភ្លេចចោល ។ បានជាឲ្យចាប់ផ្តើមដោយ អាល់-ហ្វាតិហ៍ ជា
 ជាងសូរ្យាវត្តនោះ ពីព្រោះសូរ្យាវត្ត អាល់-ហ្វាតិហ៍ ប្រមូលផ្តុំនូវអ្វីដែលល្អប្រសើរនិងប្រកបដោយ
 ឧត្តមគតិដែលមាននៅក្នុងគួរអានទាំងមូលនិងក្នុងពាក្យពេចន៍នានារួមគ្នា នោះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វាតិហ៍
وَعَلَى: "الحمد لله (សូមថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្វាតិហ៍)" នេះជាការហៅឲ្យមករកអ្វីដែល

អស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់បង្គាប់មកលើសត្វលោករបស់ព្រះអង្គក្នុងការថ្លែងអំណរគុណ ។ ការថ្លែងអំណរ
ព្រះគុណជាករណីមួយ ក្នុងចំណោមអំពើល្អ ដែលមាននៅក្នុងកិច្ចសន្យារបស់បណ្តាបារមីរបស់ព្រះអង្គ

۱ وَحَدَّثَ

"رَبِّ الْعَالَمِينَ" تَوْحِيدٌ وَ تَمَجِيدٌ لَهُ، وَ إِفْرَازٌ بِأَنَّهُ الْخَالِقُ الْمَالِكُ لَا غَيْرُهُ. "الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ" اسْتِعْطَافُهُ وَ ذِكْرُ آيَاتِهِ وَ نِعْمَائِهِ عَلَى جَمِيعِ
خَلْقِهِ. "مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ" إِفْرَازٌ لَهُ بِالْبُعْثِ، وَ الْحِسَابِ، وَ الْمُجَازَاةِ، وَ إِجَابِ مُلْكِ الْآخِرَةِ لَهُ، كَمَا إِجَابِ مُلْكِ الدُّنْيَا.

"رب العلمين" (ម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង) ភាពជាព្រះតែមួយគត់និងសេចក្តីសរសើរសម្រាប់ព្រះអង្គ ព្រម
ទាំងការទទួលស្គាល់ថាព្រះអង្គជាព្រះអ្នកបង្កើត ពុំមែនអ្នកណាផ្សេងទេ ។ الرحمن الرحيم (ព្រះដ៏មាន
ព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី) ជាការហៅរកព្រះអង្គ ជាការនឹកឃើញព្រះ
ឧបការគុណនិងព្រះសប្បុរសធម៌របស់ព្រះអង្គ មកលើសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ។ مالك يوم الدين
(ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ជាការទទួលយកព្រះអង្គជាព្រះដែលធ្វើឲ្យរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ ជាព្រះអ្នក
ជម្រះក្តី និងជាព្រះអ្នកទូទាត់ និងជាការអះអាងបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គជាព្រះមហាក្សត្ររបស់លោកមុខ
ដូចការអះអាងបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គជាព្រះមហាក្សត្ររបស់លោកនេះដែរ ។

"إِيَّاكَ نَعْبُدُ" رَغْبَةٌ وَ تَقَرُّبٌ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ، وَ إِخْلَاصٌ لَهُ بِالْعَمَلِ دُونَ غَيْرِهِ. وَ "إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" اسْتِزَادَةٌ مِنْ تَوْفِيقِهِ، وَ عِبَادَتِهِ، وَ
اسْتِدَامَةٌ لِمَا أَنْعَمَ عَلَيْهِ وَ نَصْرُهُ. "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ" اسْتِزْشَادٌ لِدِينِهِ، وَ اغْتِصَامٌ بِحَبْلِهِ، وَ اسْتِزَادَةٌ فِي الْمَعْرِفَةِ لِرَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ
كِبْرِيَائِهِ وَ عَظَمَتِهِ.

ایک نعید (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា) គឺជាបំណងចង់ឲ្យបាននៅជិតអស់ឡោះហ្ន៎
و ۱ (គឺព្រះជាទីនឹករលឹកដ៏មហាថ្កើងថ្កាន) និងស្មោះត្រង់ចំពោះតែព្រះអង្គមួយគត់ដោយទង្វើ ។
ایک نستعین (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ) គឺជាការស្វែងរកនូវមគ្គុទេសក៍ដឹក
នាំយ៉ាងច្រើនរបស់ព្រះអង្គ ការគោរពបូជាព្រះអង្គ ការសូមឲ្យមានមិនជាចំនួនព្រះឧបការគុណ
របស់ព្រះអង្គ មកលើខ្លួនគេ និងការសូមជំនួយព្រះអង្គ ។ اهنا الصراط المستقیم (សូមព្រះមេត្តាចង្អុល
ណែនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅកាន់មាតិកាត្រង់ត្រូវ) គឺជាមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំទៅរកសាសនាព្រះអង្គ
ការគោរពខ្សែព្រះអង្គ (ឬបង្កាន់ដៃ) និងការទទួលស្គាល់ព្រះអង្គព្រះម្ចាស់ជាសិទ្ធិដែលជាព្រះដ៏
មានព្រះមហិទ្ធិបូជិតព្រះដ៏មហារុងរៀងហើយជាព្រះដ៏មហាថ្កើងមហាឧត្តុង្គឧត្តម ។

"صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ" تَأْكِيدٌ فِي السُّؤَالِ وَ الرَّغْبَةِ، وَ ذِكْرٌ لِمَا قَدْ تَقَدَّمَ مِنْ نِعْمِهِ عَلَى أَوْلِيَائِهِ، وَ رَغْبَةٌ فِي مِثْلِ تِلْكَ النِّعَمِ. "غَيْرِ
الْمَعْضُوبِ عَلَيْهِمْ" اسْتِعَادَةٌ مِنْ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُعَانِدِينَ الْكَافِرِينَ، الْمُسْتَحْقِينَ بِهِ وَ بِأَمْرِهِ وَ نَهْيِهِ. "وَ لَا الضَّالِّينَ" اغْتِصَامٌ مِنْ أَنْ
يَكُونَ مِنَ الَّذِينَ ضَلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ مِنْ غَيْرِ مَعْرِفَةٍ، وَ هُمْ يَحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا. وَ قَدْ اجْتَمَعَ فِيهَا مِنْ جَوَامِعِ الْخَيْرِ وَ الْحِكْمَةِ، مِنْ
أَمْرِ الْآخِرَةِ وَ الدُّنْيَا، مَا لَا يَجْمَعُهُ شَيْءٌ مِنَ الْأَشْيَاءِ.» (من لا يحضره الفقيه 1/203 : 928)**

صراط الذين أنعمت عليهم (មាតិកាបស់បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គបានព្រះរាជទានឲ្យនូវឧបការធម៌) គឺជាការមិន
សូមនិងមិនបង់ប្រាថ្នា ក៏ប៉ុន្តែជាការនឹករលឹកដល់អ្វីដែលមានមកពីព្រះសប្បុរសធម៌របស់ព្រះអង្គមក
លើបណ្តាព្រះអនុរក្សរបស់ព្រះអង្គ ហើយជាការបង់ប្រាថ្នាចង់បាននូវអ្វីដែលស្រដៀងព្រះ

សប្បុរសធម៌នោះដែរ ។ غیر المغضوب علیهم (ពុំមែនបណ្តាអ្នកដែលទទួលរងនូវព្រះពិរោធនេះ) គឺការស្វែងរកទីពឹងពាក់កុំឲ្យទៅជាជនម្នាក់ក្នុងចំណោមជនរឹងទទឹង ជនអសទ្ធា កុំឲ្យបង្គាប់បង្គោនព្រះបញ្ចាព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ និងបម្រាមព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ។ لا الضالین (ហើយក៏ពុំមែនបណ្តាអ្នករង្វេងខុសទេដែរ) គឺមិនផ្លាស់ប្តូរទៅជាពួកដែលបានរង្វេងឆ្ងាយពីព្រះមាតាព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ឃ្លាតឆ្ងាយពីការយល់ដឹង ពួកគេគិតថាខ្លួនប្រព្រឹត្តល្អ ។ អ្វីដែលល្អប្រសើរនិងប្រកបដោយឧត្តមគតិដែលទាក់ទងនឹងលោកមុខនិង លោកនេះត្រូវប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងនោះ (គឺសូរ្យវិញ្ញាណកថា) គឺអ្វីដែលពុំមានប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងវត្ថុណាមួយឡើយ ។"

(من لا يحضره الفقيه 1: 203 / 928)

***

في تفسیر العَبَّاشِيِّ عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَمَّنْ رَفَعَهُ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ «وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ» قَالَ: هِيَ سُورَةُ الْحَمْدِ وَ هِيَ سَبْعُ آيَاتٍ مِنْهَا: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» وَ إِنَّمَا سُمِّيَتْ الْمَثَانِي لِأَنَّهَا تُنْتَقَى فِي الرَّكَعَتَيْنِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 6)

នៅក្នុងសាត្រា អាល់-អ៊ែយ៉ាស្តី យូស្វីដ ប៊ិន អ៊ាប់ខុល វ៉ែហ្វាម៉ានបានថ្លែងតមកពីបុរសម្នាក់ តាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ថាខ្ញុំបានសួរ អាហ្វិ អ៊ាប់ខុលឡោះហ្វី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វី عَزَّ وَجَلَّ [១៥:៨៧] យើងបានប្រទានឲ្យអ្នកនូវសប្តតាថា (គឺប្រាំពីរឱង្ការ) ដែលគេសូត្រសា (អាល់-ហ្វាទីហ្វាស្កូ) និងគួរអានឧត្តមគតិមហូសវិស័យ ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "នេះគឺសូរ្យវិញ្ញាណកថា ដែលមានប្រាំពីរអាយ៉ាស្កូ មាននូវ "ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី" ហើយគេហៅសូរ្យវិញ្ញាណកថានេះថា "អាល់-ម៉ាស្វាស្កី" (ទ្វេតាថា) ព្រោះគេសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណកថានេះពីរដងក្នុង[ស្វ័ឡាតុំ]ពីរវ៉ក់អ៊ុតុំ ។" (تفسير نور الثقلين 99 99 99)

***

عَنْ أَبِي بَكْرٍ الْخَضْرَمِيِّ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِذَا كَانَتْ لَكَ حَاجَةٌ، فَأَقْرِ الْمَثَانِي وَ سُورَةَ أُخْرَى، وَ صَلِّ رَكَعَتَيْنِ، وَ ادْعُ اللَّهَ». قُلْتُ: أَصْلَحَكَ اللَّهُ، وَ مَا الْمَثَانِي؟ قَالَ: «فَاتِحَةُ الْكِتَابِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ».

អាហ្វិ បាការ អាល់-ហ្វាដ្វើរីមីបានថ្លែងថា អាហ្វិ អ៊ាប់ខុលឡោះហ្វី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "ពេលណាលោកមានអាសន្នអន្តក្រ ចូរលោកសូត្រសប្តតាថាដែលគេសូត្រសា (អាល់-ម៉ាស្វាស្កី) និងសូរ្យវិញ្ញាណកថា ចូរស្វ័ឡាតុំពីរវ៉ក់អ៊ុតុំហើយបូងសូងអល់ឡោះហ្វី عَزَّ وَجَلَّ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្វី عَزَّ وَجَلَّ ថែរក្សាព្រះអង្គឲ្យបានគង់វង្ស អ្វីទៅសប្តតាថាដែលគេសូត្រសានោះ?" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "បុរេកថានៃព្រះមហាគម្ពីរ គឺ [១:១] ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។ [១:២] សូមថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្វី ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង (ពោលគឺមួយចប់សូរ្យវិញ្ញាណកថានេះ) ។" (11 / 21 : 1 تفسیر العَبَّاشِيِّ)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي سَلَامٍ النَّخَّاسِ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَام) قَالَ: نَحْنُ الْمَثَانِي الَّذِي أَعْطَاهُ اللَّهُ نَبِيَّنَا مُحَمَّدًا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ نَحْنُ وَجْهَ اللَّهِ تَقَلَّبَ فِي الْأَرْضِ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ وَ نَحْنُ عَيْنُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَ يَدُهُ الْمَبْسُوطَةُ بِالرَّحْمَةِ عَلَى عِبَادِهِ، عَرَفْنَا مَنْ عَرَفْنَا وَ جَهَلْنَا مَنْ جَهَلْنَا وَ إِمَامَةً

الْمُتَّقِينَ.

មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា បានថ្លែងតមកពីអាណុល-ហ្វាសុំ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន អ៊ីសា តមកពីមូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពីអាហ្វិ សាឡាម អាណុល-ណាស្កុល តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ តមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្កូហ្វា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "យើង عليهم السلام គឺ អាណុល-ម៉ាស្វានី (គឺសប្តាហ៍) ដែលអល់ឡោះហ្វី عليه السلام បានព្រះរាជទានឲ្យ ព្រះសាស្តា عليه السلام យើង عليهم السلام ។ យើង عليهم السلام ជាព្រះភ័ក្ត្ររបស់អល់ឡោះហ្វី عليه السلام ។ យើង عليهم السلام ដើរលើផែនដីដែល អល់លោកមើលឃើញច្បាស់ក្រឡែត ។ យើង عليهم السلام ជាព្រះចក្ខុរបស់អល់ឡោះហ្វី عليه السلام នៅក្នុងចំណោមបណ្តា សត្វលោករបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ជាព្រះហត្ថរបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ដែលលាតសន្ធឹងដោយនូវព្រះការុញ្ញហឫទ័យ មកលើបារទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ។ អ្នកណាស្គាល់យើង عليهم السلام អ្នកនោះបានស្គាល់យើង عليهم السلام រួចមក ហើយ ។ អ្នកណាមិនស្គាល់យើង عليهم السلام ទេ អ្នកនោះមិនធ្លាប់បានស្គាល់យើង عليهم السلام រួចមកហើយទេ ។ យើង عليهم السلام ជាអ៊ីម៉ារបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាព្រះថ្លាសិបចិត្ត ។" (الكافي 1: 143/3)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

១. ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «سَرَفُوا أَكْرَمَ آيَةٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ"». (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 6)

អាហ្វិ ហ្វាស្វានុបានថ្លែងតមកពី អាហ្វិ យ៉ាក្កូហ្វា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ពួកគេបានលួចអាយ៉ាស្កុំ ដែលប្រកបដោយកិត្យានុភាពផ្អែងផ្អានបំផុតក្នុងព្រះមហាគម្ពីរអល់ឡោះហ្វី عليه السلام គឺ៖ "ដោយនូវព្រះនាម អល់ឡោះហ្វី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។" (តាហ្វៀសៀរ នូវ អាណុល- ស្វាត្វីឡែនីវត្ត ១ ហ្វាខ្វីស្វ័ ១២)

***

عَنْ عَيْسَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ، عَنْ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: بَلَعَهُ أَنَّ أَنَسًا يَنْزِعُونَ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ"، فَقَالَ: هِيَ آيَةٌ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ، أَنَسَاهُمْ إِيَّاهَا الشَّيْطَانُ. (التفسير (للعياشي) , ج 1 , ص 21)

លោក អ៊ីសា ប៊ិន អាណុល-ឡោះហ្វី បានថ្លែងតមកពីឪពុកលោកដែលបានថ្លែងតពីដីតាលោកដែល បានថ្លែងតពីអាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ដំណឹងបានលេចឮទៅដល់ព្រះអង្គ (គឺអាលី عليه والسلام) ថាពួកគេបានលុប "ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី" ចោល ។ ព្រះអង្គ عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "នេះគឺអាយ៉ាស្កុំដែលមកពីព្រះមហាគម្ពីរអល់ឡោះហ្វី ។ ស្មែត្តនៃ عليه السلام បានញ៉ាំង ឲ្យពួកគេលុបអាយ៉ាស្កុំនេះចោល ។" (تفسير العياشي 1: 12/21)

***

وَ فِي الْحَدِيثِ عَنْ مَوْلَى الْأَمَّةِ وَ إِمَامِهَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ جَاءَهُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَسْأَلُهُ عَنْ تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ، فَوَعَدَهُ بِاللَّيْلِ، فَلَمَّا حَضَرَ قَالَ: «مَا أَوْلَ الْقُرْآنِ؟». قَالَ: الْقَاتِحَةُ. قَالَ: «وَ مَا أَوْلَ الْقَاتِحَةِ؟» قَالَ: بِسْمِ اللَّهِ. قَالَ: «وَ مَا أَوْلَ بِسْمِ اللَّهِ؟». قَالَ: «وَ مَا أَوْلَ بِسْمِ؟». قَالَ: «أَبَاءُ، فَجَعَلَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَتَكَلَّمُ فِي الْبَاءِ طَوَّلَ اللَّيْلِ، فَلَمَّا

قَرَّبَ الْفَجْرُ قَالَ: «لَوْ زَادَنَا اللَّيْلُ لَزِدْنَا». (الصراط المستقيم 1:219)**

ហ្វាទីហ្វាស្កុមួយបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អាមីរុល មុមីនីន អុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាហ្វិ ត្ថិលិប ^{صلوات الله عليه والسلام} ម្ចាស់ នៃសហគមន៍ហើយជាអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} នៃសហគមន៍នេះ ថា៖ "អាប់ខុលឡោះហ្វា ប៊ិន អាប់បាស់ បានមកជួប អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីសម្រាយរបស់គួរអាន ។ អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសន្យាជួបលោកនៅពេលយប់ ។ ពេលលោកបានមកដល់ លោកបានសួរថា៖ "តើដើម (ការចាប់ ផ្តើម) គួរអានគឺអ្វី?" អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "អាល់-ហ្វាទីហ្វាស្កុ ។" លោកបានសួរថា៖ "តើ ដើមរបស់អាល់-ហ្វាទីហ្វាស្កុគឺអ្វី?" អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "ប៊ិសមិលឡាហ្វា (ដោយនូវព្រះ នាមអល់ឡោះហ្វា ^{عَزَّ وَجَلَّ}) ។" លោកបានសួរថា៖ "តើដើមរបស់ ប៊ិសមិលឡាហ្វា គឺអ្វី?" អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "ប៊ិសមី (ដោយនូវព្រះនាម) ។" លោកបានសួរថា៖ "តើដើមរបស់ ប៊ិសមី គឺអ្វី?" អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "តូអក្សរ បា (ب) ។" អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងបន្តអំពីតូអក្សរ បា ស្ទើរតែ ពេញមួយយប់ ។ លុះជិតភ្លឺ អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "យប់ណាស់ហើយសម្រាប់យើង ខ្ញុំចង់ បន្ថែមទៀត(លើការអធិប្បាយ) ។" (1:219) (الصراط المستقيم 1:219)

***

(التَّهْذِيبُ): مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الطُّوسِيُّ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي أُيُوبَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ السَّبْعِ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، أَلَا هِيَ الْفَاتِحَةُ؟ قَالَ: «نَعَمْ». قُلْتُ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» مِنْ السَّبْعِ؟ قَالَ: «نَعَمْ، هِيَ أَفْضَلُهُنَّ». (التَّهْذِيبُ 2/289 / 1157:2)**

(សាត្រាអាល់-តាស្កុស្ត្រីបបានឲ្យដឹងថា) លោក មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វាសាស អាល់-ទូស្តី យោលតាម បណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោកផ្ទាល់ ដែលបានមកពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អុលី ប៊ិន ម៉ាស្កុប ដែលបានថ្លែង តមកពី អាល់-អាប់បាស់ ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វិ អូមែរ ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ អែយូប ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន មុស្តីម ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសួរអ៊ីម៉ា អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វា អំពីសប្តតាថាដែលគេសូត្រសា (សាប់អុ អាល់-ម៉ាស្វានី) ថា៖ "តើអាយ៉ាស្កុនោះគឺអាល់- ហ្វាទីហ្វាស្កុមែនទេ?" អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "មែន ។" ខ្ញុំបានសួរថា៖ "តើ "ដោយនូវព្រះនាម អល់ឡោះហ្វា ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី" ជាអាយ៉ាស្កុមួយក្នុងចំណោម អាយ៉ាស្កុទាំងប្រាំពីរនេះមែនទេ?" អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "មែន អាយ៉ាស្កុនេះប្រសើរបំផុតក្នុង ចំណោមអាយ៉ាស្កុទាំងនោះ ។" (1157/289:2) (التَّهْذِيبُ 2/289:2)

***

وَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «إِذَا مَرَّ الْمُؤْمِنُ عَلَى الصِّرَاطِ، فَيَقُولُ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» أَطْفَأَ هَبَّ النَّارِ، وَ تَقُولُ: حُزْرًا - يَا مُؤْمِنٌ - فَإِنَّ نُورَكَ قَدْ أَطْفَأَ هَبِّي». (جامع الأخبار: 42)**

រស្មីលុលឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈថា៖ "ពេលមុមីន (អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា) ដើរឆ្លងស្ពាន (អាល់-ស្ត្រីត) គេនឹងសូត្រថា៖ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វា ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏ មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ព្រោះវាអាចនឹងពន្លត់ភ្លើងនរក ហើយភ្លើងនរកនោះថ្លែងថា៖ "មុមីន អើយ ! ចូរអ្នកឆាប់ឡើង ព្រោះរស្មីអ្នកនឹងពន្លត់ភ្លើងខ្ញុំ ។" (42) (جامع الأخبار: 42)

***

وَ قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «إِذَا قَالَ الْمُعَلِّمُ لِلصَّبِيِّ: [قَالَ:] بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" [فَقَالَ الصَّبِيُّ: "بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ"] كَتَبَ اللهُ بَرَاءَةً لِلصَّبِيِّ، وَ بَرَاءَةً لِأَبِيهِ، وَ بَرَاءَةً لِلْمُعَلِّمِ [مِنَ النَّارِ]». (جامع الأخبار: 42)**

រំស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ បានថ្លែងថា៖ "កាលណាគ្រូបង្ហាត់កុមារថា៖ "ចូរសូត្រថា " بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" កុមារក៏ថា " بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " អល់ឡោះហ្ន៎ នឹងធ្វើឲ្យភ្លើងនរកឃ្លាតពីកុមារនោះ ឃ្លាតពីឪពុកកុមារនោះ និងឃ្លាតពីគ្រូ ។" (جامع الأخبار: 42)

***

الرَّحْمَنُ فِي (رَبِيعِ الْأَبْرَارِ): عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «لَا يُرَدُّ دُعَاءُ أَوْلَاهُ "بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" فَإِنَّ أُمَّتِي يَأْتُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ هُمْ يَقُولُونَ: "بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" فَتَنْفُلُ حَسَنَاتُهُمْ فِي الْمِيزَانِ، فَتَقُولُ الْأُمَمُ: مَا أَرْجَحَ مَوَازِينَ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)! فَيَقُولُ الْأَنْبِيَاءُ: إِنَّ أَيْدِيَهُمْ ثَلَاثَةٌ أَسْمَاءٍ مِنْ أَسْمَاءِ اللهِ تَعَالَى، لَوْ وَضَعَتْ فِي كِفَّةِ الْمِيزَانِ، وَ وَضَعَتْ سَبِّمَاتُ الْخَلْقِ فِي كِفَّةِ أُخْرَى، لَرَجَحَتْ حَسَنَاتُهُمْ». (ربيع الأبرار 2:336)**

លោក អាល-ស្វាម៉ាក្កស្វារី បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រា រីបប៊ីអ៊ី អាល-អាប៊ររី (ربيع الأبرار) ថា រំស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ បានថ្លែងថា៖ "មុននឹងធ្វើអ្វីមួយ ចូរកុំភ្លេចសូត្រថា៖ " بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ពីព្រោះសហគមន៍ខ្ញុំនឹងមកវិញនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ហើយពួកគេនឹងថា៖ " بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ទង្វើរបស់ពួកគេនឹងធ្ងន់នៅលើជញ្ជីង ។ សហគមន៍ទៀតនឹងថ្លែងថា៖ "តើអ្វីធ្វើឲ្យជញ្ជីងរបស់សហគមន៍ម្នាក់ម្នាក់ធ្ងន់ ?" រំស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ បានថ្លែងថា៖ "ពួកគេចាប់ផ្តើមនិយាយស្តីដោយព្រះនាមបីក្នុងចំណោមព្រះនាមរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ។ ប្រសិនបើគេដាក់ពួកគេនេះនៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាង ហើយដាក់បណ្តាបាបរបស់សព្វសត្វលោកនៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាងទៀត ទង្វើល្អរបស់ពួកគេនឹងធ្ងន់ជាងបណ្តាបាបរបស់សព្វសត្វលោកទាំងនោះ ។" (ربيع الأبرار 2: 336)

***

(جامع الأخبار): عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «مَنْ أَرَادَ أَنْ يُنَجِّيهُ اللهُ مِنَ الرَّبَابِيَةِ التَّسْعَةَ عَشَرَ، فَلْيَقْرَأْ "بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" فَإِنَّهَا تِسْعَةَ عَشَرَ حَرْفًا، لِيَجْعَلَ اللهُ كُلَّ حَرْفٍ مِنْهَا عَنْ وَاحِدٍ مِنْهُمْ». (جامع الأخبار: 42)**

(សាត្រាយុអ៊ី អាល-អាត្តាបារបានឲ្យដឹងថា) លោក អ៊ីបនូ ម៉ាស៊ីដូ បានថ្លែងតពីរំស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ថា៖ "អ្នកណាចង់ឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎ ជួយឲ្យរួចផុតពីយមបាលទាំងដប់ប្រាំបួន (គឺឆ្នាំឋាននរកអាល-ស្វាបាននិយ៉ាស់) អ្នកនោះត្រូវសូត្រថា " بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី)" ព្រោះវាមានដប់ប្រាំបួនតួអក្សរ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ នឹងឲ្យតួអក្សរនីមួយៗប្រឈមតទល់នឹងពួកយមបាលទាំងនោះ ។" (جامع الأخبار: 42)

***

عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَجْهَرُ بِ "بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" وَ يَرْفَعُ

صَوْتَهُ بِهَا، فَإِذَا سَمِعَ الْمُشْرِكُونَ وَلَوْا مُدْبِرِينَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ: «وَأِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوَّا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا» (تفسير العياشي 1/ 20: 6)**

អាច្ឆិហ្វាតិហ្វ បានថ្លែងថា អាច្ឆិហ្វាតិហ្វ បានថ្លែងថា៖ "រឺស្វីលុលឡោះហ្វាតិហ្វ បានសូត្រ ប្រដាប់ដោយនូវព្រះនាមអស់ឡោះហ្វាតិហ្វ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តា ករុណាប្រណី) ដោយតម្កើងសម្លេង ។ រាល់ពេលដែលពួកពហុទេពនិយមបានឮពួកគេបានបែរក្រោយ ។ ដូច្នោះហើយបានជាអស់ឡោះហ្វាតិហ្វ ដាក់ចុះមកនូវអាយ៉ាស្តនេះគឺ៖ "[១៧:៤៦] ពេលណាអ្នកថ្លែងដល់ ព្រះម្ចាស់តែមួយរបស់អ្នកក្នុងគួរអានពួកគេបែរក្រោយដោយស្អប់ខ្ពើម ។"

(تفسير العياشي 1: 6/20)

***

عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حَمَّادِ بْنِ زَيْدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يَحْيَى الْكَاهَلِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ "أَقْرَبُ إِلَى اسْمِ اللَّهِ الْأَعْظَمِ مِنْ نَاطِرِ الْعَيْنِ إِلَى بَيَاضِهَا» (التهديب 289/ 1159: 2)**

យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានតពីលោកមូហ្វាតិហ្វ ប៊ិន អាល់-ហ្វាតិហ្វ ដែលទទួលមកពីលោក មូហ្វាតិហ្វ ប៊ិន ហ្វាតិហ្វ ប៊ិន ស្វែដ្វី ដែលបានមកពីលោក អ្នកប្រែប្រួលឡោះហ្វាតិហ្វ ប៊ិន យ៉ាស្តយ៉ា អាល់-កាហ្វីលី ដែលបានថ្លែងថា៖ "អាច្ឆិ អ្នកប្រែប្រួលឡោះហ្វាតិហ្វ បានថ្លែងថា៖ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (ដោយនូវព្រះនាម អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី) នៅជិតព្រះនាមដ៏ឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ របស់អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ ជាងភ្នែកខ្មៅនៅជិតភ្នែកសទៅទៀត(គឺជិតណាស់) ។" (1159/289: 2) (التهديب)

***

وَ فِي كِتَابِ التَّوْحِيدِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَمْرُ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" ؟ فَقَالَ: الْبَاءُ بِهَاءِ اللَّهِ وَ السِّينُ سِنَاءِ اللَّهِ وَ الَمِيمُ مَلِكُ اللَّهِ، قَالَ: قُلْتُ اللَّهُ؟ قَالَ: الْأَلِفُ آلاءُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ مِنَ التَّعِيمِ يَوْلَانِيْنَا، وَ الْلامُ الْإِزَامُ اللَّهِ خَلَقَهُ وَ لَانِيْنَا قُلْتُ؛ فَهَلْهَاءُ؟ قَالَ: هَوَانٌ لِمَنْ خَالَفَ مُحَمَّدًا وَ آلَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ، قُلْتُ: الرَّحْمَنُ؛ قَالَ بِجَمِيعِ الْعَالَمِ قُلْتُ: الرَّحِيمُ؟ قَالَ: بِالْمُؤْمِنِينَ خَاصَّةً. (تفسير نور الثقلين , ج 5 , ص 664)

នៅក្នុងសាត្រា អាល់-តៅហ្វីដ្វី យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលឡើងទៅដល់លោក អាល់-ស្វាហ្វាតិហ្វ ប៊ិន យ៉ាស្តយ៉ា ដែលបានទទួលតពីម្នាក់ដែលបានប្រាប់លោកថា លោកបានសួរ អាច្ឆិ អ្នកប្រែប្រួលឡោះហ្វាតិហ្វ អំពី بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (ដោយនូវព្រះនាមអស់ឡោះហ្វាតិហ្វ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី) ។ ព្រះអង្គ បានថ្លែងថា៖ "តួអក្សរ បា (ب) មានសេចក្តីថា បាហ្វាតិហ្វ បានថ្លែងថា៖ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (សម្រស់របស់អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ) តួអក្សរ ស៊ីន (س) មានសេចក្តីថា សាណាអ៊ុលឡោះហ្វាតិហ្វ (ភាពរុងរឿងរបស់ អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ) តួអក្សរ មីម (م) មានសេចក្តីថា មុលគុលឡោះហ្វាតិហ្វ (ព្រះរាជាណាចក្ររបស់ អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ) ។ លោក (អ្នកថ្លែងរឿងនេះ) បានថា៖ "ខ្ញុំបានថា៖ "អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ (មានសេចក្តីថាអ្វី) ?" ព្រះអង្គ បានថ្លែងថា៖ "តួអក្សរ អាលិហ្វ ជាអក្សរកាត់របស់សេចក្តីប្រោសប្រណីរបស់អស់ឡោះហ្វាតិហ្វ មកលើសព្វ សត្វរបស់ព្រះអង្គ ដែលព្រះអង្គ ប្រោសមេត្តាដោយវិទ្យាយ៉ាស្តរបស់យើង ។ តួអក្សរ ឡា (ل) តួអក្សរ ឡា (ل) ជាអក្សរកាត់របស់ការតម្រូវ ដោយអស់ឡោះហ្វាតិហ្វ នូវវិទ្យាយ៉ាស្តរបស់យើង មកលើសព្វសត្វរបស់ព្រះអង្គ ជាបញ្ញត្តិ ។" ខ្ញុំបានថា៖ "ឡាស្ត (មានសេចក្តីអ្វីទៅ) ?" ព្រះអង្គ បានថ្លែងថា៖ "នេះគឺផ្តោតទៅលើ អ្នកដែលប្រឆាំងមូហ្វាតិហ្វ និងបណ្តាគូសចៅរបស់មូហ្វាតិហ្វ ខ្ញុំបានថា៖ "الرَّحْمَنُ" ព្រះអង្គ

صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "មកលើពិភពទាំងមូល ។" ខ្ញុំបានថា៖ " ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "មកលើ បណ្តាមុមនឹង ជាពិសេស (គឺបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា) ។" (តាហ្វ្យាស្យា រន្ទ អាស់-ស្មាត៍ ឡែន វគ្គ ១ ប្រាខ្ចីស្រ ៤៧)

***

عَنْ صَفْوَانَ الْجُمَالِ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ كِتَابًا إِلَّا وَفَاتِحَتُهُ « بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ », وَإِنَّمَا كَانَ يُعْرَفُ انْفِصَاءَ السُّورَةِ بِنُزُولِ « بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ » (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 6)

ស្រាវជ្រាវ អាស់-យ៉ាម៉ាល់ បានថ្លែងថា អាច អាប់ខុលឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្វា ^{وَعَلَى} ពុំបាន ដាក់ចុះមកពីលើមេឃនូវព្រះគម្ពីរដោយឥតចាប់ផ្តើមដោយ بسم الله الرحمن الرحيم ទេ ។ តែជួយទៅវិញ គេ យល់ព្រះគម្ពីរនេះនៅត្រង់ចុងក្រោយសូរ្យវិញ្ញាណ ដោយអាស្រ័យលើការដាក់ចុះមកនូវ بسم الله الرحمن الرحيم និងដើមសូរ្យវិញ្ញាណ ។ (តាហ្វ្យាស្យា រន្ទ អាស់-ស្មាត៍ ឡែន វគ្គ ១ ប្រាខ្ចីស្រ ១៣)

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ إِدْرِيسَ الْحَارِثِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍَ عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اِخْتَجَبُوا مِنَ النَّاسِ كُلِّهِمْ بِ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" وَ ب "قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ"، اِقْرَأَهَا عَنْ يَمِينِكَ وَ عَنْ شِمَالِكَ وَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ وَ مِنْ خَلْفِكَ وَ مِنْ فَوْقِكَ وَ مِنْ تَحْتِكَ، وَ إِذَا دَخَلْتَ عَلَى سُلْطَانٍ جَائِرٍ فَأَقْرَأَهَا حِينَ تَنْظُرُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، وَ اِعْقِدْ بِيَدِكَ الْيُسْرَى ثُمَّ لَا تُفَارِقْهَا حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ عِنْدِهِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 7)

បក្សពួកយើងច្រើននាក់បានទទួលតពីលោក សាស្ត្រ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ្យូ ដែលបានទទួលតពីលោក អ៊ីដ្យូរីស អាស់-ហ្វាវីស្ត្រី ដែលបានទទួលតពីលោក មូហ្វាម៉ាដ្យូ ប៊ិន ស៊ីណាន ដែលបានទទួលពីលោក មូហ្វាដ្យូដ្យូល ប៊ិន អ៊ីម៉ារ ដែលបានថ្លែងថា៖ "អាច អាប់ខុលឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "ចូរអស់លោកការពារខ្លួនពី មនុស្សដោយ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" និងដោយ[សូរ្យវិញ្ញាណ] "قل هو الله أحد" (ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះអង្គគឺ អស់ឡោះហ្វា ព្រះមួយគត់) ។ ចូរសូត្រទាំងពីរឃ្លានេះដាក់ខាងស្តាំនិងខាងឆ្វេងអស់លោក ដាក់ខាងមុខ និងខាងក្រោយអស់លោក ដាក់ខាងលើ (ក្បាល) និងខាងក្រោម (លើដើង) អស់លោក ។ បើអស់លោក ត្រូវទៅជួបអាជ្ញាធរអយុត្តិធម៌ (អ្នកដឹកនាំ) ចូរសូត្រទាំងពីរឃ្លានេះបីដង ពេលណាបានឃើញអ្នកនោះ ចូរក្តាប់ដៃឆ្វេងកុំបើកដៃនោះលុះត្រាតែចេញផុតពីវត្តមានអ្នកនោះ ។" (តាហ្វ្យាស្យា រន្ទ អាស់-ស្មាត៍ ឡែន វគ្គ ១ ប្រាខ្ចីស្រ ១៨)

***

وَ فِيهِ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ: وَ لَرُبَّمَا تَرَكَ بَعْضُ شِيعَتِنَا فِي افْتِتَاحِ أَمْرِهِ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" فَيَمْتَحِنُهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِمَكْرُوهٍ لِيُنَبِّهَهُ عَلَى شُكْرِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ التَّنَاءِ عَلَيْهِ، وَ يَمَحَقُّ عَنْهُ وَصْمَةً تَقْصِيْرِهِ عِنْدَ تَرْكِهِ قَوْلَ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ". (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 7)

នៅក្នុងតាហ្វ្យាស្យានេះដែរ អាស់-ស្មាត៍ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងនៅក្នុងប្រាខ្ចីស្រវែងមួយថា៖ "ប្រហែលជាស្ម័គ្រស្ម័គ្រ យើងមួយចំនួនមិនដឹងអំពីការសូត្រ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" មុនចាប់ផ្តើមធ្វើកិច្ចការអ្វីមួយទេ ។ អស់ឡោះហ្វា ^{وَعَلَى} នឹងល្បួងពិសោធអ្នកនោះ ដូច្នោះចូរអ្នកនោះអរព្រះគុណអស់ឡោះហ្វា ^{تَبَارَكَ وَ تَعَالَى} (ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏ មហាថ្កើងថ្កាន) និងបូងសូងព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} ពីព្រោះវានឹងកម្ចាត់ស្នាមអាម៉ាស់ដែលបណ្តាល មកពីការមិនយក

ចិត្តទុកដាក់អំពីការសូត្រ " بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " ។ (តាហ្វ្រេសៀរ នូវ អាល់-ស្វាក៏ ឡែន វគ្គ ១ ហ្វាទីស្វ ២០)

***

في مُهَجِ الدَّعَوَاتِ بِإِسْنَادِنَا إِلَى مُحَمَّدِ بْنِ أَحْسَنِ الصَّفَّارِ مِنْ كِتَابِ فَضْلِ الدُّعَاءِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: "بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ" اسْمُ اللّٰهِ الْأَكْبَرُ - أَوْ قَالَ: الْأَعْظَمُ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 8)

សេចក្តីរាយការណ៍នៅក្នុង ម៉ាស៊ូយ៉ា អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូ តាមបណ្តាញព័ត៌មានយើងដែលឡើងទៅដល់ មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-ស្វាហ្វាហ្វា ដែលដកស្រង់មកពីសាត្រា ហ្វាដ្លុល អាល់-ខូអុអ៊ូ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់សាត្រានេះដែលទៅដល់លោក មូអុវីយ៉ាសូ ប៊ិន អុម៉ា ដែលបាន ឲ្យដឹងថា៖ "អាល់-ស្វាខ្វីត្វិ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ " بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " ជាព្រះនាមដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់អល់ឡោះហា ឬព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថា "អាល់-អុស្វីម" (ព្រះដ៏មហារុងរឿង) ។" (តាហ្វ្រេសៀរ នូវ អាល់-ស្វាក៏ ឡែន វគ្គ ១ ហ្វាទីស្វ ២២)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَهْرَبَانَ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي عِمْرَانَ أَنَّهُمَا قَالَا: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ جُعِلَتْ فِدَاكَ مَا تَقُولُ فِي رَجُلٍ ابْتَدَأَ بِ "بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ" فِي صَلَوَاتِهِ وَخَدَهُ فِي أَمِّ الْكِتَابِ فَلَمَّا صَارَ إِلَى غَيْرِ أَمِّ الْكِتَابِ مِنَ السُّورَةِ تَرَكَهَا فَقَالَ الْعَبَّاسِيُّ: لَيْسَ بِذَلِكَ بَأْسٌ؟ فَكَتَبَ بِحَطِّهِ يُعِيدُهَا مَرَّتَيْنِ عَلَى رَعْمٍ أَنفِهِ يَعْنِي الْعَبَّاسِيَّ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 9)

មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស៊ូយ៉ា បានថ្លែងតពី អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ដែលបានថ្លែងតពីលោក អុលី ប៊ិន ម៉ាស៊ូស៊ីយ៉ា ដែលបានថ្លែងតពីលោក យ៉ាស៊ូយ៉ា ប៊ិន អាហ្វិ អ៊ូមរ៉េន អាល់-ហ្វាម៉ាដូនី ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសរសេរសំបុត្រមួយច្បាប់ទៅ អាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បី ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តើព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} យល់យ៉ាងណាអំពីអ្នកដែលធ្វើនមស្តារដោយសូត្រមេគូរអាន (គឺសូត្រោះត្រូវ អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូ) " بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " មួយដង តែពេលអ្នកនោះសូត្រសូត្រោះត្រូវ ផ្សេងពីមេគូរអាន អ្នក នោះមិនសូត្រ " بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " ទេ ? អាល់-អុប៊ុប៊ាស៊ី ថាមិនខុសទេ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសរសេរ តបមកវិញដោយផ្ទាល់ថា៖ "ចូរសូត្រពីរដង ទោះបីវាជាន់ឈ្លីច្រមុះអាល់-អុប៊ុប៊ាស៊ី ក៏ដោយ ។" (តាហ្វ្រេសៀរ នូវ អាល់-ស្វាក៏ ឡែន វគ្គ ១ ហ្វាទីស្វ ៣០)

***

في كِتَابِ الْخِصَالِ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: وَ الْإِجْهَارُ بِ "بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ" فِي الصَّلَاةِ وَاجِبٌ؟ (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 10)

សាត្រា អាល់-យីស្វល់ រាយការណ៍ថា អាល់-អុស្វី បានថ្លែងថា យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "សូត្រ " بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " ៗ ក្នុងពេលធ្វើនមស្តារជាការចាំបាច់ ។" (តាហ្វ្រេសៀរ នូវ អាល់-ស្វាក៏ ឡែន វគ្គ ១ ហ្វាទីស្វ ៣៨)

***

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ثُمَّ قَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَخْبِرْنِي مَا مَعْنَى « بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ » ؟ فَقَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَخِيهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ رَجُلًا قَامَ إِلَيْهِ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَخْبِرْنِي عَنْ « بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ »

الرَّحِيمِ» مَا مَعْنَاهُ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ قَوْلَكَ: «اللَّهُ» أَعْظَمُ الْأَسْمَاءِ - مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ تَعَالَى - وَهُوَ الْإِسْمُ الَّذِي لَا يَنْبَغِي أَنْ يَتَسَمَّى بِهِ غَيْرُ اللَّهِ، وَ لَمْ يَتَسَمَّ بِهِ مَخْلُوقٌ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 27)

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាបុរសម្នាក់បានងើបឡើងសួរថា៖ "បុត្រ ^{صلوات الله عليه والسلام} រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ ! សូម ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យបានជ្រាបអំពីអត្ថន័យរបស់ " بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " ផង ។ អាល ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាល-ហ្វាស្ត ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "ព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} តពីអាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះ រៀម ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាបុរសម្នាក់ងើបឡើងហើយបានសួរថា៖ "អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ ! សូមព្រះ អង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បំភ្លឺទូលបង្គំអំពី " بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ " ផងថាមានអត្ថន័យដូចម្តេច ? ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតប ថា៖ "ពាក្យថា "អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} " ឧត្តមរុងរឿងបំផុតក្នុងចំណោមព្រះនាមរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយក៏ ជាព្រះនាមដែលមិនស័ក្តិសមសម្រាប់អ្នកណាឡើយក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយក៏មិនស័ក្តិសម សម្រាប់សព្វសត្វលោកណាមួយឡើយដែរ ។" (តាហ្វ្សៀរ អ៊ីម៉ា ហ្វាស្ត អាល-អុស្តការី ^{صلوات الله عليه والسلام} ខណ្ឌ ៩)

***

وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: وَ قَدْ سُئِلَ مَا الْفَائِدَةُ فِي حُرُوفِ أَهْجَاءِ فَقَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا مِنْ حَرْفٍ إِلَّا وَ هُوَ إِسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 11)

យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} គេសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "តើតួអក្សរ របស់ព្យញ្ជនៈមានគុណសម្បត្តិអ្វីទៅ ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "គ្រប់តួអក្សរនៅក្នុងព្យញ្ជនៈសុទ្ធតែ ជាព្រះនាមរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្នុងចំណោមបណ្តាព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (តាហ្វ្សៀរ នួរ អាល- ស្វាក៍ ឡែនីរ តួ ១ ហ្វាឌីស្វ ៤៣)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُؤَيْدٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ: أَنَّهُ سَأَلَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ وَ اسْتِثْقَائِهَا اللَّهُ جَمًّا هُوَ مُشْتَقٌّ؟ قَالَ لِي: يَا هِشَامُ اللَّهُ مُشْتَقٌّ مِنْ إِلَهٍ وَ الْإِلَهِ يَفْتَضِي مَأْلُوهًا وَ الْإِسْمُ غَيْرُ الْمُسَمَّى، فَمَنْ عَبَدَ الْإِسْمَ دُونَ الْمَعْنَى فَقَدْ كَفَرَ وَ لَمْ يَعْبُدْ شَيْئًا، وَ مَنْ عَبَدَ الْإِسْمَ وَ الْمَعْنَى فَقَدْ كَفَرَ وَ عَبَدَ اثْنَيْنِ، وَ مَنْ عَبَدَ الْمَعْنَى دُونَ الْإِسْمِ فَذَلِكَ التَّوْحِيدُ أَ فَهَمْتَ يَا هِشَامُ؟ قَالَ فَقُلْتُ: زِدْنِي

អាល ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម បានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី អាល-ណាដ្ឋារ ប៊ិន ស្វីវ៉ែដ្វី ដែលបាន ថ្លែងតពី ហ្វីស្វា ប៊ិន អាល-ហ្វាកាំ ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសួរ អាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះ នាមអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} និងសេចក្តីដែលកើតចេញមកពីព្រះនាមនោះថា៖ "តើ [ស័ព្ទ] "អល់ឡោះហ្ន៎" ចេញមកពីអ្វី ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ហ្វីស្វាអើយ ! [ស័ព្ទ] "អល់ឡោះហ្ន៎" ចេញមកពី "អ៊ីឡាស្ត (الله)" និង "អាឡាស្ត (اللا)" ដែលត្រូវតែមានអ្នកគោរពបូជា ហើយឈ្មោះមិនដូចគ្នានឹងអ្វីដែលគេដាក់ ឈ្មោះឲ្យនោះទេ ។ ដូច្នោះអ្នកណាគោរពបូជាព្រះនាមដោយមិនស្គាល់អត្ថន័យ អ្នកនោះប្រមាថ ហើយក៏ ពុំបានគោរពបូជាអ្វីឡើយ ។ អ្នកណាដែលគោរពបូជាព្រះនាមជាមួយអត្ថន័យ អ្នកនោះប្រមាថ ព្រោះ អ្នកនោះគោរពបូជាពីរ ។ អ្នកណាគោរពបូជាតែអត្ថន័យ មិនដោយជាមួយព្រះនាមទេ នេះហើយគឺ ភាពជាព្រះតែមួយគត់ (អាល-តៅហ្វីដ្វី) ។ តើលោកយល់ទេ ហ្វីស្វា ?" ខ្ញុំបានថា៖ "សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អធិប្បាយបន្ថែមទូលបង្គំបានជ្រាបផង ។"

قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَ تِسْعِينَ إِسْمًا فَلَوْ كَانَ الْإِسْمُ هُوَ الْمُسَمَّى لَكَانَ كُلُّ إِسْمٍ مِنْهَا إِهْمًا وَ لَكِنَّ اللَّهَ مَعْنَى يُدَلُّ عَلَيْهِ بِهَذِهِ الْأَسْمَاءِ وَ كُلُّهَا غَيْرُهُ، يَا هِشَامُ الْخَيْرُ إِسْمٌ لِلْمَأْكُولِ وَ الْمَاءِ إِسْمٌ لِلْمَشْرُوبِ وَ التَّوْبُ إِسْمٌ لِلْمَلْبُوسِ وَ النَّارُ إِسْمٌ لِلْمُخْرَقِ أَ فَهَيْمَتُ يَا هِشَامُ فَهَمَا تَدْفَعُ بِهِ وَ تُنَاضِلُ بِهِ أَعْدَاءَنَا وَ الْمُتَّخِذِينَ مَعَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ غَيْرُهُ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، قَالَ: فَقَالَ: نَفَعَكَ اللَّهُ بِهِ وَ تَبَّتْكَ يَا هِشَامُ، قَالَ هِشَامُ فَوَّ اللَّهُ مَا فَهَرْنِي أَحَدٌ فِي التَّوْحِيدِ حَتَّى فُئْتُ مَقَامِي هَذَا. (الكافي , ج 1 , ص 87)

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា: "អល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} មានព្រះនាមកៅសិបប្រាំបួនព្រះនាម ។ ប្រសិនបើព្រះនាម ដូចគ្នានឹងអ្វីដែលគេដាក់ព្រះនាមឲ្យនោះ: ព្រះនាមនីមួយៗនឹងក្លាយទៅជាព្រះមួយដែរ ។ តែ អល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ទីទៃពីព្រះនាមទាំងនេះ: ហើយព្រះនាមទាំងនេះក៏ទីទៃពីព្រះអង្គ ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ដែរ ។ ហ្ម៉ាស្មាអើយ! "នំប៉ុង" ជាឈ្មោះរបស់អាហារមួយ "ទឹក" ជាឈ្មោះរបស់ភេសជ្ជៈ: "សំលៀកបំពាក់" ជាឈ្មោះរបស់ គ្រឿងលំអ "ភ្លើង" ជាឈ្មោះរបស់អ្វីដែលធ្វើឲ្យឆេះ ។ តើលោកយល់ទេ ហ្ម៉ាស្មា គឺយល់ដោយការឈ្លង យល់ដែលលោកយកទៅការពារនិងប្រយុទ្ធតទល់នឹងពួកសត្រូវយើង ^{عَلَيْهِمُ السَّلَام} គឺពួកនោះហើយដែលយក អ្នកផ្សេងមកផ្តួចផ្តើមហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ?" ខ្ញុំបានថា: "យល់ ក្រាបទូល ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា: "ហ្ម៉ាស្មាអើយ! សូមអល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ប្រទានផលប្រយោជន៍ដល់លោកដោយសារការឈ្លង យល់នេះ: និងឲ្យលោកមានជំហរមុតមាំ ។" ហ្ម៉ាស្មាបានថា: "សូមស្ស៊ីចំពោះអល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ! ពុំមាន អ្នកណាមួយប្រៀបលើទូលបង្គំបានទេ ក្នុងរឿងតៅហ្ម៉ាដូ ទាល់តែអ្នកនោះស្មើទូលបង្គំក្នុងការចេះ ដឹង ។" (អាល-កាហ្មីហ្វាឌ្យីស្ទ ២៣០ ឬ អាល-កាហ្មី ១ ទំព័រ ៨៧ ហ្វាឌ្យីស្ទ ២)

***

و رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ: «مَنْ قرَأَ "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" بَنَى اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ سَبْعِينَ أَلْفَ قَصْرٍ مِنْ ياقوتة حمراء، فِي كُلِّ قَصْرٍ سَبْعُونَ أَلْفَ بَيْتٍ مِنْ لؤلؤة بيضاء، فِي كُلِّ بَيْتٍ سَبْعُونَ أَلْفَ سَرِيرٍ مِنْ زَبْرَجَدٍ خضراء، فَوْقَ كُلِّ سَرِيرٍ سَبْعُونَ أَلْفَ فِرَاشٍ مِنْ سُنْدُسٍ وَ إِسْتَبْرَقٍ، وَ عَلَيْهِ زَوْجَةٌ مِنْ حُورِ الْعِينِ، وَ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ دُؤَابَةٍ، مُكَلَّلَةٌ بِالذَّرِّ وَ الْبَاقُوتِ، مَكْتُوبٌ عَلَى خَدَّهَا الْأَيْمَنِ: مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، وَ عَلَى خَدَّهَا الْأَيْسَرِ: عَلِيٌّ وَليُّ اللَّهِ، وَ عَلَى جَبِينِهَا الْحُسَيْنُ، وَ عَلَى ذَقَنِهَا: الْحُسَيْنُ، وَ عَلَى شَفَتَيْهَا: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ"». قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لِمَنْ هَذِهِ الْكِرَامَةُ؟ قَالَ: لِمَنْ يَقُولُ بِالْحَرَمَةِ وَ التَّعْظِيمِ: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ"». (جامع الأخبار: 42)

គេបានឲ្យដឹងពីរស៊ីលុលឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ថា: "អ្នកណាថា "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" អល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} នឹងសាង ចិតសិបពាន់ប្រាសាទធ្វើអំពីត្បូងទទឹមនៅក្នុងឋានសួគ៌ឲ្យអ្នកនោះ: ។ នៅក្នុងប្រាសាទនីមួយៗនឹងមាន ផ្ទះចិតសិបពាន់ខ្នងធ្វើពីគជុស ។ នៅក្នុងផ្ទះនីមួយៗនឹងមានត្បូងមរកតចិតសិបពាន់គ្រែ ។ នៅលើគ្រែ នីមួយៗនឹងមានពួកធ្វើអំពីសូត្រនិងសំពត់សារបាប់ ហើយនៅលើពួកនោះនឹងមានភរិយាស្អាតដូចនារី សួគ៌ នាងនឹងមានសក់ក្រងចិតសិបពាន់កម្រង ហើយនឹងពាក់ម្តុដផ្កាដូងនិងត្បូងទទឹម ។ នៅលើផ្តាល់ស្តាំ នាងនឹងមានសរសេរថា "محمد رسول الله" (មូហ្មាម៉ាដូជាព្រះសាស្តា ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} របស់អល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ}) នៅលើផ្តាល់ ឆ្វេងនាងនឹងមានសរសេរថា "علي ولي الله" (អាឡី ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ជាព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ}) នៅលើថ្ពាស នាងនឹងមានសរសេរថា "الحسن" អាល-ហ្វាសាន់ នៅលើចង្កានាងនឹងមានសរសេរថា "الحسين" អាល- ហ្ម៉ាសែន នៅលើបូរមាត់នាងនឹងមានសរសេរថា "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" ។ ខ្ញុំបានថា: "រស៊ីលុលឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} អើយ! កិត្យានុភាពនេះបានទៅលើអ្នកណា?" រស៊ីលុលឡោះហ្ម៉ា ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} បានថ្លែងថា: "បានទៅលើអ្នក

ណាដែលថា " بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " ដោយសេចក្ដីព្រះថ្លានៅក្នុងដួងចិត្តនិងដោយសេចក្ដីគោរពបូជាដ៏ស្មោះអស់ពីចិត្ត "1" (جامع الأخبار: 42)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾

២. សូមថ្វាយសេចក្ដីស្ញើចសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្វាព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង ។

في أصول الكافي بإسناده إلى أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ قَالَ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ إِذَا أَصْبَحَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» فَقَدْ أَدَّى شُكْرَ يَوْمِهِ، وَ مَنْ قَالَهَا إِذَا أَمْسَى فَقَدْ أَدَّى شُكْرَ لَيْلَتِهِ. (تفسير نور الثقلين، ج 1، ص 15)

នៅក្នុង អូស្ត្រូល អាស់-កាហ្វី ដែលមានបណ្ដាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងថា: "អ្នកណាសូត្រ "الحمد لله رب العالمين" (សូមថ្វាយសេចក្ដីស្ញើចសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្វាព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង) បួនដងរាល់ព្រឹក អ្នកនោះបានអរព្រះគុណគ្រប់មួយថ្ងៃ ។ អ្នកណាសូត្រនៅពេលយប់ អ្នកនោះបានអរព្រះគុណគ្រប់មួយយប់ ។" (តាហ្វាសៀរ នូវ អាស់-ស្វាភ័ក្ត្រឡែន ជំពូក ១ ហ្វាខ្លឹស្វ ៦៣)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ هِشَامٍ، عَنْ مُبَيْسِرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «شُكْرُ التَّعَمَّةِ اجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ، وَ تَمَامُ الشُّكْرِ قَوْلُ الرَّجُلِ: "الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ"». (الكافي 78 : 2)**

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាកូប បានថ្លែងតពីបក្សពួកយើងច្រើននាក់ដែលបានថ្លែងតពី អាស្ម៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ខ័លីដូ ដែលបានថ្លែងតពីបក្សពួកយើងម្នាក់ ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ហ្វីស្វា ដែលបានថ្លែងតពីម៉ែសារ ដែលបានថ្លែងតពី អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានចែងថា: "សេចក្ដីដឹងព្រះគុណគឺចៀសវាងអំពើដែលត្រូវហាម សេចក្ដីស្រេចបរិបូររបស់ការដឹងគុណនេះគឺសម្តីរបស់បុគ្គលដែលថា: "الحمد لله رب العالمين" (10/78 : 2) ។"

***

في مجمع البيان و قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَنْ عَلِيَ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ إِلَى قَوْلِهِ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» دَعَا أَهْلَ الْجَنَّةِ حِينَ شَكَرُوا اللَّهَ حُسْنَ الثَّوَابِ (تفسير نور الثقلين، ج 1، ص 15)

រ៉េស៊ីលុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងនៅក្នុង ម៉ាដូម៉ាកូ អាស់-បាយ៉ាន ថា: "ពិតណាស់ អស់ឡោះហ្វា^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលថា ចាប់ពីដើមព្រះមហាគម្ពីរព្រះអង្គ^{عز وجل} មកដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គថា "الحمد لله رب العالمين" ជាខ្លួនរបស់ជនមានស្វគិតពេលពួកគេថ្លែងអំណរព្រះគុណចំពោះអស់ឡោះហ្វា^{عز وجل} ដែលព្រះអង្គ^{عز وجل} បានព្រះរាជទានរង្វាន់ដ៏បរវេទ្យពួកគេ ។" (តាហ្វាសៀរ នូវ អាស់-ស្វាភ័ក្ត្រឡែន ជំពូក ១ ហ្វាខ្លឹស្វ ៦២)

***

عليُّ بنُ إبراهيمَ عن أبيه عن ابنِ أبي عميرٍ عن بعضِ أصحابه قال: عطسَ رجلٌ عندَ أبي جعفرٍ عليه السلامُ فقال: "الحمدُ لله" فلم يُسمِّئْهُ أبو جعفرٍ عليه السلامُ و قال: نَقَصْنَا حَقًّا ثُمَّ قَالَ إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: "الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ" وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

أَهْلِ بَيْتِهِ، قَالَ فَقَالَ الرَّجُلُ فَسَمَّيْتُهُ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 16)

អាុលី ប៊ីន អ៊ុបរ័ហ្គ័ម បានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ អ៊ូមែរ ដែលបានថ្លែងតពីបក្សពួក ម្នាក់របស់លោកដែលបានថ្លែងថា៖ "បុរសម្នាក់បានកណ្តាស់នៅក្បែរ អាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ហើយបាន ថា៖ "الحمد لله" សូមថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្វា" ។ បន្ទាប់ពីបុរសនោះបានស្ងាត់មាត់ អាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "គេខ្វះសិទ្ធិយើង عليه السلام" ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "ពេល ណាអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអស់លោកកណ្តាស់ ចូរអ្នកនោះសូត្រភ្លាមថា៖ "الحمد لله رب العالمين" ហើយថា៖ "សូមឲ្យអស់ឡោះហ្វាប្រទានពរជ័យសិរីសួស្តីដល់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله និងក្រុម គ្រួសាររបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله" ។ បុរសម្នាក់នោះបានស្ងាត់មាត់ព្រោះតែបានឮអ្វីដែល អាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែង ។" (តាហ្វៀរ នូវ អាស់-ស្វាត្តិ ឡែន ជំពូក ១ ហ្វាខ្លីស្ន ៦៥)

***

في الكافي علي عن أبيه عن عبد الله بن المغيرة عن جميل عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إذا كنت خلف إمام فقرأ الحمد و فرغ من قراءتها فقل أنت: "الحمد لله رب العالمين" ولا تقل آمين. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 25)

នៅក្នុង អាស់-កាហ្វិ អាុលី បានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ អ៊ុបរ័ហ្គ័ម មកយំពោះត្តិ ដែលបានថ្លែងតពី យ៉ាមីល ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ អ៊ុបរ័ហ្គ័ម صلوات الله عليه والسلام ដែលបានថ្លែង ថា៖ "ពេលណាលោកនៅក្រោយអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រ អាស់-ហ្វាដ្ឋ ហើយបានសូត្រចប់ ពេល នោះចូរលោកសូត្រថា៖ "الحمد لله رب العالمين" កុំសូត្រ "អាមីន" ។" (តាហ្វៀរ នូវ អាស់-ស្វាត្តិ ឡែន ហ្វាខ្លីស្ន ១១៣)

***

علي بن إبراهيم، قال: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ: "الْحَمْدُ لِلَّهِ" قَالَ: «الشُّكْرُ لِلَّهِ». وَ فِي قَوْلِهِ: "رَبِّ الْعَالَمِينَ" قَالَ: «خَالِقِ الْخَلْقِ. "الرَّحْمَنِ" بِجَمِيعِ خَلْقِهِ "الرَّحِيمِ" بِالْمُؤْمِنِينَ خَاصَّةً».

អាុលី ប៊ីន អ៊ុបរ័ហ្គ័ម បានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាហ្វិ អ៊ូមែរ ដែលបាន ថ្លែងតពី អាស់-ណាដ្ឋារ ប៊ីន ស្វ៊ីដ្ឋ ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ បាស្វៀរ ដែលបានថ្លែងថា៖ "អាហ្វិ អ៊ុបរ័ហ្គ័ម صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វា "الحمد لله" ថា៖ "គឺជាការថ្លែងអំណរព្រះគុណ ចំពោះអស់ឡោះហ្វា صلى الله عليه وآله" ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វា៖ "رب العالمين" គឺព្រះអ្នក បង្កើតបណ្តាសត្វលោក ។ "الرحمن" គឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌មកលើសព្វសត្វលោក ។ "الرحيم" គឺ ព្រះដ៏ មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណិមកលើបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាជាពិសេស (بالمؤمنين خاصة) ។"

"مالك يوم الدين" قال: «يَوْمَ الْحِسَابِ، وَ الدَّلِيلُ عَلَى ذَلِكَ قَوْلُهُ: "و قَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ" يَعْني يَوْمَ الْحِسَابِ». "إِنَّاكَ نَعْبُدُ" مُحَاطَبَةُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ "و إِنَّاكَ نَسْتَعِينُ" مِثْلُهُ». "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ" قَالَ: «الطَّرِيقَ، وَ مَعْرِفَةَ الْإِمَامِ». (تفسير القمّي

1:28)**

អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វា صلى الله عليه والسلام "مالك يوم الدين" (ព្រះមហាក្សត្រនៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖

"ថ្ងៃគណនី (គឺថ្ងៃជម្រះក្តី) ហើយភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ព្រះបន្ទូលនេះគឺអាយ៉ាស់ " [៣៧:២០] ពួកគេនឹងថា៖
 "យើងវិនាសធំហើយ នេះគឺថ្ងៃព្រះសាសនា" បានសេចក្តីថា ថ្ងៃគណនី (គឺថ្ងៃជម្រះក្តី) ។ អំពី "إياك نعبد"
 (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា) ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "និយាយរកអស់ឡោះហ្ន៎
 (ព្រះអង្គ وَعَلَّ "اهدنا الصراط المستقيم" وَعَلَّ ហ្ន៎) មានន័យស្រដៀងគ្នា " 1" អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ 1" (تفسير الفقى 1: 28)
 បានថ្លែងថា៖ "គឺមាតិកានិងការទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام 1" (تفسير الفقى 1: 28)

***

قَالَ الْإِمَامُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): جَاءَ رَجُلٌ إِلَى الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَقَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَحْبَبْتَنِي عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ « الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ » مَا تَفْسِيرُهُ؟ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): لَقَدْ حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ جَدِّي عَنِ الْبَاقِرِ، عَنْ زَيْنِ الْعَابِدِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى
 أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَقَالَ: أَحْبَبْتَنِي عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ « الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ » مَا تَفْسِيرُهُ؟ فَقَالَ: « الْحَمْدُ لِلَّهِ » هُوَ أَنْ
 عَرَفَ اللَّهُ عِبَادَهُ بَعْضَ نِعْمِهِ عَلَيْهِمْ جُمْلًا، إِذْ لَا يَقْدِرُونَ عَلَى مَعْرِفَةِ جَمِيعِهَا بِالتَّفْصِيلِ، لِأَنَّهَا أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُحْصَى أَوْ تُعْرَفَ

បុត្រ صلوات الله عليه والسلام ហើយបានថា៖ "الحمد لله رب العالمين" ហើយបានថា៖ "មានមនុស្សម្នាក់បានមករកអាល់-រីដ្ឋី صلوات الله عليه والسلام
 រសូលុលឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ អើយ! សូមប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ "الحمد لله رب العالمين" (សូម
 ថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង) ផងថា តើមានន័យដូចម្តេច ?"
 ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "ព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام តពីអាល់-បាគ្លៀរ صلوات الله عليه والسلام ព្រះ
 អយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានទទួលតមកពី ស្វែនុល អុប៊ីខ្លីន ថាមានមនុស្សម្នាក់បានមករក
 អាយីរុល មុមីនី صلوات الله عليه والسلام ហើយបានថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ
 "الحمد لله رب العالمين" តើមានន័យថាអ្វី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងថា៖ "الحمد لله رب العالمين" ជាការទទួល
 ស្គាល់ព្រះគុណមួយចំនួនរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ ដោយសង្ខេប ពីព្រោះមិនអាចស្គាល់ព្រះគុណទាំងអស់
 របស់អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ យ៉ាងល្អិតល្អន់បានទេ ព្រោះព្រះគុណអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ ច្រើនត្រាវបំបិទអស់ ។"

فَقَالَ لَهُمْ: قُولُوا: « الْحَمْدُ لِلَّهِ » عَلَى مَا أَنْعَمَ بِهِ عَلَيْنَا. « (رَبِّ الْعَالَمِينَ) » وَ هُمُ الْجَمَاعَاتُ مِنْ كُلِّ مَخْلُوقٍ، مِنَ الْجَمَادَاتِ، وَ
 الْحَيَوَانَاتِ: فَأَمَّا الْحَيَوَانَاتِ، فَهُوَ يَقْلِبُهَا فِي قُدْرَتِهِ، وَ يَعْدُوهَا مِنْ رِزْقِهِ، وَ يَحْطُطُهَا بِكُنْفِهِ وَ يَدْبِرُ كُلًّا مِنْهَا بِمَصْلَحَتِهِ. وَ أَمَّا الْجَمَادَاتِ
 فَهُوَ يُمْسِكُهَا بِقُدْرَتِهِ، يُمْسِكُ مَا اتَّصَلَ مِنْهَا أَنْ يَتَهَافَتَ، وَ يُمْسِكُ الْمَتَهَافِتِ مِنْهَا أَنْ يَتَلَاصِقَ وَ « يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ
 إِلَّا بِإِذْنِهِ », وَ يُمْسِكُ الْأَرْضَ أَنْ تَنْحَسِفَ إِلَّا بِأَمْرِهِ، إِنَّهُ بِعِبَادِهِ رُءُوفٌ رَحِيمٌ.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងចំពោះពួកគេថា៖ "الحمد لله" ចំពោះព្រះគុណដែលគេបានប្រទាន
 មក ។ "رب العالمين" រាប់បញ្ចូលអស់ទាំងសហគមន៍សត្វលោក ព្រមទាំងរុក្ខជាតិ និងសត្វ ។ សម្រាប់ពួក
 សត្វ អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ បានធ្វើឲ្យពួកវាចេះដោះស្រាយដោយខ្លួនពួកវាបាន និងឲ្យពួកវាអាចធ្វើឲ្យខ្លួនពួក
 វាប្រសើរឡើងបានដែរ ។ សម្រាប់រុក្ខជាតិ អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ គ្រប់គ្រងវានៅក្រោមព្រះមហិទ្ធិបូទ្រព្រះអង្គ
 អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ ទប់មេឃមិនឲ្យវាធ្លាក់មកលើផែនដី រៀបរយដោយការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះ
 អង្គ وَعَلَّ ដៃផែនដីវិញ មិនឲ្យវាស្រុតទេ រៀបរយដោយព្រះបញ្ជារបស់ព្រះអង្គ وَعَلَّ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَّ ទ្រង់
 ប្រោសប្រណីព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌មកលើបណ្តាបារវរបស់ព្រះអង្គ وَعَلَّ ។"

قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): وَ « (رَبِّ الْعَالَمِينَ) » مَا لِكُهُمْ وَ خَالِفُهُمْ وَ سَائِقُ أَرْوَاقِهِمْ، إِلَيْهِمْ، مِنْ حَيْثُ يَعْلَمُونَ، وَ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ.
 فَالرِّزْقُ مَقْسُومٌ، وَ هُوَ يَأْتِي ابْنَ آدَمَ عَلَى أَيْ سَيْرٍ سَارَهَا مِنَ الدُّنْيَا، لَيْسَ لِقَفْوَى مُتَّقٍ بِرَأْدَةٍ، وَ لَا لِفُجُورٍ فَاجِرٍ بِنَاقِصَةٍ، وَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَهُ

سَيَّرَ وَ هُوَ طَائِبُهُ. وَ لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ يَفِرُّ مِنْ رِزْقِهِ لَطَلَبَهُ رِزْقُهُ كَمَا يَطْلُبُهُ الْمَوْتُ.

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "رب العالمين (ម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង) មានន័យថា ព្រះអង្គ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ជាម្ចាស់និងជាអ្នកបង្កើតពួកគេ ហើយព្រះអង្គ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ប្រទានឲ្យពួកគេនូវគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតដែលពួកគេដឹងនិងមិនដឹង ។ គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតមានលំដាប់ថ្នាក់ ព្រះអង្គប្រទានឲ្យទៅកូនអាជ្ញា ^{عليه السلام} ស្មើគ្នាដោយមិនរើសអើងថាអ្នកនោះដើរតាមមាគ៌ាណាមួយនោះទេ ។ អ្នកមានចិត្តធម៌មិនទទួលបានលើសពីកម្រិតធម៌ខ្លួនទេ ឯអ្នកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ក៏នឹងមិនទទួលបានតិចដោយសារអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួនទេដែរ ។ មានរបាំងនៅរវាងអ្នកនោះនឹងគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតដែលអ្នកនោះប្រឹងប្រែងស្វែងរក ។ បើអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមអស់លោកមិនទៅរកគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតរបស់ខ្លួនទេ គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតនោះនឹងតាមរកអ្នកនោះដូចសេចក្តីស្លាប់អន្លោលតាមអ្នកនោះដែរ ។"

قَالَ - أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) - : فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى هُمْ: قُولُوا: «الْحَمْدُ لِلَّهِ» عَلَى مَا أَنْعَمَ بِهِ عَلَيْنَا، وَ ذَكَرْنَا بِهِ مِنْ خَيْرٍ فِي كُتُبِ الْأَوْلِيَاءِ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَكُونَ. فَفِي هَذَا إِجَابَتٍ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لِمَا فَضَّلَهُ وَ فَضَّلَهُمْ، وَ عَلَى شَيْعَتِهِمْ أَنْ يَشْكُرُوهُ بِمَا فَضَّلَهُمْ - بِهِ عَلَى غَيْرِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 30)

អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} មានព្រះបន្ទូលប្រាប់ពួកគេថា៖ "الحمد لله" ជានិច្ចចំពោះឧបការគុណដែលគេបានប្រទានមកលើពួកអ្នក ។ យើងបានចារទង្វើនេះនៅក្នុងចំណោមអ្វីៗដែលល្អប្រសើរ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរដើម្បីច្រើនចម្រើនហើយ ។ ដូច្នោះ អ្វីៗដែលល្អទាំងនេះនឹងត្រូវបានមកលើមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه السلام} និងបណ្តាកូនចៅរបស់គេ ^{عليه السلام} ជាព្រះគុណរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} សម្រាប់ពួកគេ ^{عليهم السلام} ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេ ^{عليهم السلام} ខ្ពស់ត្រដែតលើមនុស្សរងទៀតនិងលើបណ្តាស្ត្រីអាស្កររបស់ពួកគេ ^{عليهم السلام} ហើយបណ្តាស្ត្រីអាស្ករទាំងនេះគប្បីដឹងគុណដែលគេមានមកលើខ្លួនពួកគេ ដោយឲ្យខ្លួនពួកគេបានខ្ពស់ត្រដែតលើមនុស្សរងទៀត លើកលែងតែលើបណ្តាពួកគេ ^{عليهم السلام} នោះ (គឺមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه السلام} និងបណ្តាកូនចៅ ^{عليهم السلام} របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليهم السلام}) ។" (តាហ្វ្យសៀរអ៊ីម៉ាហ្វាសាន់ អាណា-អុស្តកាវី)

***

وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى الْعَبَادِ بْنِ عَبْدِ الْحَالِقِ عَمَّنْ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِثْنَيْ عَشَرَ عَالَمًا كُلُّ عَالَمٍ مِنْهُمْ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ، مَا يُرَى عَالَمٌ مِنْهُمْ إِلَّا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَالَمًا غَيْرُهُمْ وَ أَنَا الْحُجَّةُ عَلَيْهِمْ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 16)

យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់ អាណា-អុបាដ្ឋ ប៊ិន អុប្តុល ខ័លិកូ ដែលបានថ្លែងតពីម្នាក់ដែលបានថ្លែងថា អាច្ឆិ អុប្តុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} បានសាងដប់ពីរពាន់ពិភពពិភពនីមួយៗប្រសើរលើសប្រាំពីរមេឃនិងប្រាំពីរដី ហើយនៅក្នុងពិភពទាំងអស់នេះ ពួកគេជឿថាមានពិភពមួយទៀតក្រៅពីពិភពពួកគេ ហើយខ្ញុំជាព្រះអាជ្ញាធររបស់ពិភពទាំងអស់នេះ ។" (តាហ្វ្យសៀរ នូរស្វាត្តិលេនី ជំពូក ១ ហ្វាខ្លីស្វ ៧២)

***

وَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ: لَعَلَّكَ تَرَى أَنَّ اللَّهَ إِذَا خَلَقَ هَذَا الْعَالَمَ الْوَاحِدَ أَوْ تَرَى أَنَّ اللَّهَ لَمْ يَخْلُقْ غَيْرَكُمْ؟ بَلَى وَ اللَّهُ لَقَدْ خَلَقَ أَلْفَ أَلْفِ عَالَمٍ، وَ أَلْفَ أَلْفِ آدَمَ، أَنْتَ فِي آخِرِ تِلْكَ الْعَوَالِمِ وَ أَوْلَيْكَ الْأَدَمِيَّةِينَ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 16)

អាចិ យ៉ាត់ហ្វាស៊ុន^{صلوات الله عليه} បានថ្លែងក្នុងហ្វាទីហ្វាស៊ុនថា៖ "អស់លោកប្រហែលជាស្មានថាអស់ឡោះហ្វាស៊ុន^{وَعَدَّ} បានសាងតែលោកនេះទេ ហើយអស់លោកគិតថាព្រះអង្គ^{وَعَدَّ} មិនបានបង្កើតជនដទៃទៀតក្រៅពីអស់លោកទេមែនទេ? សូមស្ស៊ីចំពោះអស់ឡោះហ្វាស៊ុន^{وَعَدَّ} ! ព្រះអង្គ^{وَعَدَّ} បានបង្កើតរាប់ពាន់ពិភពពីលើរាប់ពាន់ទៀត (គឺរាប់លាន) និងរាប់ពាន់អាដ្វាំ^{سُلَيْمَانَ} លើរាប់ពាន់អាដ្វាំ^{سُلَيْمَانَ} ទៀត ។ អស់លោកកំពុងស្ថិតនៅក្នុងពិភពចុងក្រោយបង្អស់នៃពិភពទាំងនេះ និងអាដ្វាំ^{سُلَيْمَانَ} ចុងក្រោយបង្អស់ក្នុងចំណោមអាដ្វាំ^{سُلَيْمَانَ} ទាំងនេះ ។" (តាហ្វាស៊ុន អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ុន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វាស៊ុន ៧០)

***

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَنْ بَعْضِ رِجَالِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ بَلَدَةً خَلْفَ الْمَغْرِبِ يُعَالُ لَهَا جَابِلًا وَ فِي جَابِلًا سَبْعُونَ أَلْفَ لَيْسَ مِنْهَا أُمَّةٌ إِلَّا مِثْلَ هَذِهِ الْأُمَّةِ فَمَا عَصَا اللَّهَ طَرْفَةَ عَيْنٍ فَمَا يَعْمَلُونَ عَمَلًا وَ لَا يَقُولُونَ قَوْلًا إِلَّا الدُّعَاءَ عَلَى الْوَالِدَيْنِ وَ الْبِرَاءَةَ مِنْهُمَا وَ الْوَلَايَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 490)

គេបានថ្លែងប្រាប់យើងតពី មូហាំម៉ាដ្វ៉ូ ប៊ិន អាល់-ហ្វាស៊ុន ដែលបានថ្លែងតពី ស្វាហ្វាស៊ុន ប៊ិន យ៉ាស៊ុន យ៉ា ដែលបានថ្លែងតពីបក្សពួកម្នាក់របស់លោក ដែលបានថ្លែងថា អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វាស៊ុន^{صلوات الله عليه} បានថ្លែងតពី ព្រះបិតា^{صلوات الله عليه} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} ដែលបានថ្លែងតពី អាដ្វាំ^{صلوات الله عليه} ប៊ិន អាល់-ហ្វាស៊ុន^{صلوات الله عليه} ដែលបានថ្លែងតពី អាមីរុល មុមីនីន^{صلوات الله عليه} ដែលបានថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្វាស៊ុន^{وَعَدَّ} មានស្រុកមួយនៅខាងក្រោយទិសខាងលិច មានឈ្មោះថា យ៉ាអាបាល់ក្វី នៅក្នុងស្រុកយ៉ាអាបាល់ក្វីមានចិតសិបពាន់សហគមន៍ ។ នៅទីនោះពុំមានសហគមន៍ណាមួយដូចហាសគមន៍មួយនេះទេ ពួកគេមិនប្រព្រឹត្តល្មើសបង្គាប់អស់ឡោះហ្វាស៊ុនទេ ទោះបីមួយបំប្រិចភ្នែកក៏ដោយ ។ ពួកគេមិនធ្វើអ្វី និងមិននិយាយអ្វីក្រៅពីពាក្យប្រទេចដាក់បណ្តាសាជនពីរនាក់នោះទេ ហើយនៅឆ្ងាយពីជនទាំងពីរនាក់នេះ (គឺបុគ្គលទីមួយនិងបុគ្គលទីពីរ) ហើយពួកគេតាមវិទ្យាយ៉ាស្វ័របស់ព្រះរាជវង្ស^{عليه السلام} របស់ព្រះសាស្តា^{عليه السلام} របស់អស់ឡោះហ្វាស៊ុន ។" (បាស្វ័រ អៀរ អ៊ុល ដ្វារ យ៉ាត់ ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៤ ហ្វាទីហ្វាស៊ុន ១)

***

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ إِبْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ أَبِي بَانَ بْنِ تَعْلَبٍ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَدَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ فَقَالَ يَا أَحَا أَهْلِ الْيَمَنِ عِنْدَكُمْ غُلَمَاءُ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَمَا بَلَغَ مِنْ عِلْمِ عَالِمِكُمْ قَالَ يَسِيرٌ فِي لَيْلَةٍ مَسِيرَةَ شَهْرَيْنِ يَزْجُرُ الطَّيْرَ وَ يَفْقَهُ الْأَنْثَرَ

អាល់-ហ្វាស៊ុន ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្វ៉ូ បានថ្លែងប្រាប់យើងតពី អាល់-ហ្វាស៊ុន ប៊ិន សាអ៊ីដ្វូ ដែលបានថ្លែងតពី អ៊ីបនូ អាចិ អ៊ុមែរ ដែលបានថ្លែងតពី អាចិ អែយូប ដែលបានថ្លែងតពី អាបាស ប៊ិន តាកុលុប ដែលបានថ្លែង ថា៖ "ខ្ញុំបាននៅជាមួយ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វាស៊ុន^{صلوات الله عليه} ពេលដែលមានបុរសម្នាក់អ្នកស្រុកយេមេនបានមកជួបព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} ។ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វាស៊ុន^{صلوات الله عليه} បានថា៖ "បងប្អូនប្រុសអ្នកស្រុកយេមេនអីយ! តើមានអ្នកចេះដឹងក្នុងចំណោមអស់លោកទេ?" បុរសនោះបានថា៖ "មាន ។" អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វាស៊ុន^{صلوات الله عليه} បានថា៖ "តើចំណេះដឹងរបស់បណ្តាអ្នកចេះដឹងរបស់អស់លោកបានមកដល់លោកដូចម្តេច?" បុរសនោះបានថា៖ "គេធ្វើដំណើរក្នុងមួយយប់បានចម្ងាយស្មើនឹងចម្ងាយសត្វហើរពីរខែ ។"

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَا بَلَغَ مِنْ عِلْمِ عَالِمِ الْمَدِينَةِ قَالَ يَسِيرُ فِي سَاعَةٍ مِنَ النَّهَارِ مَسِيرَةَ الشَّمْسِ سَنَةً حَتَّى يَفْطَعَ إِلَيَّ عَشْرَ أَلْفٍ مِثْلَ عَالِمِكُمْ هَذَا مَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ وَ لَا إِلَيْسَ قَالَ فَيَعْرِفُونَكُمْ قَالَ نَعَمْ مَا افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ إِلَّا وَلَا يَتَنَا وَ الْبِرَاءَةَ مِنْ عَدُوِّنَا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 401)

អាច្ឆិ អ្នកបំប៉នលទ្ធផលៈហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថាៈ "អ្នកចេះដឹងនៅស្រុកម៉ាឌីណាស្កុំចេះដឹងជាងបណ្តាអ្នកចេះដឹងរបស់អស់លោកទៅទៀត ។" អ្នកនោះបានថាៈ "តើការចេះដឹងរបស់អ្នកចេះដឹងនៅស្រុកម៉ាឌីណាស្កុំបានមកដូចម្តេច?" អាច្ឆិ អ្នកបំប៉នលទ្ធផលៈហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថាៈ "ព្រះអង្គ ធ្វើដំណើរក្នុងមួយម៉ោងបានចម្ងាយស្មើនឹងចម្ងាយថ្ងៃដើរមួយឆ្នាំ ដោយកាត់តាមដប់ពីរពាន់ពិភពដែលដូចពិភពលោករបស់លោកនេះដែរ ហើយពួកអ្នករស់នៅក្នុងពិភពទាំងនោះមិនដឹងទេថាអស់ឡោះហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានបង្កើតអាដាំហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ឬ អ៊ុបលីស ។" បុរសនោះបានសួរថាៈ "តើពួកគេទទួលស្គាល់ព្រះអង្គ ទេ?" អាច្ឆិ អ្នកបំប៉នលទ្ធផលៈហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថាៈ "ទទួលស្គាល់ ។ ពួកគេមិនចាំបាច់ធ្វើអ្វីផ្សេងទេ ក្រៅពីទទួលស្គាល់វិទ្យាយ៉ាស្កុំយើង និងចៀសឆ្ងាយពីសត្រូវរបស់យើង" (បាស្ត្រីអៀរអ៊ុល ដ្យារ៉យ៉ាត់ ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៥ ហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ១៥) ***

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُوسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُوسَى الْحَشَّابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ مِنْ وَرَاءِ عَيْنِ شَمْسِكُمْ هَذِهِ أَرْبَعِينَ عَيْنَ شَمْسٍ فِيهَا خَلْقٌ كَثِيرٌ وَ إِنَّ مِنْ وَرَاءِ فَمْرِكُمْ أَرْبَعِينَ فَمْرًا فِيهَا خَلْقٌ كَثِيرٌ لَا يَدْرُونَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ أُمَّ لَمْ يَخْلُقْهُ أَهْمُوا إِلَهُمَا لَعْنَةَ فُلَانٍ وَ فُلَانٍ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 490)

អាស្កុំម៉ាដូ ប៊ិន មូសា បានថ្លែងប្រាប់យើងតពី អាស្កុំ-ហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ប៊ិន មូសា អាស្កុំ-ខ័ស្កាបំ ដែលបានថ្លែងតពី អាស្កុំ ប៊ិន ហ្វាសាន់ ដែលបានថ្លែងតពី អ្នកបំប៉ន វ៉ាហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ប៊ិន កាស្ត្រៀរ ដែលបានថ្លែងថាៈ "អាច្ឆិ អ្នកបំប៉នលទ្ធផលៈហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថាៈ "នៅពីក្រោយដួងអាទិត្យមួយនេះរបស់អស់លោក មានសែសិបដួងអាទិត្យទៀត ហើយនៅក្នុងដួងអាទិត្យនីមួយៗមានសត្វលោកដ៏ច្រើន ហើយនៅពីក្រោយដួងខែមួយនេះរបស់អស់លោក មានសែសិបដួងខែ ហើយនៅក្នុងដួងខែទាំងនោះមានសត្វលោកដ៏ច្រើន ។ ពួកសត្វលោកទាំងនេះមិនដឹងថាតើអស់ឡោះហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានបង្កើតអាដាំហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ។ អស់ឡោះហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានញ៉ាំងចិត្តពួកគេ ដូច្នេះពួកគេក៏បានប្រទេចដាក់បណ្តាសាមកលើអ្នកនេះមួយ និងអ្នកនេះមួយ (គឺបុគ្គលទីមួយ និងបុគ្គលទីពីរ) ។" (បាស្ត្រីអៀរអ៊ុល ដ្យារ៉យ៉ាត់ ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៥ ហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ៣) ***

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ الْحُسَيْنِ قَالَ حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَمَّارٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ بِسْطَامٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُكَيْرٍ قَالَ حَدَّثَنِي عُمَرُ بْنُ يَزِيدَ عَنْ هِشَامِ الْجَوْلَيْقِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ مَدِينَةً خَلْفَ الْبَحْرِ سَعَتُهَا مَسِيرَةَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فِيهَا قَوْمٌ لَمْ يَعْصُوا اللَّهَ قَطُّ وَ لَا يَعْرِفُونَ إِلَيْسَ وَ لَا يَعْلَمُونَ خَلْقَ إِلَيْسَ نَلْفَاهُمْ فِي كُلِّ حِينٍ فَيَسْأَلُونَا عَمَّا يَخْتَاجُونَ إِلَيْهِ وَ يَسْأَلُونَا الدُّعَاءَ فَنُعَلِّمُهُمْ وَ يَسْأَلُونَا عَنْ قَائِمِنَا حَتَّى يَظْهَرَ

អាស្កុំម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ប៊ិន អាស្កុំ-ហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថ្លែងប្រាប់យើងតពី អាស្កុំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ុបរហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ដែលបានថ្លែងតពី អ្នកបំប៉ន ដែលបានថ្លែងតពី អ៊ុបរហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ប៊ិន អាស្កុំ-ហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ដែលបានថ្លែងតពី បាស្កុំ ដែលបានថ្លែងតពី អ្នកបំប៉នលទ្ធផលៈហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ប៊ិន បាតែរ ដែលបានថ្លែងតពី អ្នកបំប៉ន យ៉ាស្កុំដូ ដែលបានថ្លែងតពី ហ្វាស្កុំ អាស្កុំ-យ៉ាតិហ្វាទីហ្វាតិហ្កា ដែលបានថ្លែងថា អាច្ឆិ អ្នកបំប៉នលទ្ធផលៈហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថ្លែងថាៈ "អស់ឡោះហ្វាទីហ្វាតិហ្កា មានស្រុកមួយនៅក្រោយមហាសមុទ្រមួយ ។ ស្រុកនោះមានផ្ទៃដីស្មើនឹងចម្ងាយធ្វើដំណើរសែសិបថ្ងៃ ។

ពួកអ្នកស្រុកនោះមិនប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ ឡើយ មិនស្គាល់អ៊ីប្រិស្ត ហើយក៏
 មិនដឹងអំពីការបង្កើតរបស់អ៊ីប្រិស្ត ឡើយដែរ ។ យើង ជួបពួកគេគ្រប់ពេល ។ ពួកគេសូរយើង ថាពួក
 គេត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ ហើយពួកគេបានសូមឲ្យយើង ជួយបូងស្ទង់អស់ឡោះហ្ន៎ ឲ្យពួកគេផង ។ យើង
 បានបង្ហាត់បង្រៀនពួកគេ ហើយពួកគេបានសូរយើង អំពី អាស់-ក្តីអ៊ីម របស់យើង រហូត
 ដល់ពេលព្រះអង្គ នឹងងើបឡើងវិញ ។"

و فِيهِمْ عِبَادَةٌ وَ اجْتِهَادٌ شَدِيدٌ وَ لِمَدِينَتِهِمْ اَبْوَابٌ مَا بَيْنَ الْمَصْرَاعِ اِلَى الْمَصْرَاعِ مِائَةٌ فَرَسَخٌ هُمْ تَقْدِيسٌ وَ اجْتِهَادٌ شَدِيدٌ لَوْ رَأَيْتُمُوهُمْ
 لَاخْتَفَرْتُمْ عَمَلَكُمْ يُصَلِّي الرَّجُلُ مِنْهُمْ شَهْرًا لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنْ سُجُودِهِ طَعَامُهُمُ التَّنْبِيخُ وَ لِيَأْسُهُمُ الْوَرَقُ وَ وُجُوهُهُمْ مُشْرِفَةٌ بِالنُّورِ اِذَا رَاوُا
 مِنَّا وَاحِدًا لَحْسُوهُ وَ اجْتَمَعُوا اِلَيْهِ وَ اَخَذُوا مِنْ اَثَرِهِ اِلَى الْاَرْضِ يَتَّبِعُوْنَ بِهِ

នៅក្នុងចំណោមពួកគេ ពួកគេធ្វើនមស្ការយ៉ាងប្រិតប្រៀង ស្រុកពួកគេមានបណ្តាទ្វារ ពីបង្ហាទ្វារមួយ
 ទៅបង្ហាទ្វារមួយមានចម្ងាយសែសិបហ្វារសាក់ (២២៥ គីឡូម៉ែត្រ) ។ ពួកគេធ្វើនមស្ការបូជា
 អស់ឡោះហ្ន៎ ដោយសេចក្តីប្រិតប្រៀងនិងដោយសេចក្តីគោរព ។ ប្រសិនបើអស់លោកអាចឃើញពួក
 គេបាន អស់លោកនឹងតូចចិត្តដោយសារទង្វើរបស់អស់លោក ។ បុរសម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេធ្វើ
 នមស្ការមួយខែដោយមិនងើបក្បាលពីស៊ូយូដូ ។ ចំណីពួកគេគឺការបូងស្ទង់អស់ឡោះហ្ន៎ សំលៀក
 បំពាក់ពួកគេគឺក្រដាស មុខពួកគេភ្លឺដោយរស្មី ។ ប្រសិនបើអស់លោកណាម្នាក់អាចឃើញពួកគេណា
 ម្នាក់ អស់លោកនឹងចោមរោមអ្នកនោះ ហើយនឹងទទួលយកមកពីអ្នកនោះនូវអត្ថប្រយោជន៍របស់រស្មី
 នោះមកឯផែនដីដើម្បីនឹងបានទទួលនូវពរជ័យសិរីសួស្តីពីវា ។

هُم دَوِيٌّ اِذَا صَلُّوْا اَشَدَّ مِنْ دَوِيِّ الرِّيْحِ الْعَاصِفِ فِيهِمْ جَمَاعَةٌ لَمْ يَضَعُوْا السِّلَاحَ مِنْذُ كَانُوْا يَنْتَظِرُوْنَ قَائِمًا يَدْعُوْنَ اَنْ يُرِيَهُمْ اِيَّاهُ وَ عُمُرُ
 اَحَدِهِمْ اَلْفُ سَنَةٍ اِذَا رَأَيْتَهُمْ رَأَيْتَ اَلْحُشُوْعَ وَ الْاِسْتِكَاَنَةَ وَ طَلَبَ مَا يُفَرِّقُهُمْ اِلَيْهِ اِذَا حُبْسْنَا ظَنُّوْا اَنَّ ذَٰلِكَ مِنْ سَخَطٍ يَتَعَاهَدُوْنَ سَاعَةً
 اَلَّتِي نَأْتِيهِمْ فِيْهَا

សម្លេងដែលមានឡើងក្នុងពេលពួកគេសូត្របូងស្ទង់ គឺងរឹងជាងសម្លេងខ្យល់ទៅទៀត ។ យុទ្ធជនពួក
 គេមិនដាក់អាវុធចុះទេ ចាប់តាំងពីកាលដែលពួកគេបានរង់ចាំអាស់-ក្តីអ៊ីម របស់យើង ម៉្លេះ
 ព្រោះខ្លាចមិនបានឃើញព្រះអង្គ ទោះបីពួកគេម្នាក់មានអាយុរាប់ពាន់ឆ្នាំក៏ដោយ ។ បើអស់លោក
 មើលឃើញពួកគេ អស់លោកនឹងបានឃើញសេចក្តីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នឹងភាពចុះចូល ហើយនេះគឺអ្វី
 ដែលពួកគេស្វែងរកដើម្បីនឹងបាននៅជិតអាស់-ក្តីអ៊ីម ។ បើយើង ត្រូវគេឃុំឃាំង ពួកគេគិតថាវា
 មកពីសេចក្តីលំបាកក្នុងសម័យដែលយើង នឹងមកជួបពួកគេវិញ ។

« لَا يَسْأَلُونَ » وَ « لَا يَفْتَرُونَ » يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ كَمَا عَلَّمْنَاهُمْ وَ اِنَّ فِيْمَا نُعَلِّمُهُمْ مَا لَوْ تَلَّى عَلَى النَّاسِ لَكَفَرُوْا بِهِ وَ لَا نَكْرَهُهُ
 يَسْأَلُوْنَآ عَنِ الشَّيْءِ اِذَا وَرَدَ عَلَيْهِمْ مِنَ الْقُرْآنِ وَ لَا يَعْرِفُوْنَهُ فَاِذَا اَحْبَرْنَاهُمْ بِهِ اِنْشَرَحَتْ صُدُوْرُهُمْ لِمَا يَسْمَعُوْنَ مِنَّا وَ يَسْأَلُوْا اللَّهَ طَوْلَ
 الْبَقَاءِ وَ اَنْ لَا يَفْقَدُوْنَا وَ يَغْلَمُوْنَ اَنَّ الْمِنَّةَ مِنَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فِيْمَا نُعَلِّمُهُمْ عَظِيْمَةً

ពួកគេមិនធុញទ្រាន់ ហើយក៏មិនប្រឌិតអ្វីឡើយ ។ ពួកគេសូត្រព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ ដូចដែលយើង
 បានបង្ហាត់ពួកគេ ហើយអ្វីដែលយើង បានបង្ហាត់ពួកគេគឺអ្វីដែលពួកគេបានសូត្រឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ

ស្តាប់ ។ ពួកគេមិនដែលប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះគម្ពីរទេ ហើយក៏មិនដែលបដិសេធអ្វីមួយពីព្រះគម្ពីរទេ ។ ពួកគេសូរយើង عليهم السلام អំពីអ្វីមួយដែលពួកគេបានជួបនៅក្នុងគូរអាន ដែលពួកគេមិនយល់ ។ ពេលណាគេអធិប្បាយឲ្យពួកគេជ្រាបអំពីអ្វីនោះ ពេលនោះអ្វីនោះធ្វើឲ្យទ្រង់ពួកគេរីករាយ កាលណាពួកគេបានឮវាពីមាត់យើង عليهم السلام ។ ពួកគេសូមឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى ឲ្យយើង عليهم السلام មានជីវិតយឺនយូរ និងសូមកុំឲ្យពួកគេភ្លេចយើង عليهم السلام ហើយពួកគេដឹងថានេះជាអំណោយរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى មកលើពួកគេ ពីព្រោះអ្វីដែលយើង عليهم السلام បានបង្ហាត់ពួកគេនោះធំធេងសម្បើមណាស់ ។

وَهُمْ خَزَنَةٌ مَعَ الْإِمَامِ إِذَا قَامُوا يُسَبِّحُونَ فِيهَا أَصْحَابَ السَّلَاحِ مِنْهُمْ وَ يَدْعُونَ اللَّهَ أَنْ يَجْعَلَهُمْ مِمَّنْ يَنْتَصِرُ بِهِ لِذِينِهِمْ فِيهِمْ كُهُولٌ وَ شَبَابٌ وَ إِذَا رَأَى مِنْهُمْ الْكَهْلَ جَلَسَ بَيْنَ يَدَيْهِ جَلْسَةَ الْعَبْدِ لَا يَقُومُ حَتَّى يَأْمُرَهُ هُمْ طَرِيقُ هُمْ أَغْلَمُ بِهِ مِنْ الْخَلْقِ إِلَى حَيْثُ يُرِيدُ الْإِمَامُ

ពួកគេនឹងងើបឡើងជាមួយអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ប្រសិនបើព្រះអង្គ عليه السلام ងើបតស៊ូ ។ ពួកគេមានក្រុមប្រដាប់អាវុធមួយក្រុមដែលអង្វរសូមអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى ឲ្យព្រះអង្គ وَعَلَى ជ្រើសពីសយកពួកគេជាអ្នកធ្វើឲ្យសាសនាព្រះអង្គ وَعَلَى មានជ័យជំនះ ដោយមានជនវ័យចំណាស់និងយុវជននៅក្នុងចំណោមពួកគេ ។ បើសិនជាអស់លោកបានឃើញបណ្តាយុវជនមើលទៅជនវ័យកណ្តាល យុវជននោះអង្គុយនៅចំពោះមុខជនវ័យកណ្តាលដូចទាសៈអង្គុយ គេមិនងើបចេញទេដរាបណាជនវ័យកណ្តាលមិនបញ្ជាឲ្យគេងើបចេញ ។ សម្រាប់ពួកគេនេះគឺរបៀបរបបដែលពួកគេក្នុងចំណោមប្រជារាស្ត្រដឹងថាជាអ្វីដែលអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ចង់បានពីពួកគេ ។

فَإِذَا أَمَرَهُمُ الْإِمَامُ بِأَمْرٍ قَامُوا أَبَدًا حَتَّى يَكُونَ هُوَ الَّذِي يَأْمُرُهُمْ بِغَيْرِهِ لَوْ أَنَّهُمْ وَرَدُوا عَلَى مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ مِنْ الْخَلْقِ لَأَفْتَنُوهُمْ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ لَا يَحْتَلُّ الْخَدِيدُ فِيهِمْ وَ هُمْ سَيُوفٌ مِنْ حَدِيدٍ غَيْرِ هَذَا الْخَدِيدِ لَوْ ضَرَبَ أَحَدُهُمْ بِسَيْفِهِ جَبَلًا لَقَدَّهُ حَتَّى يَفْصِلَهُ يَعْزُو بِهِمُ الْإِمَامُ الْهِنْدُ وَ الدَّيْلَمُ وَ الْكَرْكُ [الْكُرْدُ] وَ التُّرْكُ وَ الرُّومُ وَ بَرْبَرٌ وَ مَا بَيْنَ جَابَرْسَا إِلَى جَابَلَقَا وَ هُمَا مَدِينَتَانِ وَاحِدَةٌ بِالْمَشْرِقِ وَ أُخْرَى بِالْمَغْرِبِ لَا يَأْتُونَ عَلَى أَهْلِ دِينٍ إِلَّا دَعَوْهُمْ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ إِلَى الْإِقْرَارِ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مَنْ لَمْ يُسَلِّمْ فَتَلَوْهُ حَتَّى لَا يَبْقَى بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ وَ مَا دُونَ الْجَبَلِ أَحَدٌ إِلَّا أَقَرَّ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 490)

ប្រសិនបើអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ដាក់បញ្ជាមកលើពួកគេ ពួកគេនឹងគោរពតាមបញ្ជានោះទាល់តែព្រះអង្គ عليه السلام ដាក់បញ្ជាផ្សេងមួយទៀត ។ ប្រសិនបើពួកគេឆ្លើយតបអ្វីដែលនៅក្នុងចន្លោះទិសខាងកើតនិងទិសលិច ក្នុងចំណោមសត្វលោក ពួកគេនឹងឆ្លើយតបបានក្នុងរយៈពេលមួយម៉ោង ។ ដែកថែបមិនអាចកាប់បំបែកពួកគេបានទេ ព្រោះដារពួកគេធ្វើអំពីលោហធាតុផ្សេងពីដែកថែបនោះ ។ ប្រសិនបើពួកគេណាម្នាក់កាប់ភ្នំដោយដារគេ ភ្នំនឹងខ្ទេចខ្ទី ។ អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام នឹងងើបឡើងដោយមានពួកគេគាំទ្រ ព្រមទាំងអាល់-ហ្វីរដ្ឋ (គឺ ឥណ្ឌូ) អាល់-ផៃឡូ អាល់-ការក អាល់-តារក អាល់-រូម និងបារ-បារ (គឺអាហ្វ្រិកខាងជើង) អ្វីដែលនៅក្នុងចន្លោះយ៉ូបាសាដល់ទៅយ៉ូបាល់ក្វី ហើយទាំងពីរនេះជាស្រុក មួយនៅខាងកើត មួយទៀតនៅខាងលិច ។ ពួកគេនឹងមិនមករកប្រជារាស្ត្រដោយមិនហៅពួកគេមករកអស់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى មកចូលសាសនាអ៊ីស្លាម និងព្រមទទួលមូហាំម៉ាដ្ឋ عليه السلام ទេ ។ អ្នកណាមិនព្រមចុះចូល ពួកគេនឹងសម្លាប់អ្នកនោះទាល់តែពុំមានសល់អ្នកណាម្នាក់នៅក្នុងចន្លោះទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិច និងអ្វីដែលនៅក្នុងភ្នំ វៀរលែងតែអ្នកនោះព្រមទទួល(អ៊ីស្លាម) ។" (បាស្ទ័រ អៀរ អ៊ុល ដ្យារ យ៉ាត់ ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៤ ប្បវត្តិ ១៤)

***

حَدَّثَنَا سَلْمَةُ بْنُ الْحَطَّابِ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ سَمَاعَةَ وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ سَمَاعَةَ يَرْفَعُهُ إِلَى الْحَسَنِ وَ أَبِي الْجَارُودِ وَ ذَكَرَهُ عَنْ ابْنِ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيِّ قَالَ قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ لِلَّهِ مَدِينَةً فِي الْمَشْرِقِ وَ مَدِينَةً فِي الْمَغْرِبِ عَلَى كُلِّ وَاحِدٍ سُوْرٌ مِنْ حديدٍ فِي كُلِّ سُوْرِ سَبْعُونَ أَلْفَ مِصْرَاعٍ يَدْخُلُ مِنْ كُلِّ مِصْرَاعٍ سَبْعُونَ أَلْفَ لُغَةٍ آدَمِيٍّ لَيْسَ مِنْهَا لُغَةٌ إِلَّا مُخَالِفٌ الْأُخْرَى وَ مَا فِيهَا لُغَةٌ إِلَّا وَ قَدْ عَلِمَتَاهَا وَ مَا فِيهِمَا وَ مَا بَيْنَهُمَا ابْنُ نَبِيِّ غَيْرِي وَ غَيْرِ أَخِي وَ أَنَا الْحُجَّةُ عَلَيْهِمْ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 492)

សាឡាម៉ាសុំ ប៊ិន អាស់-ខ័ត្តបំ បានថ្លែងប្រាប់យើង តកពី ស៊ូឡែម៉ាន ប៊ិន សាម៉ាអ្វាសុំ និង អ្នកបំខុលឡោះហ្វា ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ដែលបានថ្លែងតពី អ្នកបំខុលឡោះហ្វា អាស់-ក្លីស៊ីម ដែលបានថ្លែងតពី សាម៉ាអ្វាសុំ តាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ដែលឡើងទៅដល់ អាស់-ហ្វាសែនី និង អាហ្វិ អាស់-យ៉ូរូដូ ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វិ សាម៉ាដូ អាស់-ហ្វាដូនី ដែលបានថ្លែងថា អាស់-ហ្វាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អ្វាសី បានថ្លែងថា: "អស់ឡោះហ្វា ^{عليه السلام} មានស្រុកមួយនៅឯទិសខាងកើត ស្រុកមួយនៅឯទិសខាងលិច ។ ស្រុកនីមួយៗមានកំផែងដែក នៅលើកំផែងនីមួយៗមានចិតសិបពាន់បង្ហាទ្វារ បង្ហាទ្វារនីមួយៗមានប្រជារាស្ត្រនិយាយចិតសិបពាន់ភាសា ភាសានីមួយៗខុសពីភាសានីមួយទៀត ។ នៅទីនោះពុំមានភាសាណាដែលយើង ^{عليه السلام} មិនចេះដឹងទេ ព្រមទាំងអ្វីដែលមាននៅក្នុងស្រុកទាំងនោះនិងក្នុងចន្លោះស្រុកទាំងនោះ ហើយពុំមានបណ្តាកូនរបស់វិស្វលុលឡោះហ្វា ^{عليه السلام} ផ្សេងពីខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ ^{صلوات الله عليه والسلام} និងផ្សេងពីបងប្អូន ^{عليه السلام} ខ្ញុំ ^{عليه السلام} ទេ ហើយខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់ស្រុកទាំងនេះ ។" (បាស្ទ័រអៀរ អ៊ុល ដ្វារយ៉ុត ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៤ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ ៥)

***

حَدَّثَنَا سَلْمَةُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ رَبِّهِ الصَّبْرِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ يَفْطَيْنِ الْجَوَابِقِيِّ عَنْ قَلْقَلَةَ [فَلْفَلَةَ] عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ جَبَلًا مَحِيطًا بِالْأَرْضِ مِنْ رَبْرَجِدٍ خَضِرٍ وَ إِنَّمَا خُضِرَةُ السَّمَاءِ مِنْ خُضْرَةِ ذَلِكَ الْجَبَلِ وَ خَلَقَ خَلْقًا وَ لَمْ يَفْرُسْ عَلَيْهِمْ شَيْئًا مِمَّا افْتَرَضَ عَلَى خَلْقِهِ مِنْ صَلَاةٍ وَ زَكَاةٍ وَ كُلُّهُمْ يَلْعَنُ رَجُلَيْنِ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَ سَمَّاهُمَا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 492)

សាឡាម៉ាសុំ បានថ្លែងប្រាប់យើង តពី អាស្ទាម៉ាដូ ប៊ិន អ្នកបំខុល វ៉ែហ្វាម៉ាន ប៊ិន អ្នកបំដូ វិប៊ីស្ទ អាស់-ស្វយរវីហ្វី ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន ស៊ូឡែម៉ាន ដែលបានថ្លែងតពី យ៉ាកូទ្រីន អាស់-យ៉ាវ៉ាឡែគ្លី ដែលបានថ្លែងតពី កូលក្លីឡាសុំ ដែលបានថ្លែងថា អាហ្វិ យ៉ាកូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា: "អស់ឡោះហ្វា ^{عليه السلام} បានបង្កើតភ្នំគួងមរកតបៃតងដែលពុំទុំជុំវិញពិភពលោក ហើយភ្នំនេះមានពណ៌បៃតងជាងរុក្ខជាតិនៅក្រោមមេឃ ។ ព្រះអង្គបានបង្កើតសត្វលោក ហើយពុំបានដាក់បង្គាប់មកលើពួកគេទេ ឲ្យធ្វើអ្វីមួយ ក្នុងចំណោមអ្វីដែលព្រះអង្គបានបង្គាប់មកលើសត្វលោកឲ្យធ្វើនិមស្តារនិងបរិច្ចាគស្វាភាពនោះ ហើយពួកគេទាំងនោះប្រទេចដាក់បណ្តាសាលើបុរសពីរនាក់របស់សហគមន៍នេះ ។" ហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងឈ្មោះបុរសទាំងពីរនាក់នោះ: (...) ។" (បាស្ទ័រអៀរ អ៊ុល ដ្វារយ៉ុត ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៤ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ ៦)

***

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْحَسَنِ عَنْ عَلِيٍّ بْنِ زِيَّاتٍ عَنْ عُبيدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الدَّقْنَانِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ هَذَا النَّطَاقَ رَبْرَجِدَةً خَضْرَاءَ فَمِنْ خُضْرَتَيْهَا إِخْضَرَّتِ السَّمَاءُ قَالَ قُلْتُ وَ مَا النَّطَاقُ قَالَ الْحِجَابُ وَ لِلَّهِ وَرَاءَ ذَلِكَ سَبْعُونَ أَلْفَ عَالَمٍ أَكْثَرُ مِنْ عَدَدِ الْإِنْسِ وَ الْحَيِّ وَ كُلُّهُمْ يَلْعَنُ فُلَانًا وَ فُلَانًا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 492)

អាល់ម៉ាដូ ប៊ីន អាល់-ហ្វាទីហ្វាតិហ្កា បានថ្លែងប្រាប់យើង គឺ អាល់ ប៊ីន ស្វីយ៉ាដូ ដែលបានថ្លែងគឺ អ្វីបែងខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ីន អាល់ខុលឡោះហ្ន៎ អាល់ដ្យាស្កុន ដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានឮ អាហ្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ صلوات الله عليه والسلام ថ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى បានបង្កើតដែនដីក្បែរមរកតបៃតងមួយ ។ ពណ៌បៃតងរបស់ ដែនដីនោះធ្វើឲ្យមេឃមានពណ៌បៃតងដែរ ។" ខ្ញុំបានថា៖ "តើអ្វីទៅដែនដីនេះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថា៖ "រចាំង ។ សូមស្ស្យថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى នៅខាងក្រោយ (រចាំង) នោះមានចិតសិបពាន់ពិភព ច្រើន ជាងមនុស្សជាតិ និងពួកយ្វីន ហើយពួកគេទាំងនោះប្រទេចដាក់បណ្តាសាអ្នកនេះមួយ និងអ្នកនេះមួយ (...)" (បាស្វីអៀរ អ៊ុល ដ្យារ៉យ៉ាត់ (بصائر الدرجات) ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៤ ហ្វាខ្វីស្វ័ ៧)

***

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ عَنْ أَبِي يَحْيَى الْوَأَسْطِيِّ عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ عَجَلَانَ أَبِي صَالِحٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قُبَّةِ آدَمَ فَقُلْتُ لَهُ هَذِهِ قُبَّةُ آدَمَ فَقَالَ نَعَمْ وَ لِلَّهِ قِيَابٌ كَثِيرَةٌ أَمَا إِنْ خَلَفَ مَعْرِبُكُمْ هَذَا تِسْعَةً وَ ثَلَاثِينَ مَغْرِبًا أَرْضًا بَيْضَاءَ وَ مَمْلُوءَةً خَلْقًا يَسْتَضِيئُونَ بِنُورِنَا لَمْ يَعْصُوا اللَّهَ طَرْفَةَ عَيْنٍ لَا يَدْرُونَ أ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ أَمْ لَمْ يَخْلُقْهُ يَبْرُءُونَ مِنْ فُلَانٍ وَ فُلَانٍ قِيلَ لَهُ كَيْفَ هَذَا يَتَبَرَّءُونَ مِنْ فُلَانٍ وَ فُلَانٍ وَ هُمْ لَا يَدْرُونَ أ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ أَمْ لَمْ يَخْلُقْهُ فَقَالَ لِلسَّائِلِ أ تَعْرِفُ إِئِبْلِيسَ قَالَ لَا إِلَّا بِالْحَبْرِ قَالَ فَأَمْرَتْ بِاللَّعْنَةِ وَ الْبَرَاءَةِ مِنْهُ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَكَذَلِكَ أَمَرَ هَؤُلَاءِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 493)

មូហាំម៉ាដូ ប៊ីន ហ្វារូន បានថ្លែងប្រាប់យើង គឺ អាហ្វិ យ៉ាស្កុយ៉ា អាល់-វ៉ាស៊ីទី ដែលបានថ្លែងគឺ សាស្កុល ប៊ីន ស្វីយ៉ាដូ ដែលបានថ្លែងគឺ អាច្នុឡាន់ អាហ្វិ ស្វីលិហ្ន៎ ដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ អាហ្វិ អាល់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام អំពីដោមអាដាំ عليه السلام ។ ខ្ញុំបានប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "នេះដោមអាដាំ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថា៖ "មែន សូមស្ស្យថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى មានដោមច្រើន ហើយនៅខាងក្រោយទិសខាង លិចនេះរបស់លោក មានសាមសិបប្រាំបួនដែនដី (ពណ៌) ស ដែលពោរពេញដោយសត្វលោកដែលភ្លឺ ដោយសាររស្មីយើង عليهم السلام ។ ពួកគេមិនប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى ទេ ទោះបីមួយបំប្រិចភ្នែកក៏ ដោយ ។ ពួកគេមិនដឹងថាអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى បានបង្កើតអាដាំ عليه السلام ឬទេ ។ ពួកគេចៀសឆ្ងាយពីអ្នកនេះមួយ និងអ្នកនេះមួយ ។" ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "តើពួកគេចៀសឆ្ងាយពីអ្នកនេះមួយ និងអ្នកនេះមួយ ដូចម្តេចទៅ បើពួកគេមិនដឹងថាអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى បានបង្កើតអាដាំ عليه السلام ឬទេនោះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសួរ អ្នកសួរថា៖ "លោកស្គាល់អ៊ីប្លីស عليه السلام ទេ ?" គេបានឆ្លើយថា៖ "ទេ គ្រាន់តែបានដឹង ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បាន ថា៖ "គេបានឲ្យលោកដាក់បណ្តាសា عليه السلام ចៀសឆ្ងាយពី عليه السلام មែនទេ ?" គេបានថា៖ "មែន ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថា៖ "ពួកគេទាំងនោះក៏ដូចគ្នាដែរ ។" (បាស្វីអៀរ អ៊ុល ដ្យារ៉យ៉ាត់ (بصائر الدرجات) ទំព័រ ១០ ជំពូក ១៤ ហ្វាខ្វីស្វ័ ៨)

***

وَ رَوَى يَعْقُوبُ بْنُ زَيْدٍ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ رَجَالِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَفَعَ الْحَدِيثَ إِلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ مَدِينَتَيْنِ إِحْدَاهُمَا بِالْمَشْرِقِ وَ الْأُخْرَى بِالْمَغْرِبِ عَلَيْهِمَا سُورٌ مِنْ حَدِيدٍ وَ عَلَى كُلِّ مَدِينَةٍ مِنْهُمَا سَبْعُونَ أَلْفَ مِصْرَاعٍ مِنْ ذَهَبٍ وَ فِيهَا سَبْعُونَ أَلْفَ لَعَةٍ يَتَكَلَّمُ كُلُّ لَعَةٍ بِخِلَافِ لَعَةِ صَاحِبِهِ وَ أَنَا أَعْرِفُ جَمِيعَ اللَّعَاتِ وَ مَا فِيهِمَا وَ مَا بَيْنَهُمَا وَ مَا عَلَيْهِمَا حُجَّةٌ غَيْرِي وَ غَيْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَخِي. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 493)

យ៉ាក្កុប ប៊ីន យ៉ាស៊ីដូ បានឲ្យដឹងគឺ អ៊ីប្លីស អាហ្វិ អ៊ីមែរ ដែលបានថ្លែងគឺបក្សពួករបស់លោក ដែល បានថ្លែងថា អាហ្វិ អាល់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងតាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ដែលមកពី អាល់-

ហ្វាស៊ី ប៊ិន អុលី صلوات الله عليه والسلام ដែលបានថ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្វាទីហ្វាស៊ី មានស្រុកពីរ ស្រុកមួយនៅឯទិសខាងកើត មួយទៀតនៅឯទិសខាងលិច ។ ស្រុកទាំងពីរនេះមានកំផែងដែក នៅលើស្រុកទាំងពីរមានចិតសិបពាន់ ពាន់បង្ហាញធ្វើអំពីមាស នៅក្នុងស្រុកទាំងនេះគេនិយាយចិតសិបពាន់ គឺពាន់ភាសា ភាសាទាំងនោះ ខុសគ្នា ហើយខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام យល់ភាសាទាំងអស់ ព្រមទាំងអ្វីដែលនៅក្នុងនោះ និងអ្វីដែលនៅក្នុងចន្លោះ នោះ ។ ពុំមានព្រះអាជ្ញាធរផ្សេងពីខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام និងប្អូនខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ្វាស៊ីស្រី" (90 ទំព័រ 90 ជំពូក ១៤ ហ្វាទីហ្វាស៊ី ១១)

មើលសូរ្យវិញ្ញាណកថា ១១ ។

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

៣. ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ (ព្រះដ៏មានឧបការធម៌ដល់សត្វទាំងពួង) ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណា ប្រណី (ព្រះដែលព្រះរាជទាននូវទ្រព្យពិសេសដល់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា) ។

في تَجْمَعِ الْبَيَانَ وَ رَوَى أَبُو سَعِيدٍ الْخُدْرِيُّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ: إِنَّ عَيْسَى بْنِ مَرْيَمَ قَالَ: "الرَّحْمَنُ" رَحْمَنُ الدُّنْيَا، وَ "الرَّحِيمُ" رَحِيمُ الْآخِرَةِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 14)

នៅក្នុង ម៉ាត្រូម៉ាកូ អាល់-បាយ៉ាន់ អាចិ សាអ៊ីដូ អាល់-យុដ្វី បាន ថ្លែងតពី វិស្វលុលឡោះហ្វា صلوات الله عليه والسلام ដែល បានថ្លែងថា៖ "ពិតណាស់ អ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន-ម៉ារយ៉ា عليه السلام បានថ្លែងថា៖ "ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ មានព្រះ មេត្តាធម៌ក្នុងលោកនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណីនាលោក មុខ ។" (តាហ្វាស៊ីវន្តរ អាល់-ស្វាត្វីឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វាស៊ី ៥៣)

***

في تفسير علي بن إبراهيم في الموثق عن أبي عبد الله عليه السلام أنه قال: بعد أن شرح الحمد لله رب العالمين «الرَّحْمَنُ» بجميع حَلْفِهِ «الرَّحِيمُ» بِالْمُؤَمِّنِينَ خَاصَّةً "مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ" قَالَ يَوْمَ الْحِسَابِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 19)

អុលី ប៊ិន អុបរ៉ូហ៊ីម បានអធិប្បាយនៅក្នុង អាល់-ម៉ៅស្វីកូ តពី អាចិ អុបខុលឡោះហ្វា صلوات الله عليه والسلام ដែលបាន ថ្លែង បន្ទាប់ពីបានអធិប្បាយពន្យល់ "សូមថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្វា ព្រះម្ចាស់នៃ ពិភពទាំងពួង" ថា៖ "ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ មកលើសព្វសត្វដែលព្រះអង្គបង្កើតមក ។ ព្រះដ៏មានព្រះ មេត្តាករុណាប្រណី មកលើបណ្តាមុមិនីនជាពិសេស ។ ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ គឺថ្ងៃគណនី (គឺថ្ងៃ ជម្រះក្តី) ។" (តាហ្វាស៊ីវន្តរ អាល់-ស្វាត្វីឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វាស៊ី ៧៥)

***

و رُوِيَ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: الرَّحْمَنُ اسْمٌ حَاصٌ بِصِفَةِ عَامَّةٍ وَ الرَّحِيمُ اسْمٌ عَامٌّ بِصِفَةِ خَاصَّةٍ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 14)

គេបានថ្លែងតពី អាល់-ស្វីឌីកូ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ជាព្រះនាមពិសេសតែមានលក្ខណៈ ទូទៅ ឯ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ជាព្រះនាមទូទៅតែមានលក្ខណៈពិសេស ។" (តាហ្វាស៊ីវន្តរ

អាល-ស្វាត្តិ ឡែន វគ្គ ១ ហ្វាទីហ្វាស្ត ៥៤

***

فِي نَهْجِ الْبَلَاغَةِ: رَحِيمٌ لَا يُوصَفُ بِالرِّقَّةِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 13)

នៅក្នុង ណាស្តយ៉ុល-បាឡាភ្នំ ព្រះមេត្តាករុណាប្រណី មិនអាចពណ៌នាអធិប្បាយព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះអង្គបានទេ ។" (តាហ្វសៀវនូរអាល-ស្វាត្តិ ឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វាស្ត ៥១)

***

فِي كِتَابِ الْإِهْلِيلِجَةِ قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الرَّحْمَةَ وَ مَا يَخْدُثُ لَنَا مِنْهَا شَفَقَةٌ وَ مِنْهَا جُودٌ، وَ أَنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ تَوَابُهُ لِحَلْفِهِ وَ لِلرَّحْمَةِ مِنَ الْعِبَادِ شَيْئَانِ أَحَدُهُمَا يَخْدُثُ فِي الْقَلْبِ الرَّأْفَةُ وَ الرَّقَّةُ لِمَا يُرَى بِالْمَرْحُومِ مِنَ الصَّرِّ وَ الْحَاجَةِ وَ ضُرُوبِ الْبَلَاءِ وَ الْآخَرُ مَا يَخْدُثُ مِنَّا بَعْدَ الرَّأْفَةِ وَ اللَّطْفِ عَلَى الْمَرْحُومِ وَ الْمَعْرِفَةُ مِنَّا بِمَا نَزَلَ بِهِ، وَ قَدْ يُقُولُ الْقَائِلُ! انْظُرْ إِلَى رَحْمَةِ فَلَانٍ وَ إِنَّمَا يُرِيدُ الْفِعْلَ الَّذِي حَدَّثَ عَنِ الرَّقَّةِ الَّتِي فِي قَلْبِ فَلَانٍ وَ إِنَّمَا يُضَافُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ حَلَّ مِنْ فِعْلِ مَا حَدَّثَ عَنَّا مِنْ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ وَ أَمَا الْمَعْنَى الَّتِي فِي الْقَلْبِ فَهُوَ مُنْفِيٌّ عَنِ اللَّهِ كَمَا وَصَفَ عَنْ نَفْسِهِ، فَهُوَ رَحِيمٌ لَا رَحْمَةَ رِقَّةً. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 14)

នៅក្នុងសាត្រា អាល-អិហ្វាលីលីយ៉ុស្ត អាល-ស្វីឌីក្វិ បានថ្លែងថា៖ "ពិតណាស់ មេត្តាធម៌សំដៅ មកលើយើង គឺសេចក្តីអាណិតអាសូរនិងសប្បុរសធម៌ ។ មេត្តាធម៌របស់អល់ឡោះហ្វី គឺរង្វាន់ព្រះ អង្គ មកលើសព្វសត្វដែលព្រះអង្គបង្កើត ។ មេត្តាធម៌របស់បណ្តាបាវគឺ ពេលណាមានករណីណា មួយកើតឡើង ក្នុងចំណោមករណីពីរ ។ ករណីមួយគឺ សេចក្តីអត់ឱននិងសេចក្តីអនុគ្រោះដែលកើត មាននៅក្នុងចិត្តបាវ ពេលបាវឃើញអ្នកណាម្នាក់ដែលកំពុងជួបប្រទះគ្រោះកាចនិងទ័លខ្លាំង ហើយ ដែលនៅក្នុងការឈឺចាប់ ។ ករណីមួយទៀតគឺ ពេលមានគេប្រាប់ថាមានអ្នកណាម្នាក់ស្លាប់ បាវនោះ មានសេចក្តីអាណិតអាសូរចំពោះអ្នកស្លាប់ ។ បណ្តាអ្នកនិយាយនឹងថា៖ "ចូរមើលទៅមេត្តាធម៌របស់អ្នក នោះ ។" គេចង់ប្រព្រឹត្តទៅតាមសេចក្តីអាណិតអាសូរដែលកើតមាននៅក្នុងសន្តានចិត្តគេដើម្បីអ្នក នោះ ។ អ្វីទាំងនេះ សម្រាប់អល់ឡោះហ្វី ធំធេងលើសអ្វីដែលកើតមានចំពោះយើងទៅទៀត ទាក់ទងនឹងករណីនេះ ពីព្រោះអល់ឡោះហ្វី ទ្រង់ជាចម្ងាយពីការមានអរយៈ ដូចជាការស្គាល់ លក្ខណៈរបស់ព្រះអង្គជាដើម ព្រោះព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ហើយព្រះមេត្តាធម៌ របស់ព្រះអង្គ មិនមែនអ្វីដែលគេបានបង្កើតមកនោះទេ ។ (تفسير نور الثقلين) ១ ហ្វាទីហ្វាស្ត ៥២)

***

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « الرَّحْمَنُ: الْعَاطِفِ عَلَى خَلْقِهِ بِالرِّزْقِ، لَا يَفْطَعُ عَنْهُمْ مَوَادَّ رِزْقِهِ، وَ إِنِ انْقَطَعُوا عَنْ طَاعَتِهِ. « الرَّحِيمِ بِعِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَخْفِيفِهِ عَلَيْهِمْ طَاعَتِهِ وَ بِعِبَادِهِ الْكَافِرِينَ فِي الرِّفْقِ بِهِمْ فِي دُعَائِهِمْ إِلَى مُوَافَقَتِهِ.

អ៊ីម៉ា បានថ្លែងថា៖ " الرحمن (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌) ព្រះអង្គ ព្រះរាជទានគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតមក លើបណ្តាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គមិនដាច់ ទោះបីបណ្តាសត្វលោកនេះកាត់ផ្តាច់នូវការគោរពតាមព្រះ អង្គក៏ដោយ ។ الرحيم (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី) មកលើបណ្តាមនុស្សនិរ ព្រះអង្គ ធ្វើឲ្យការ គោរពតាមព្រះអង្គ នោះជាការងាយស្រួលសម្រាប់ពួកគេ ឯបណ្តាបាវដែលមិនមានជំនឿនោះ ព្រះអង្គ ទទួលការអង្វរករបស់ពួកគេដោយសេចក្តីអាណិតអាសូរ ។"

قَالَ: وَ إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: « الرَّحْمَنُ » هُوَ الْعَاطِفُ عَلَى خَلْقِهِ بِالرِّزْقِ. قَالَ: وَ مِنْ رَحْمَتِهِ أَنَّهُ لَمَّا سَلَبَ الطِّفْلُ قُوَّةَ النَّهْوِ وَ التَّعَدِّي جَعَلَ تِلْكَ الْقُوَّةَ فِي أُمِّهِ، وَ رَفَعَهَا عَلَيْهِ لِتَقْوَمَ بِتَرْبِيَّتِهِ وَ حَضَانَتِهِ، فَإِنْ قَسَا قَلْبُ أُمِّ مِنَ الْأُمَّهَاتِ أُوجِبَ تَرْبِيَّةَ هَذَا الطِّفْلِ [وَ حَضَانَتَهُ] عَلَى سَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ لَمَّا سَلَبَ بَعْضُ الْحَيَوَانَاتِ قُوَّةَ التَّرْبِيَّةِ لِأَوْلَادِهَا، وَ الْفِيضُ بِمَصَالِحِهَا، جَعَلَ تِلْكَ الْقُوَّةَ فِي الْأَوْلَادِ لِتَنْهَضَ حِينَ تُؤَلَّدُ وَ تَسِيرَ إِلَى رِزْقِهَا الْمُسَبَّبِ لَهَا.

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា អាមីរុល មុមិនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា: "الرحمن (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌) ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ព្រះរាជទានគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតមកលើបណ្តាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ។ វាជាព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ពេលដែលកុមារមិនទាន់មានកម្លាំងគ្រប់គ្រាន់អាចរត់បាន និងមិនអាចស្វែងរកគ្រឿងបរិភោគបាននៅឡើយ ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ព្រះរាជទានកម្លាំងឲ្យទៅម្តាយវាដើម្បីនឹងឲ្យម្តាយវាថែរក្សាវា ។ ប្រសិនបើម្តាយកុមារមិនថែរក្សាវាទេ វាលើសពីការចាំបាច់ទៅទៀតសម្រាប់មុមិនីនទៀតក្នុងការមើលថែរក្សាវា ។ សត្វខ្លះ គេមិនបានប្រទានសភាវគតិដើម្បីមើលថែរក្សាកូនពួកវាឲ្យទៅពួកវាទេ ដូច្នោះកូនៗពួកវាចាប់ផ្តើមស្វែងរកគ្រឿងអាស្រ័យក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបន្ទាប់ពីបានកើតមក ។

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ تَفْسِيرُ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ « الرَّحْمَنُ»: أَنَّ قَوْلَهُ « الرَّحْمَنُ» مُسْتَقٌّ مِنَ الرَّحْمَةِ سَمِعَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: أَنَا «الرَّحْمَنُ». وَ هِيَ [مِنْ] الرَّحْمِ شَقَّقْتُ لَهَا إِسْمًا مِنْ إِسْمِي، مَنْ وَصَلَهَا وَصَلْتُهُ، وَ مَنْ قَطَعَهَا قَطَعْتُهُ. ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَوْ تَدْرِي مَا هَذِهِ الرَّحْمُ الَّتِي مَنْ وَصَلَهَا وَصَلَهُ الرَّحْمَنُ، وَ مَنْ قَطَعَهَا قَطَعَهُ الرَّحْمَنُ؟ فَقِيلَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ: حَتَّى يَهْدَا كُلُّ قَوْمٍ عَلَى أَنْ يُكْرِمُوا أَقْرَبَاءَهُمْ وَ يَصِلُوا أَرْحَامَهُمْ.

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែង ក្នុងការពណ៌នាអធិប្បាយ الرحمن (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌) ថា: "ពាក្យ "الرحمن" ចេញមកពី "الرحمة" (មេត្តាធម៌) ។ ខ្ញុំបានឮវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله} ថ្លែងថា: "អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលថា: "អញ ^{عز وجل} គឺ "الرحمن" ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌" ហើយវាចេញមកពីព្រះមេត្តាធម៌ដែលជាព្រះនាមមួយក្នុងចំណោមព្រះនាមរបស់អញ ^{عز وجل} ។ អ្នកណាតភ្ជាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ អញ ^{عز وجل} នឹងតភ្ជាប់ទៅអ្នកនោះ ហើយអ្នកណាកាត់ផ្តាច់ខ្លួនពីព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នោះ អញ ^{عز وجل} នឹងកាត់ផ្តាច់អ្នកនោះចេញពីព្រះមេត្តាធម៌របស់អញ ^{عز وجل} ។" បន្ទាប់មក អ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា: "តើអស់លោកដឹងទេថាអ្វីគឺព្រះមេត្តាធម៌ដែល អ្នកណាមួយតភ្ជាប់ជាមួយព្រះមេត្តាធម៌នោះ អ្នកនោះនឹងតភ្ជាប់ជាមួយព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌?" ពួកគេបានថា: "អាមីរុល មុមិនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ! គ្រប់សហគមន៍ត្រូវជំរុញឲ្យគោរពសាច់ញាតិ និងឲ្យរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយសាច់ញាតិដោយការតភ្ជាប់នេះ ។"

فَقَالَ لَهُمْ: أَيْ يَجْتَنُّهُمْ عَلَى أَنْ يَصِلُوا أَرْحَامَهُمُ الْكَافِرِينَ، وَ أَنْ يُعْظَمُوا مِنْ حَقِّهِ اللَّهُ، وَ أُوجِبَ إِحْقَارُهُ مِنَ الْكَافِرِينَ؟ قَالُوا: لَا، وَ لَكِنَّهُ حَتَّهْمُ عَلَى صِلَةِ أَرْحَامِهِمُ الْمُؤْمِنِينَ . قَالَ: فَقَالَ: أُوجِبَ حُقُوقَ أَرْحَامِهِمْ، لِإِتِّصَالِهِمْ بِآبَائِهِمْ وَ أُمَّهَاتِهِمْ قُلْتُ: بَلَى يَا أَخَا رَسُولِ اللَّهِ. قَالَ: فَهُمْ إِذَنْ إِنَّمَا يَفْضُونَ فِيهِمْ حُقُوقَ الْآبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ.

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងប្រាប់ពួកគេថា: "តើមានពួកគេណាម្នាក់ទេ ដែលទទួលបញ្ហាមកថាឲ្យរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយពួកបដិសេធសទ្ធា និងគោរពពួកដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} បានបំបាក់មុខ ហើយព្រះអង្គ ^{عز وجل} បានបញ្ជាឲ្យកុំគោរពពួកបដិសេធសទ្ធា?" ពួកគេបានថា: "ទេ តែគេបានជំរុញឲ្យយើងរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថា: "តើអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ពុំបានដាក់ព្រះបញ្ជាឲ្យរក្សា

ទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយពួកគេទេឬ ?" ពួកគេបានថា៖ "មែន ព្រះអនុជ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام អើយ !" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام បានថា៖ "ដូច្នេះ ចូរយល់ថា ធ្វើបែបនេះ ពួកគេបានលើកស្ទួយសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយពួកគេ ។"

قُلْتُ: بَلَى يَا أَخَا رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. قَالَ: فَابْتَاؤُهُمْ وَ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّمَا عَدَّوْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ وَقَوْهُمْ مَكَارِهَهَا، وَ هِيَ نِعْمَةٌ زَائِلَةٌ، وَ مَكْرُوهٌ يَنْقُضِي، وَ رَسُولٌ رَجِمَ سَاقَهُمْ إِلَى نِعْمَةٍ دَائِمَةٍ لَا تَنْقُضِي، وَ وَقَاهُمْ مَكْرُوهًا مُؤَبَّدًا لَا يَبِيدُ، فَأَيُّ الْبِعْمَتَيْنِ أَكْبَرُ؟ قُلْتُ: نِعْمَةٌ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَكْبَرُ وَ أَجَلٌ وَ أَكْبَرُ.

ពួកគេបានថា៖ "យល់ហើយ ព្រះអនុជ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام អើយ !" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام បានថា៖ "ឪពុកម្តាយពួកគេបានផ្គត់ផ្គង់ជីវិតពួកគេក្នុងលោកនេះ និងហាមពួកគេប្រព្រឹត្តអំពើលាមក ។ នេះគឺសប្បុរសធម៌ដែលមិនបិតថេរ រឺឯរឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام រឺព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ប្រទានឲ្យពួកគេនូវសប្បុរសធម៌បិតថេរ ហើយការពារពួកគេពីសេចក្តីលំបាកដែលគ្មានទីបញ្ចប់ ដូច្នេះតើមួយណាជាសប្បុរសធម៌ប្រសើរបំផុត ?" សប្បុរសធម៌របស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ប្រសើរនិងធំធេងបំផុត ។"

قَالَ: فَكَيْفَ يَجُوزُ أَنْ يُحْتَّ عَلَى قَضَاءِ حَقِّ مَنْ صَعَرَ [اللَّهُ] حَقَّهُ، وَ لَا يُحْتَّ عَلَى قَضَاءِ حَقِّ مَنْ كَبَّرَ [اللَّهُ] حَقَّهُ؟ قُلْتُ: لَا يَجُوزُ ذَلِكَ. قَالَ: فَإِذَا حَقُّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ آلِهِ أَكْبَرُ مِنْ حَقِّ الْوَالِدَيْنِ، وَ حَقُّ رَجْمِهِ أَكْبَرُ مِنْ حَقِّ رَجْمِهِمَا، فَرَجِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَوْلَى بِالصَّلَاةِ، وَ أَكْبَرُ فِي الْقَطِيعَةِ. فَالْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ قَطَعَهَا، وَ الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ لَمْ يُعْظَمْ حُرْمَتُهَا. أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّ حُرْمَةَ رَجْمِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ آلِهِ حُرْمَةٌ رَسُولِ اللَّهِ، وَ أَنَّ حُرْمَةَ رَسُولِ اللَّهِ حُرْمَةٌ اللَّهِ تَعَالَى، وَ أَنَّ اللَّهَ أَكْبَرُ حَقًّا مِنْ كُلِّ مَنْعٍ سِوَاهُ، وَ أَنَّ كُلَّ مَنْعٍ سِوَاهُ إِنَّمَا أَنْعَمَ حَيْثُ قَيْضَهُ لِذَلِكَ رَبُّهُ، وَ وَقَفَهُ لَهُ.

ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام បានថា៖ "តើសមទេ ដែលអស់ឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام តម្រូវឲ្យគោរពសិទ្ធិតូចតាច ហើយមិនតម្រូវឲ្យគោរពសិទ្ធិធំធេង ? មិនអាចដូច្នោះបានទេ ។ សិទ្ធិរបស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ធំធេងជាងសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយ ហើយសិទ្ធិរបស់សាច់សាលោហិត عَلَيْهِمُ السَّلَام របស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ធំធេងជាងសិទ្ធិរបស់សាច់សាលោហិតពួកគេ ។ ដូច្នេះការរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយសាច់សាលោហិតរបស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام នោះធំធេងបំផុត ហើយកាន់តែត្រូវហាមមិនឲ្យកាត់ផ្តាច់ចោល ។ ដូច្នេះអកុសលលើអកុសលនឹងពើបពះលើអ្នកណាដែលកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងនេះ ហើយអកុសលលើអកុសលនឹងពើបពះលើអ្នកណាដែលមិនគោរពសាច់សាលោហិតរបស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ។ តើអស់លោកដឹងទេថា ភាពពិសិដ្ឋរបស់សាច់សាលោហិតរបស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ជាភាពពិសិដ្ឋរបស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ហើយភាពពិសិដ្ឋរបស់រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ជាភាពពិសិដ្ឋរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ។ ពិតណាស់សិទ្ធិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ធំធេងជាងអ្វីៗទាំងអស់ ទោះបីសិទ្ធិនោះមកពីព្រះសប្បុរសធម៌នៃព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام និងមកពីសប្បុរសធម៌ផ្សេងពីនោះក៏ដោយ ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ជាអ្នកដាក់ទិសដៅឲ្យវា ពីព្រោះព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ជាព្រះម្ចាស់របស់វា ហើយព្រះសប្បុរសធម៌នោះត្រូវគ្នានឹងព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ។"

أ مَا عَلِمْتَ مَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِمُوسَى بْنِ عِمْرَانَ؟ قُلْتُ: بَأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي مَا الَّذِي قَالَ لَهُ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: يَا مُوسَى أ تَدْرِي مَا بَلَغَتْ بِرَحْمَتِي إِيَّاكَ فَقَالَ مُوسَى: أَنْتَ أَرْحَمُ بِي مِنْ أَبِي وَ أُمِّي. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: يَا مُوسَى وَ إِنَّمَا رَحِمْتُكَ أُمَّكَ لِفَضْلِ رَحْمَتِي، فَأَنَا الَّذِي رَفَعْتُهَا عَلَيْكَ، وَ طَيَّبْتُ قَلْبَهَا لِتَرْكُ طَيِّبٍ وَ سَنَهَا لِتَرْبِيبَتِكَ، وَ لَوْ لَمْ أَفْعَلْ ذَلِكَ بِهَا لَكَانَتْ هِيَ وَ سَائِرُ النَّسَاءِ سِوَاءً.

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 34)

"តើអស់លោកដឹងទេ ថាអស់ឡោះហ្នឹងមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់មូសា صلوات الله عليه والسلا ប៊ិន អ៊ីម៉ន ថាអ្វីខ្លះ?" ខ្ញុំបាន
 ថា៖ "ទូលបង្គំសូមបូជាឪពុកម្តាយទូលបង្គំដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلا ! តើអស់ឡោះហ្នឹងមានព្រះបន្ទូលអ្វីខ្លះ
 ប្រាប់មូសា صلوات الله عليه والسلا ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلا បានថា៖ "អស់ឡោះហ្នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូសា صلوات الله عليه والسلا អើយ ! តើអ្នក
صلوات الله عليه والسلا ដឹងទេថាអ្វីខ្លះ ក្នុងចំណោមមេត្តាធម៌អញ صلوات الله عليه والسلا នោះ បានមកដល់អ្នក صلوات الله عليه والسلا ?" មូសា صلوات الله عليه والسلا ទូលថា៖
 "ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلا មានព្រះមេត្តាធម៌ចំពោះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلا លើសឪពុកនិងម្តាយទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلا ទៅ
 ទៀត ព្រះម្ចាស់បពិត្រ ។" អស់ឡោះហ្នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូសា صلوات الله عليه والسلا អើយ ! សេចក្តីអាណិត
 ស្រឡាញ់របស់ម្តាយអ្នកមកលើអ្នក صلوات الله عليه والسلا ជាសេចក្តីប្រោសប្រណីនៃព្រះមេត្តាធម៌អញ صلوات الله عليه والسلا ហើយអញ صلوات الله عليه والسلا
 ទេជាអ្នកបន្ទន់ចិត្តម្តាយអ្នក صلوات الله عليه والسلا មកលើអ្នក صلوات الله عليه والسلا និងជាអ្នក صلوات الله عليه والسلا ជម្រះចិត្តនាងដើម្បីនឹងឲ្យនាងលះបង់
 សេចក្តីស្រណុករបស់នាងមកថែទាំអ្នក صلوات الله عليه والسلا ។ ប្រសិនបើអញ صلوات الله عليه والسلا មិនធ្វើដូច្នោះដាក់នាងទេ នាងច្បាស់ជា
 មានអាកប្បកិរិយាមកលើអ្នកដូចស្រីដទៃដែរ ។" (តាហ្វៀរ សៀវ អ៊ីម៉ា អាល-ហ្វាសាន់ អាល-អ៊ុសកា صلوات الله عليه والسلا
 ខណ្ឌ ១២)

***

قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الرَّحِمَ الَّتِي اسْتَقَمَّهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ رَحْمَتِهِ بِقَوْلِهِ: أَنَا «الرَّحْمَنُ» هِيَ رَحْمَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
 آلِهِ، وَ إِنَّ مِنْ إِعْظَامِ اللَّهِ إِعْظَامَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ إِنَّ مِنْ إِعْظَامِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِعْظَامَ رَحِمِ مُحَمَّدٍ، وَ إِنَّ كُلَّ
 مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ مِنْ شَيْعَتِنَا هُوَ مِنْ رَحِمِ مُحَمَّدٍ وَ إِنَّ إِعْظَامَهُمْ مِنْ إِعْظَامِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. فَالْوَيْلُ لِمَنْ اسْتَحَفَّ بِشَيْءٍ مِنْ
 حُرْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ طُوِيَ لِمَنْ عَظَمَ حُرْمَتَهُ، وَ أَكْرَمَ رَحْمَتَهُ وَ وَصَلَهَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه
 السلام , ج 1 , ص 37)

បន្ទាប់មក អាមីរុល មុមិនីន صلوات الله عليه والسلا បានថ្លែងថា៖ "ព្រះមេត្តាធម៌ដែលអស់ឡោះហ្នឹង صلوات الله عليه والسلا បានដកចេញមកពី
 ព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلا នៅក្នុងព្រះបន្ទូលថា "អញ صلوات الله عليه والسلا គឺ الرحمن (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌)" នោះបានលើ
 បណ្តាសាច់សាលាហិត صلوات الله عليه والسلا របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا ហើយអ្នកណាទុកអស់ឡោះហ្នឹង صلوات الله عليه والسلا ជាធំ អ្នកនោះទុក
 មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا ដូច្នោះដែរ ហើយអ្នកណាលើកតម្កើងមូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا អ្នកនោះលើកតម្កើងបណ្តាសាច់
 សាលាហិត صلوات الله عليه والسلا របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا បណ្តាបុរសនិងស្ត្រីមុមិនីនដែលជាស្តីអាស្រ័យរបស់យើង صلوات الله عليه والسلا ជាគ្នា
 របស់សាច់សាលាហិត صلوات الله عليه والسلا របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا គោរពពួកគេទាំងនោះ صلوات الله عليه والسلا គឺគោរពមូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا ។
 ដូច្នោះអបមង្គលពើបពះលើអ្នកណាដែលមើលងាយមើលថោកភាពពិសិដ្ឋរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا តិចក្តី
 ច្រើនក្តី ។ ដំណឹងល្អបានលើអ្នកណាដែលគោរពភាពពិសិដ្ឋរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسلا និងគោរពសាច់
 សាលាហិត صلوات الله عليه والسلا របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلا ព្រមទាំងរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយពួកគេ صلوات الله عليه والسلا ។" (តាហ្វៀរ សៀវ អ៊ីម៉ា
 អាល-ហ្វាសាន់ អាល-អ៊ុសកា صلوات الله عليه والسلا ខណ្ឌ ១២)

***

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَى «الرَّحِيمِ» (فَإِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:): رَحِيمٌ بِعِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ مِنْ رَحْمَتِهِ أَنَّهُ خَلَقَ
 مِائَةَ رَحْمَةٍ، وَ جَعَلَ مِنْهَا رَحْمَةً وَاحِدَةً فِي الْخَلْقِ كُلِّهِمْ، فَبِهَا يَتَرَاخَمُ النَّاسُ، وَ تَرَحَّمُ الْوَالِدَةُ وَلَدَهَا، وَ تَحْنُو الْأُمَهَاتُ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ عَلَى
 أَوْلَادِهَا.

អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلا បានថ្លែងថា៖ "ឯព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្នឹងថា "الرحيم" (ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី) អាមីរុល

មុមីនីន ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} បានថ្លែងថា៖ "ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} មានព្រះមេត្តាធម៌មកលើបណ្តាបារម្មីនីនរបស់ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} ហើយព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} បង្កើតរាប់រយមេត្តាធម៌ពីព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} ទុកមេត្តាធម៌ មួយចំណែកនៃមេត្តាធម៌រាប់រយនោះឲ្យសព្វសត្វទាំងអស់ ។ អាស្រ័យមេត្តាធម៌មួយចំណែកនោះ សត្វ លោកនឹងមានសេចក្តីមេត្តាមកលើគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ម្តាយមានសេចក្តីមេត្តាមកលើកូនខ្លួន មេសត្វ អាណិតស្រឡាញ់កូនៗពួកវា ។

فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَضَافَ هَذِهِ الرَّحْمَةَ [الْوَّاحِدَةَ] إِلَى تِسْعٍ وَ تِسْعِينَ رَحْمَةً فَيَرْحَمُ بِهَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، ثُمَّ يُشْفَعُهُمْ فَيَمْنُ يُجْبُونَ لَهُ الشَّفَاعَةَ مِنْ أَهْلِ الْمِلَّةِ حَتَّى أَنْ الْوَاحِدَ لِيَجِيءُ إِلَى مُؤْمِنٍ مِنَ الشَّيْبَعَةِ، فَيَقُولُ: اشْفَعُ لِي. فَيَقُولُ: وَ أَيُّ حَقِّ لَكَ عَلَيَّ؟ فَيَقُولُ: سَقَيْتُكَ يَوْمَآ مَاءً. فَيَذَكُّرُ ذَلِكَ، فَيَشْفَعُ لَهُ، فَيَشْفَعُ فِيهِ، وَ يَجِيئُهُ آخَرُ فَيَقُولُ: إِنَّ لِي عَلَيْكَ حَقًّا، فَاشْفَعُ لِي. فَيَقُولُ: وَ مَا حَقُّكَ عَلَيَّ؟ فَيَقُولُ: اسْتَظَلَلْتُ بِظِلِّ جِدَارِي سَاعَةً فِي يَوْمٍ حَارٍّ. فَيَشْفَعُ لَهُ، فَيَشْفَعُ فِيهِ، وَ لَا يَزَالُ يَشْفَعُ حَتَّى يُشْفَعَ فِي جِيرَانِهِ وَ خُلَطَائِهِ وَ مَعَارِفِهِ، فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ أَكْرَمُ عَلَى اللَّهِ مِمَّا تَظُنُّونَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 37)

ដូច្នោះ នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} នឹងបន្ថែមព្រះមេត្តាធម៌មួយពីលើកៅសិបប្រាំបួនចំណែកទៀត ហើយ ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} នឹងប្រោសមេត្តា ដោយមួយចំណែកនេះ មកលើសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} និងទទួលការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នកណាដែលពួកគេចង់ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យ ហើយព្រះមេត្តាធម៌ នេះ លាតសន្ធឹងផងដែរមកលើមុមីនណាម្នាក់ដែលមករកមុមីនស្តីអុស្តូម្នាក់ទៀត ដើម្បីសូមឲ្យជួយធ្វើ អន្តរាគមន៍ គេនឹងសួរអ្នកនោះថា៖ "តើអ្នកមានសិទ្ធិអ្វីលើខ្ញុំ?" គេនឹងថា៖ "ខ្ញុំបានបំបាត់អាការស្រែក ទឹករបស់អ្នក ។" គេនឹងនឹកឃើញ ហើយនឹងជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នកនោះ ។ ម្នាក់ទៀតនឹងមកសូមឲ្យ ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ គេនឹងសួរអ្នកនោះថា៖ "តើអ្នកមានសិទ្ធិអ្វីលើខ្ញុំ?" អ្នកនោះនឹងថា៖ "អ្នកបានជ្រក ក្រោមម្លប់ជញ្ជាំងផ្ទះខ្ញុំ ពេលថ្ងៃក្តៅ ។" គេនឹងជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នកនោះដែរ ។ ការជួយធ្វើ អន្តរាគមន៍មិនថយចុះទេ ទាល់តែបានគ្រប់អ្នកជិតខាងនិងជនស្និទ្ធស្នាល ។ សម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَعَلَى} កិត្តិយសរបស់មុមីនមានកិត្យានុភាពលើសការស្មានរបស់អស់លោកទៅទៀត ។" (តាហ្វ្យែរ អ៊ីម៉ា អាណា-ហ្វាស្ត អាណា-អុស្តូការី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ខណ្ឌ ១៣)

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٥﴾

៤. ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ (ថ្ងៃជំនុំជម្រះចុងក្រោយ) ។

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ كَانَ يَقْرَأُ: مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ. (تفسير العياشي 22 / 21 : 1)**

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អុលី អាណា-ហ្វាល់ប៊ី បានថ្លែងតពី អាហ្វិ អុាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ថាព្រះអង្គ ^{وَعَلَى} ធ្លាប់តែ សូត្រថា៖ "ព្រះម្ចាស់ (ម៉ាលិក) នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។" (21 / 22 : 1) (تفسير العياشي 1)

***

فِي مَجْمَعِ الْبَيَانِ وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَنْ عَلَيَّ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ إِلَى قَوْلِهِ وَ «مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ» قَالَ جَبْرِئِيلُ: مَا قَالَهَا مُسْلِمٌ إِلَّا صَدَّقَهُ اللَّهُ وَ أَهْلُ سَمَائِهِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 19)

នៅក្នុង ម៉ាថ្មម៉ាកុ-អ៊ុល-បាយ៉ាន់ រឿងលុលឡោះហ្វ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្វ្លែងបានប្រោសមេត្តាមកលើរូបខ្ញុំដោយព្រះបុរេកថានៃព្រះមហាកម្ពីរ" (ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ។ យ៉ូហ្វអ៊ុលបានថា៖ "ពេលណាមុស្លីម (អ្នកចុះចូល) ណាម្នាក់ថាពាក្យនេះ ពេលនោះអល់ឡោះហ្វ្លែងនឹងបណ្តាអ្នកដែលនៅលើមេឃនឹងឲ្យសច្ចានុមតិ (គឺយល់ឃើញជាមួយ) ។" (តាហ្វ្លែង រូម អាស់-ស្វាត្វីឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វា ៧៦)

***

في أصول الكافي بإسناده إلى الزُّهري قال: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا قَرَأَ «مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ» يُكْرِهُهَا حَتَّى يَكَادَ أَنْ يَمُوتَ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 19)

នៅក្នុង អ៊ុស្វ៊ីល អាស់-កាហ្វី យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលឡើងទៅដល់ អាស់-ស្វាត្វី ដែលបានថ្លែងថា៖ "ជាដរាប អាលី ប៊ីន អាស់-ហ្វ្លែងនៃស្វាត្វី (ម៉ាឡិក យ៉ូម ឈាម) ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ព្រះអង្គស្វាត្វីកណាស់ស្ទើរតែធ្វើឲ្យរលំខ្លួន ។" (តាហ្វ្លែង រូម អាស់-ស្វាត្វីឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វា ៧៨)

***

قال الإمام عليه السلام: « (مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ) » أَي قَادِرٌ عَلَى إِقَامَةِ يَوْمِ الدِّينِ، وَ هُوَ يَوْمُ الْحِسَابِ، قَادِرٌ عَلَى تَقْلِيمِهِ عَلَى وَفْتِهِ، وَ تَأْخِيرِهِ بَعْدَ وَفْتِهِ، وَ هُوَ الْمَالِكُ أَيْضاً فِي يَوْمِ الدِّينِ، فَهُوَ « يَقْضِي بِالْحَقِّ »، لَا يَمْلِكُ الْحُكْمَ وَ الْقَضَاءَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مَنْ يَظْلَمُ وَ يَجُورُ، كَمَا فِي الدُّنْيَا مَنْ يَمْلِكُ الْأَحْكَامَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 38)

អ៊ីម៉ា (គឺហ្វាតិហ្វា អាស់-អ៊ុល-កាហ្វី) បានថ្លែងថា៖ "ម៉ាឡិក យ៉ូម ឈាម" (ព្រះម្ចាស់នៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះមហិទ្ធិប្រទ្ធិអាចបង្កើតបាននូវថ្ងៃជំនុំជម្រះ ហើយនេះជាថ្ងៃទទួលផល ហើយព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះមហិទ្ធិប្រទ្ធិអាចធ្វើឲ្យវាឆាប់មកដល់ និងអាចបន្លាយពេលវាឲ្យលើសពីកាលកំណត់របស់វា ។ ព្រះអង្គជាព្រះម្ចាស់និងជាព្រះអ្នកជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ក្នុងថ្ងៃនោះ ។ នាថ្ងៃនោះ បណ្តាអ្នកដែលតែងតែប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌និងតែងតែសង្កត់សង្កិនគេនៅលើផែនដី ក្នុងចំណោមពួកដឹកនាំគេនឹងពុំមានអំណាចទេ ក្នុងការបញ្ជាគេដូចពួកគេធ្លាប់តែបញ្ជាគេនៅឯផែនដី ។" (តាហ្វ្លែង រូម អាស់-ហ្វាតិហ្វា អាស់-អ៊ុល-កាហ្វី ខណ្ឌ ១៥)

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿١﴾

៥. ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា (ស្តាប់បង្គាប់) ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ ។

في مجمع البيان قال رسول الله صلى الله عليه و آله: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَنَّ عَلَيَّ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ إِلَى قَوْلِهِ «إِيَّاكَ نَعْبُدُ» إِخْلَاصٌ لِلْعِبَادَةِ «و إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» أَفْضَلُ مَا طَلَبَ بِهِ الْعِبَادُ حَوَائِجَهُمْ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 20)

នៅក្នុង ម៉ាថ្មម៉ាកុ អាស់-បាយ៉ាន់ គេបានឲ្យដឹងថា រឿងលុលឡោះហ្វ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្វ្លែងបានប្រោសមេត្តាមកលើរូបខ្ញុំដោយព្រះបុរេកថានៃព្រះមហាកម្ពីរ ។ ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គថា "ایک نعبد" ។

(ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា)" ជាសេចក្តីស្មោះត្រង់ក្នុងការសក្ការៈបូជា ។
"إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ) អ្នកសក្ការៈបូជាស្វែងរកសេចក្តី
ត្រូវការដែលខ្លួនចង់បានតាមរយៈនេះឯង ។" (តាហ្វ្សៀវ នូវអាល់-ស្វាត្វី ឡែន ជំពូក ១ ប្រាំខ្ចីស្ន ៨២)

***

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) » قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: قُولُوا: يَا أَيُّهَا الْخَلْقُ الْمُنْعَمُ عَلَيْهِمْ. « إِيَّاكَ نَعْبُدُ » أَيُّهَا الْمُنْعَمُ عَلَيْهِ، وَ نُطِيعُكَ مُخْلِصِينَ مَعَ التَّذَلُّلِ وَ الْخُضُوعِ بِلا رِيَاءٍ، وَ لَا سُمْعَةٍ.

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه}បានថ្លែងថា៖ "إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា ព្រះអង្គ
ទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ) អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام}មានព្រះបន្ទូលថា៖ "បណ្តាសត្វលោក
ដែលអញ ^{عليه السلام}បានប្រោសប្រណីដោយសប្បុរសធម៌អើយ! ចូរពួកអ្នកថា៖ "إِيَّاكَ نَعْبُدُ" (ព្រះអង្គទេដែលអស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា) ឱព្រះ ^{عليه السلام}អ្នកប្រោសប្រណីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! អស់ទូលព្រះបង្គំជា
ខ្ញុំប្រតិបត្តិតាមព្រះអង្គ ^{عليه السلام}យ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ ដោយអង្វររកនិងដោយដាក់ខ្លួន មិនសម្លែងនិងមិនប្រាថ្នា
ចង់បានកេរ្តិ៍ឈ្មោះទេ ។

« وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ » مِنْكَ: نَسَأَلُ الْمَعُونَةَ عَلَى طَاعَتِكَ لِنُؤَدِّيَهَا كَمَا أَمَرْتِ، وَ نَتَّقِي مِنْ دُنْيَانَا مَا نَهَيْتِ عَنْهُ، وَ نَعْتَصِمُ مِنَ الشَّيْطَانِ الْكَرِيمِ، وَ مِنْ سَائِرِ مَرَدَّةِ الْحَيِّ وَ الْإِنْسِ مِنَ الْمُضِلِّينَ، وَ مِنْ الْمُؤَذِّنِ الظَّالِمِينَ بِعِصْمَتِكَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 39)

"إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ) អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំស្វែងរក
ជំនួយពីព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ដើម្បីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងអាចគោរពតាមព្រះអង្គ ^{عليه السلام}បាន តាមព្រះបញ្ជារបស់
ព្រះអង្គ អាចចៀសឆ្ងាយ នាលោករបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ពីអ្វីដែលព្រះអង្គ ^{عليه السلام}ហាម និងផុតពី
ស្មៃតួន ^{عليه السلام}បរាជ័យ ផុតពីពួកហ្ន៎និងពួកមនុស្សអពមង្គល និងអាចចៀសឆ្ងាយបានពីពួកទុច្ចរិត
ហើយនិងបានសេចក្តីសុខក្រោមម្លប់ព្រះអង្គ ។" (តាហ្វ្សៀវ អ៊ីម៉ា អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ្វាសកាវី ^{صلوات الله عليه}
ខណ្ឌ ១៥)

***

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: قُولُوا « إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ » عَلَى طَاعَتِكَ وَ عِبَادَتِكَ، وَ عَلَى دَفْعِ شُرُورِ أَعْدَائِكَ، وَ رَدِّ مَكَائِدِهِمْ، وَ الْمَقَامِ عَلَى مَا أَمَرْتِ بِهِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 41)

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه} ហ្វាសាន់ ប៊ិន អ្វាស ^{صلوات الله عليه}បានថ្លែងថា អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه}បានថ្លែងថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام}
បានថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام}មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរថា "إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" (ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ)" ដើម្បីគោរពបូជាព្រះអង្គ ^{عليه السلام}និងប្រតិបត្តិតាមព្រះអង្គ ^{عليه السلام} និងដើម្បីរុញច្រានអំពើ
អាក្រក់របស់ពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام}និងផែនការរបស់ពួកគេ ឲ្យស្របតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ។"
(តាហ្វ្សៀវ អ៊ីម៉ា អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ្វាសកាវី ^{صلوات الله عليه} ខណ្ឌ ១៨)

***

في كتاب الإحتجاج للطبرسي (ه) حديث طويل عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ فِيهِ يَقُولُ لِأَصْحَابِهِ: قُولُوا «إِيَّاكَ نَعْبُدُ» أَيْ

وَاحِدًا لَا نَقُولُ كَمَا قَالَتِ الدَّهْرِيَّةُ: أَنَّ الْأَشْيَاءَ لَا بُدَّ وَ لَهَا وَ هِيَ دَائِمَةٌ، وَ لَا كَمَا قَالَ التَّنَوِيثِيُّ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ النُّورَ وَ الظُّلْمَةَ هُمَا
الْمَدْبِرَانِ، وَ لَا كَمَا قَالَ مُشْرِكُو الْعَرَبِ إِنَّ أَوْلَانَنَا إِلَهَةٌ، فَلَا نُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا وَ لَا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ إِلَّا كَمَا يَقُولُ هَؤُلَاءِ الْكُفَّارُ، وَ لَا
نَقُولُ كَمَا تَقُولُ الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى إِنَّ لَكَ وَلَدًا تَعَالَيْتَ عَنْ ذَلِكَ غُلُوًّا كَبِيرًا. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 20)

សាត្រា អាស់-អ៊ិះហ្វាទីហ្វាសុំ របស់ អាស់-ក្លីបារស៊ី បានឲ្យដឹងតាមរយៈហ្វាទីហ្វាសុំដែលមួយរបស់
វិស្វលុលឡោះហ្វាទីហ្វាសុំ ដែលបានថ្លែងប្រាប់បណ្តាសាវករបស់ព្រះអង្គ អ៊ិះហ្វាទីហ្វាសុំ (ព្រះអង្គទេដែល
អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា) ថា៖ "ព្រះអង្គ មួយគត់ ហើយចូរអស់លោកកុំថាអ្វីដែលពួក
ដូស្តរីយ៉ាសុំថា គឺ៖ "អ្វីៗសុទ្ធតែពុំមានដើមកំណើត ហើយអ្វីៗទាំងនោះសុទ្ធតែអមតៈ" ឬកុំនិយាយដូច
ពួក ស្វាណារីយ៉ាសុំ និយាយ គឺ៖ "ពន្លឺនិងភាពងងឹតជាអំណាចឥទ្ធិពលពីរ" ហើយកុំនិយាយដូចពួក
អារ៉ាប់ពហុទេពនិយមនិយាយ គឺ៖ "រូបបដិមារបស់យើងជាព្រះ ។" ដូច្នោះអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនយក
អ្វីផ្សេងមកផ្គូផ្គងហ្វាទីហ្វាសុំជាមួយព្រះអង្គ ហើយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនបូជាសូមព្រះណា
ក្រៅពីព្រះអង្គ ដូចពួកអសទ្ធាទាំងនេះ ហើយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏មិនថាដូចពួកយ៉ាហ្វាទីហ្វាសុំនិង
ពួកណាស់រីនី (ពួកកាន់សាសនាគ្រិស្ត) ដែលថាព្រះអង្គមានព្រះរាជបុត្រនោះទេដែរ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់មហារុងរឿងលើសអ្វីៗទាំងនេះ ។" (តាហ្វាសៀរ នូវ អាស់-ស្វាត្រីឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វាសុំ
៨៤)

***

في تفسير العياشي عن الحسن بن محمد الجمال عن بعض أصحابنا قال: اجتمع أبو عبد الله عليه السلام مع رجل من القدرية عند
عبد الملك بن مروان، فقال القدرية لأبي عبد الله عليه السلام سل عماراً شئت، فقال له. اقرأ سورة الحمد، قال: فقرأها فقال الأموي
- وأنا معه - ما في سورة الحمد علينا، إننا لله و إننا إليه راجعون، قال: فجعل القدرية يقرأ سورة الحمد حتى بلغ قول الله تبارك و
تعالى: «إياك نعبد و إياك نستعين» فقال له جعفر: قف من نستعين؟ و ما حاجتك إلى المعونة؟ إن الأمر إليك، فبهت الذي كفر و
الله لا يهدي القوم الظالمين. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 20)

លោក អាស់-ហ្វាសុំ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ អាស់-យ៉ាម៉ាល់ បានថ្លែងតពីបក្សពួកយើងម្នាក់ នៅក្នុងសាត្រា
អាស់-អ៊ិះហ្វាសុំថា អាច អាប់ខុលឡោះហ្វាទីហ្វាសុំ បានជួបបុរសនិកាយក្លីឌីរីយ៉ាសុំម្នាក់នៅក្នុងរាជវាំង
របស់អាប់ខុល ម៉ាលិក ប៊ិន ម៉ាររ៉ាន ។ បុរសនិកាយក្លីឌីរីយ៉ាសុំបាននិយាយដាក់អាច អាប់ខុលឡោះហ្វា
ថា៖ "លោកសូរអ្វីក៏សូរមកចុះ ។" ព្រះអង្គ ក៏បានសួរបុរសនោះថា៖ "សូមលោកសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណ-ហ្វាទីហ្វាសុំ
អាស់-ហ្វាដូ ។" មានគេថ្លែងឡើងថា៖ "មែនហើយ សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណ-ហ្វាទីហ្វាសុំនេះទៅ" - ខ្ញុំនៅខាងអ្នក - ពីព្រោះពុំ
មានអ្វីមួយនៅក្នុងសូរ្យវិញ្ញាណ-ហ្វាទីហ្វាសុំនេះដែលប្រឆាំងនឹងយើងទេ ។ យើងមកពីអស់ឡោះហ្វាទីហ្វាសុំ ហើយយើងនឹង
វិលត្រឡប់ទៅរកព្រះអង្គវិញ ។" លុះបុរសនិកាយក្លីឌីរីយ៉ាសុំបានសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណ-ហ្វាទីហ្វាសុំ ដល់ព្រះ
បន្ទូលអស់ឡោះហ្វាទីហ្វាសុំ (ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាថ្កើងថ្កាន) (ព្រះអង្គទេដែល
អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ) យ៉ាក្តីហ្វា
បានប្រាប់បុរសនោះថា៖ "ឈប់សិន! តើលោកសូមជំនួយពីអ្នកណា? តើលោកត្រូវការអ្វីដើម្បី
ស្វែងរកជំនួយព្រះអង្គ បើរឿងនេះដូចលោកថាមែននោះ?" បុរសនោះនិយាយអ្វីមិនរួចដូចជន
អសទ្ធា អស់ឡោះហ្វាទីហ្វាសុំមិនដឹកនាំមនុស្សទុច្ចរិតទេ ។" (តាហ្វាសៀរ នូវ អាស់-ស្វាត្រីឡែន ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្វាសុំ
៨៣)

សេចក្តីបន្ថែម ៖ និកាយ ក្តីខ្លីយ៉ាងស្តាយ យល់ឃើញថា មនុស្សមានសេរីភាពពេញទីក្នុងការជ្រើសរើស ហើយអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}មិនជ្រៀតជ្រែកក្នុងរឿងនេះទេ ។

أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

៦. សូមព្រះអង្គមេត្តាដឹកនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅកាន់មាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។

***

អ៊ីម៉ាស្ត្រីខ្លីក្តី^{صلوات الله عليه والسَّلَام}មានវចនៈថា៖ "ស្ត្រីវត្តល់មុសតាគីម គឺអាមីរុល-មុមីនីន អ៊ីម៉ាអាលី^{صلوات الله عليه والسَّلَام} អ៊ីបន្ត អាប៊ី គ្លីលីប^{عليه والسَّلَام} ។" (តាហ្វ្យសៀវម៉ាក្តីស្ត្រីមមីន, ម៉ាអុនីអុល អាក្តីបារ ទំព័រ ៣២)

***

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي (رَحْمَةُ اللَّهِ) قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الصَّلْتِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الصَّلْتِ، عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ الْحَلْبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». (معاني الأخبار: 32 / 2, شواهد التنزيل 96 / 61: 1 «نحوه»)**

ថ្លែងតពីលោក ដែលបានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាល់-ម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាលី ប៊ីន អាល់-ស្វលត ដែលបានថ្លែងតពី យូនុស ប៊ីន អាប់ខុល-វ៉ា:ហ្ន៎ម៉ាន ដែលបានថ្លែងតពីម្នាក់ដែល បានថ្លែងតពី អ៊ីបៃខុលឡោះហ្ន៎ អាល់-ហ្វាល់ប៊ី ដែលបានថ្លែងតពី អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ដែល បានថ្លែងថា៖ "មាគ៌ាត្រង់ត្រូវគឺអាមីរុលមុមីនីនអាលី^{صلوات الله عليه والسَّلَام}" (96/61: 1) (شواهد التنزيل 2/32. معاني الأخبار: 32/2)

***

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ الْأَسْتَرَابَادِيُّ الْمُفَسِّرُ قَالَ حَدَّثَنِي يُونُسُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ زَيْدٍ وَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أَبِي نُورٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ هُوَ صِرَاطُ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا وَ صِرَاطُ فِي الْآخِرَةِ وَ أَمَّا الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ فِي الدُّنْيَا فَهُوَ مَا قَصُرَ عَنِ الْغُلُوِّ وَ اِرْتَفَعَ عَنِ التَّفْصِيرِ وَ اسْتَقَامَ فَلَمْ يَغْدِلْ إِلَى شَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ وَ أَمَّا الطَّرِيقُ الْآخِرُ فَهُوَ طَرِيقُ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى الْجَنَّةِ الَّتِي هُوَ مُسْتَقِيمٌ لَا يَغْدِلُونَ عَنِ الْجَنَّةِ إِلَى النَّارِ وَ لَا إِلَى غَيْرِ النَّارِ سِوَى الْجَنَّةِ... (معاني الأخبار , ج 1 , ص 33)

រាយការណ៍ដោយលោក ដែលបានទទួលតមកពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន អាល់-ក្លីស៊ីម អាល់-អាល់តារីបាខ្លី ដែលជាអ្នកអធិប្បាយ ដែលបានថ្លែងតមកពី យូសូហ្វ ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន ស្ត្រីយ៉ាដ្ឋ និង អាលី ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន សាយ៉ា ដែលបានថ្លែងតមកពីដួនតារបស់អស់លោក ដែលបានថ្លែងតមកពី អាល់-ហ្វាសាស៊ីន^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន អាលី^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន មូសា^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន អាលី^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន អាល់-ហ្វាសាស៊ីន^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន អាលី^{صلوات الله عليه والسَّلَام} ប៊ីន អាប៊ូ គ្លីលីប^{عليه والسَّلَام} ដែល បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} "សូមព្រះអង្គមេត្តាចង្អុលណែនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅ កាន់មាគ៌ាត្រង់ត្រូវ" ថា៖ "សូមឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនៅតែទេរទៅរកព្រះអង្គ^{عَزَّ وَجَلَّ} ជានិច្ច អស់ទូលព្រះ បង្គំជាខ្ញុំគោរពតាមព្រះអង្គ^{عَزَّ وَجَلَّ} ដូចនេះពីកាលមុន ហើយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងគោរពតាមព្រះអង្គ^{عَزَّ وَجَلَّ} ដូចនេះទៀតនាថ្ងៃខាងមុខ ក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ឯ "មាគ៌ាត្រង់ត្រូវ" នោះមាន ពីរ គឺ៖ មាគ៌ាក្នុងលោកនេះ និងមាគ៌ាក្នុងលោកមុខ ។ មាគ៌ាត្រង់ត្រូវក្នុងលោកនេះ គឺអ្វីដែលត្រូវកាត់

បន្ថយដើម្បីបំផ្លើស (គ្លីល) និងបំផ្លើសដើម្បីកាត់បន្ថយ (តាកូស្ត្រូ) និងដែលជួសជុលបែបបទ ។ ដូច្នេះ ចូរកុំកែប្រែអ្វីមួយទៅរកភាពខុសឆ្គងឡើយ ។ ឯមាតិកាមួយទៀត គឺមាតិកាបស់បណ្តាមុនីនីនទៅរកឋាន សូតិ ពួកគេស្ថិតនៅលើមាតិកានោះ មិនរៀបចំវេទនាឋានសូតិទៅរកឋាននរកទេ ហើយមិនទៅរកភ្លើងទេ តែ ទៅរកឋានសូតិ ។" (معاني الأخبار: 4/33)

***

و عَنْهُ، قَالَ: وَ قَالَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ"، قَالَ: «يَقُولُ: أَرْشَدْنَا إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ، وَ أَرْشَدْنَا لِلرُّومِ الطَّرِيقَ الْمُوَدِّيَ إِلَى مَحَبَّتِكَ، وَ الْمُبْلَغَ دِينِكَ، وَ الْمَانِعَ مِنْ أَنْ نَتَّبِعَ أَهْوَاءَنَا فَتَغَطَّبَ، أَوْ نَأْخُذَ بِأَرْوَاقِنَا فَتَنْهَلِكَ». (معاني الأخبار: 33/ ذيل الحديث 4)**

រាយការណ៍ពីលោក ដែលបានថ្លែងថា៖ "យ៉ាកូហ្វារ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ អាល់-ស្វីឌ្វិក្ស ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងអំពីព្រះ បន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្រិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង "សូមព្រះអង្គមេត្តាចង្អុលណែនាំអស់ទូលព្រះ បង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅកាន់មាតិកាត្រង់ត្រូវ" ថា៖ "សូមព្រះអង្គមេត្តាចង្អុលណែនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះ ទៅកាន់មាតិកាត្រង់ត្រូវ គឺសូមព្រះអង្គដឹកនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅរកផ្លូវដែលចាំបាច់ ដែលនាំទៅ ដល់សេចក្តីស្រឡាញ់របស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل} និងដែលទៅដល់សាសនាព្រះអង្គ ^{عز وجل} ហើយជាផ្លូវដែលការពារ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនឲ្យធ្វើតាមក្បាលចិត្តខ្លួនឯង ពីព្រោះវានឹងបណ្តាលឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បរាជ័យ ឬការពារអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនឲ្យសម្រេចតាមតែខ្លួនឯង ពីព្រោះវានឹងបណ្តាលឲ្យអស់ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវិនាសសូន្យបង្គំ" ។" (معاني الأخبار: 33/ ذيل الحديث 4)

***

و عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: حَدَّثَنِي ثَابِتُ التَّمَالِي، عَنْ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا) [قَالَ]: «لَيْسَ بَيْنَ اللَّهِ وَ بَيْنَ حُجَّتِهِ حِجَابٌ، وَ لَا لِلَّهِ دُونَ حُجَّتِهِ سِتْرٌ، نَحْنُ أَبْوَابُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، وَ نَحْنُ عَيْنُهُ عِلْمِهِ، وَ نَحْنُ تَرَاجِمُهُ وَحْيِهِ، وَ نَحْنُ أَرْكَانُ تَوْحِيدِهِ، وَ نَحْنُ مَوْضِعُ سِرِّهِ». (معاني الأخبار: 5/ 35, ينابيع المودة: 477)**

លោកបានរាយការណ៍ពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងពី អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ្វឹម ប៊ិន ហ្វាស្តា ដែលបាន ថ្លែងពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងពីមូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន ស៊ីណាន ដែលបានថ្លែងពី អាល់-មូហ្វាដូដូដូល ប៊ិន ត្វាប៊ីត ដែលបានថ្លែងពី ស្វាប៊ីត អាល់-ស្វីម៉ាលី ដែលបានថ្លែងថា៖ "ព្រះអង្គម្ចាស់របស់បណ្តាអ្នក សក្តារៈបូជា អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាល់-ហ្វាស្តា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងថា៖ "ពុំមានរបាំងរវាងអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} និង សាក្សី ^{صلوات الله عليه والسلام} របស់ព្រះអង្គទេ ហើយក៏ពុំមានការលាក់បាំងរវាងអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} និងសាក្សី ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{عز وجل} ទេដែរ (សាក្សី ^{صلوات الله عليه والسلام} គឺ គង់ គឺព្រះអាជ្ញាធររបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} គឺអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} បានផ្ទេរ អំណាចឲ្យដើម្បីដឹកនាំសហគមន៍របស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل} អត់ពីរស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ទៅ) ។ យើង ^{عليهم السلام} ជាទ្វារ របស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} យើង ^{عليهم السلام} ជាមាតិកាត្រង់ត្រូវ យើង ^{عليهم السلام} ជាយ៉ាងព្រះអភិញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل} យើង ^{عليهم السلام} ជាអ្នកបកស្រាយអ្វីដែលព្រះអង្គ ^{عز وجل} បានបើកឲ្យដឹង យើង ^{عليهم السلام} ជាសសរទ្រូងនៃភាពជាព្រះតែមួយព្រះអង្គ ^{عز وجل} ។" (معاني الأخبار: 5/35, ينابيع المودة: 477)

***

فِيَمَنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيهَ وَ فِيَمَا ذَكَرَهُ الْفُضَلُ مِنَ الْعِلَلِ عَنِ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَام أَنَّهُ قَالَ: "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ" اسْتِشَادًا لِذِينِهِ، وَ

إِعْتَصَامًا بِحَبْلِهِ وَاسْتِزَادَةً فِي الْمَعْرِفَةِ لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ لِعَظَمَتِهِ وَ كِبَرِيَّاتِهِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 20)

នៅក្នុងសាត្រា ម៉ាន់ ឡា យ៉ាស្ត្រីរុះហ្វា អាល័យ-ហ្វាត្វិះហ្វា អាល័យ-ហ្វាដ្ឋុល បានថ្លែងតពី អាល័យ-អ៊ីឡាល់ ដែលបានថ្លែងតពី អាល័យ-វីដ្ឋី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលបានថ្លែងអំពី "សូមព្រះអង្គមេត្តាចង្អុលណែនាំអស់ទូលព្រះបង្គំ ជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅកាន់មាតិកាត្រង់ត្រូវ" ថា៖ "មគ្គទេសក៍ដឹកនាំទៅរកសាសនារបស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ និងដើម្បីគោរព ជាប់នូវខ្សែ (ឬបង្កាន់ដៃ) ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ និងបង្កើតការស្គាល់ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ជាព្រះម្ចាស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជ ដ៏ថ្កើងថ្កាន ហើយនឹងស្គាល់ព្រះវិរោចនៈភាពនិងព្រះឧត្តមភាពរបស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ។" (តាហ្វ្យូសៀរ នូវ អាល័យ-ស្វាត្វិះឡែន ជំពូក ១ ហ្វាឌ្ឋីស្វ ៨៥)

***

قَالَ: وَ حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ حَمَّادٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ: "الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ". قَالَ: «هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ مَعْرِفَتُهُ، وَ الدَّلِيلُ عَلَى أَنَّهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ قَوْلُهُ: "وَ إِنَّهُ فِي أُمَّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ" وَ هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي أُمَّ الْكِتَابِ. (تفسير القمّي 1:28)**

លោកបានថា៖ "ឌីពុកខ្ញុំបានថ្លែងតមកពី ហ្វាម៉ាដ្ឋុ ប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "អាប៊ូ អ្នកបង្គុលឡោះហ្វា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានថ្លែង អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វា عَزَّ وَجَلَّ "មាតិកាត្រង់ត្រូវ" ថា៖ "មាតិកាត្រង់ត្រូវ គឺអាមីរុល មុមិនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ហើយជាការ ទទួលស្គាល់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ ឯភ័ស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាអាមីរុល មុមិនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នោះគឺព្រះ បន្ទូលអស់ឡោះហ្វា عَزَّ وَجَلَّ "[៤៣:៤] ពិតណាស់ ព្រះគម្ពីរនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរច្បាប់ដើម (គឺមេគម្ពីរ គឺព្រះ គម្ពីរអភិរក្ស) ដែលនៅឯយើង សម្រាប់អាល័យ [បុគ្គល]ដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណ" ហើយក៏ជា អាមីរុល-មុមិនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរដើមដែរ(គឺមេព្រះគម្ពីរ) ។" (1:28) (تفسير القمّي 1:28)

***

ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنْ (تَفْسِيرِ وَكِيعِ بْنِ الْجُرَّاحِ): عَنْ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ، عَنِ السُّدِّيِّ، عَنِ أَصْبَاطٍ وَ مُجَاهِدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ: "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ". قَالَ: قَوْلُوا- مَعَاشِرَ الْعِبَادِ-: أَرْشِدْنَا إِلَى حُبِّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ). (مناقب ابن شهر آشوب 3:73)**

អ៊ីបនូ ស្វាស្ត្រី អាស្រីប បានថ្លែងតពីការបកស្រាយរបស់ វ៉ាគ្វីអ្នក ប៊ិន អាល័យ-យ៉ាវ៉ាហ្វា ដែលបានថ្លែងតពី ស៊ុហ្វាយ៉ាន អាល័យ-ស្វេរី ដែលបានថ្លែងតពី អាល័យ-សាដ្ឋៃ ដែលបានថ្លែងតពី អាល័យ-បាត្តុ និង មូយ៉ាហ្វាដ្ឋុ ដែលបានថ្លែងតពី អ្នកបង្គុលឡោះហ្វា ប៊ិន អ្នកបាស់ ដែលបានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វា عَزَّ وَجَلَّ "សូម ព្រះអង្គមេត្តាចង្អុលណែនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឆ្ពោះទៅកាន់មាតិកាត្រង់ត្រូវ" ថា៖ "បណ្តាបារមីយ! ចូរ ពួកអ្នកថា៖ "សូមព្រះអង្គមេត្តាជួយដឹកនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅរកសេចក្តីស្រឡាញ់មូហ្វាដ្ឋុ عَلَيْهِ وَالْوَالِدَاتُ និងបណ្តាព្រះរាជកុលដ្ឋាន عَلَيْهِمُ السَّلَامُ របស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ផង ។" (3:73) (مناقب ابن شهر آشوب 3:73)

***

وَ عَنْ (تَفْسِيرِ التَّعَلِيِّ) رِوَايَةُ ابْنِ شَاهِينَ، عَنْ رِجَالِهِ، عَنْ مُسْلِمِ بْنِ حَبَّانَ، عَنْ أَبِي بُرَيْدَةَ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ". قَالَ: صِرَاطَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ). (مناقب ابن شهر آشوب 3:73، شواهد التنزيل 57/86 : 1، أرجح المطالب: 85 و 319، عنه إحقاق الحق 14:379)**

តាហ្វ្យូសៀរ អាល័យ-ស្វាអាល័យប៊ី (تفسير التعلبي) បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អ៊ីបនូ ស្វាហ្វាដ្ឋុ ដែលបាន

បទប្រមាថសាសនា ។ ល ៗ នោះបានទទួលការដឹកនាំប្រសើរជាងគេ ឬបុគ្គលដែលដើរត្រង់ខ្លួនលើ
 មាតិកាត្រង់ត្រូវ?" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ លើកឡើងនូវតួយ៉ាងមួយគឺ៖ បុគ្គលដែលឃ្លាត
 ឆ្ងាយពីវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់អាល្លូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលដើរលើមុខខ្លួនឯង មិនទទួលបាននូវការ
 ដឹកនាំក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនទេ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ធ្វើឲ្យបុគ្គលណាដែលតាមព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បាននៅលើមាតិកាត្រង់
 ត្រូវ ។ មាតិកាត្រង់ត្រូវគឺអាមីរុល-មុមិនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" (តាហ្វ្សៀរនូវអាល់-ស្វាក្វីឡែនីជំពូក១ ហ្វាទីហ្គាស្ត ១០០)

***

حَدَّثَنَا حَبِيبُ بْنُ أَبِي ثَابِتٍ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ: عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ لِغُلَامٍ بِنِ أَبِي طَالِبٍ: أَنْتَ
 الطَّرِيقُ الْوَاضِحُ وَأَنْتَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، وَأَنْتَ يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ. (شواهد التنزيل لقواعد التفضيل , ج 1 , ص 75)

ហ្វាទីហ្គាស្ត ប៊ិន ហាប៊ី អាហ្វី ថាប៊ីត បានថ្លែងប្រាប់យើង តពី សាអ៊ីដូ ប៊ិន យូស្វ័ស្ត ដែលបានថ្លែងតពី អ៊ីបនូ អាប់បាស់
 ដែលបានថ្លែងថា រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានថ្លែងប្រាប់អាល្លូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អាហ្វី ត្វីលីប صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ថា៖
 "អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាផ្លូវភ្លឺ អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជា មាតិកាត្រង់ត្រូវ ហើយអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ គឺយ៉ាក្នុងក្រុម صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់មុមិនីន ។" (شواهد التنزيل)
 ហ្វាទីហ្គាស្ត ៨៨)

***

فِي كِتَابِ كَمَالِ الدِّينِ وَ تَمَامِ النِّعَمَةِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى حَيْثَمَةَ الْجُعْفِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ يَقُولُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ
 نَحْنُ الطَّرِيقُ الْوَاضِحُ وَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ نَحْنُ مِنْ نِعْمَةِ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 24)

សាត្រា កាម៉ាល់ អាល់-ខ្លីន វ៉ា តាម៉ា អាល់-ណាអ៊ីម៉ាស្តុ (កមាល ឈាត វ៉ា តាម៉ា អាល់-ណាអ៊ីម៉ាស្តុ) ផ្អែកលើបណ្តាញព័ត៌មាន
 ដែលឡើងទៅដល់ ខយ័ស្វាម៉ាស្តុ អាល់-យូអ៊ីហ្វី ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វី យ៉ាក្នុងក្រុម صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលបានថ្លែង
 នៅក្នុងហ្វាទីហ្គាស្ត វែងមួយថា៖ "យើង صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាមាតិកាច្បាស់លាស់និងជាមាតិកាត្រង់ត្រូវឆ្ពោះទៅអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَ جَلَّ
 ហើយយើង صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាសេចក្តីប្រោសប្រណីរបស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَ جَلَّ ដែលគេប្រទានមកលើបណ្តាសត្វលោករបស់
 អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَ جَلَّ ។" (តាហ្វ្សៀរនូវអាល់-ស្វាក្វីឡែនីជំពូក១ ហ្វាទីហ្គាស្ត ១០៤)

***

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ عَلِيًّا وَ زَوْجَتَهُ وَ أَبْنَاءَهُ [هُ] حُجَجَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ - وَ هُمْ
 أَبْوَابُ الْعِلْمِ فِي أُمَّتِي - مَنْ اهْتَدَى بِهِمْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. (شواهد التنزيل لقواعد التفضيل , ج 1 , ص 76)

យ៉ាហ្វៀរ ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ បានថ្លែងថា រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានថ្លែងថា៖ "ពិតណាស់
 អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَ جَلَّ បានយកអាល្លូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មហេសី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងកូន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាសាក្សីរបស់
 ព្រះអង្គ عَزَّ وَ جَلَّ (សាក្សី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ គឺ ហ្សាហ្វី គឺព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَ جَلَّ គឺអ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَ جَلَّ បាន
 ផ្ទេរអំណាចឲ្យដើម្បីដឹកនាំសហគមន៍របស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَ جَلَّ អត់ពីរីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ទៅ) លើបណ្តាសត្វ
 លោករបស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَ جَلَّ ហើយពួកគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាទ្វារនៃចំណេះចេះដឹងក្នុងសហគមន៍ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ អ្នកណាដែល
 បានទទួលការដឹកនាំពីពួកគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អ្នកនោះនឹងបានទទួលការដឹកនាំឆ្ពោះទៅកាន់ មាតិកាត្រង់ត្រូវ ។" (التنزيل)
 ហ្វាទីហ្គាស្ត ៨៩)

***

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ: اهْتَدُوا بِالشَّمْسِ، فَإِذَا غَابَ الشَّمْسُ فَاهْتَدُوا بِالْقَمَرِ، فَإِذَا
 غَابَ الْقَمَرُ فَاهْتَدُوا بِالزُّهْرَةِ، فَإِذَا غَابَتِ الزُّهْرَةُ فَاهْتَدُوا بِالْفَرْقَدَيْنِ. فقيل: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الشَّمْسُ وَ مَا الْقَمَرُ - وَ مَا الزُّهْرَةُ وَ مَا

الْفَرَقْدَانِ؟ قَالَ: الشَّمْسُ أَنَا، وَالْقَمَرُ عَلِيٌّ وَالزُّهْرَةُ فَاطِمَةُ، وَالْفَرَقْدَانِ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ. (شواهد التنزيل لقواعد التفضيل , ج 1 , ص 77)

យ៉ាបៀរ ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្វា អាល់-អាន់ស្ត្រី បានថ្លែងថា រីសូលុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه وآله} បានថ្លែងថា៖ "ចូរទុកឲ្យដូងអាទិត្យដឹកនាំអស់លោក ប្រសិនបើដូងអាទិត្យអវត្តមាន ចូរទុកឲ្យដូងខែដឹកនាំអស់លោក ប្រសិនបើដូងខែអវត្តមាន ចូរទុកឲ្យអាល់-សុរ្យាហ្វាវ៉ាត្រា (គឺផ្កាយសុក្រ) ដឹកនាំអស់លោកប្រសិនបើ អាល់-សុរ្យាហ្វាវ៉ាត្រាអវត្តមាន ចូរទុកឲ្យអាល់-ហ្វារ៉ាហ្វាវ៉ាត្រា (គឺផ្កាយពីរ) ដឹកនាំអស់លោក ។" គេបានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ថា៖ "រីសូលុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه وآله} អើយ! អ្វីទៅដូងអាទិត្យ ដូងខែ អាល់-សុរ្យាហ្វាវ៉ាត្រា និងអាល់-ហ្វារ៉ាហ្វាវ៉ាត្រា? " ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} បានថា៖ "ខ្ញុំជាដូងអាទិត្យ ដូងខែគឺអាលី^{صلوات الله عليه وآله} អាល់-សុរ្យាហ្វាវ៉ាត្រា (គឺផ្កាយសុក្រ) គឺហ្វាទីហ្វាស្ត^{صلوات الله عليه وآله} ឯអាល់-ហ្វារ៉ាហ្វាវ៉ាត្រា (គឺផ្កាយពីរ) គឺអាល់-ហ្វាសាន់^{صلوات الله عليه وآله} និងអាល់-ហ្វាសែនី^{صلوات الله عليه وآله} (1/32) (شواهد التنزيل) ។"

***

وَعَنْهُ: وَ حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، قَالَ: وَصَفَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) الصِّرَاطَ، فَقَالَ: «أَلْفُ سَنَةٍ صُعُودٌ، وَ أَلْفُ سَنَةٍ هُبُوطٌ، وَ أَلْفُ سَنَةٍ حَدَالٌ». (تفسير القمي 1:29)**

លោកបានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-ក្លីស៊ីម ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ដែលបានថ្លែងតពី សូឡែម៉ាន ប៊ិន ដ្យារដូ អាល់-មុនក្លីរី ដែលបានថ្លែងតពី ហ្វាហ្វាស្ត ប៊ិន ក្លីយ៉ាស្ត ដែលបានថ្លែងថា អាហ្វា អាប់ខុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه وآله} បានអធិប្បាយពណ៌នា ស្ពាន (គឺអាល់-ស្ត្រីវ៉ត្ត) ថា៖ "ដំណើរឡើងមួយពាន់ឆ្នាំ ដំណើរចុះមួយពាន់ឆ្នាំ និងដំណើរធ្វើរជើងមួយពាន់ឆ្នាំ ។" (1:29) (تفسير القمي)

***

وَعَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْحَسَنِ الْقَطَّانُ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْحُسَيْنِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو جَعْفَرٍ أَحْمَدُ بْنُ عِمْسَى بْنِ أَبِي مَرْيَمَ الْعَجَلِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زِيَادٍ الْعَزْرَمِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حَاتِمِ الْمِنْقَرِيِّ، عَنِ الْمُصْطَلِّ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الصِّرَاطِ، فَقَالَ: «هُوَ الطَّرِيقُ إِلَى مَعْرِفَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ هُمَا صِرَاطَانِ: صِرَاطٌ فِي الدُّنْيَا، وَ صِرَاطٌ فِي الْآخِرَةِ. فَأَمَّا الصِّرَاطُ الَّذِي فِي الدُّنْيَا، فَهُوَ الْإِمَامُ الْمُفْتَرَضُ الطَّاعَةَ، مَنْ عَرَفَهُ فِي الدُّنْيَا وَ اتَّقَى بِحُدَاهُ، مَرَّ عَلَى الصِّرَاطِ الَّذِي هُوَ جِسْرُ جَهَنَّمَ فِي الْآخِرَةِ، وَ مَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ فِي الدُّنْيَا، زَلَّتْ قَدَمُهُ عَنِ الصِّرَاطِ فِي الْآخِرَةِ، فَتَرَدَّى فِي نَارِ جَهَنَّمَ». (معاني الأخبار: 1/32)**

លោកបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-ក្លីកួន ដែលបានថ្លែងតពី អាប់ខុល វ៉ាហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ អាល់-ហ្វាសែនី ដែលបានថ្លែងតពី អាហ្វា យ៉ាហ្វាហ្វា អាល់-ហ្វាស្ត ប៊ិន អ៊ីសា ប៊ិន អាហ្វា ម៉ារយ៉ា អាល់-អាយ្យាលី ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វាស្ត ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្វា ស្ត្រីយ៉ាដូ អាល់-អុរស្យាមី ដែលបានថ្លែងតពី អាលី ប៊ិន ហ្វាទីម អាល់-មុនក្លីរី ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-មូហ្វាដូដូល ប៊ិន អ៊ីម៉ារ ដែលបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសួរអាហ្វា អាប់ខុលឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه وآله} អំពីស្ពាន (គឺអាល់-ស្ត្រីវ៉ត្ត) ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} បានថា៖ "វាជាមាតិកាដែលនាំឲ្យស្ពានអស់ឡោះហ្វា^{صلوات الله عليه وآله} ហើយមាតិកានោះមានពីរគឺ៖ មាតិកាលោកនេះនិងមាតិកាលោកមុខ ។ មាតិកាលោកនេះគឺអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله} ហើយអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله} នេះឯងដែលគេត្រូវតែគោរពតាម ។ អ្នកណាទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله} ក្នុងលោកនេះ អ្នកនោះនឹងបានដើរតាមផ្លូវដែលជាស្ពានឆ្លងឋាននរកនាលោកមុខ ។ ឯអ្នកណាដែលមិនទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله} ក្នុងលោកនេះទេ នាលោក

មុខអ្នកនោះនឹងអើលជើងពីលើស្ពាន ហើយនឹងធ្លាក់ទៅក្នុងភ្លើងនរក "1" (معاني الأخبار: 1/32)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ سَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الصِّرَاطِ، قَالَ: «هُوَ أَدْقُ مِنَ الشَّعْرِ، وَ أَحَدٌ مِنَ السَّيْفِ؛ فَمَنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ عَلَيْهِ مِثْلَ الْبَرْقِ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ عَلَيْهِ مِثْلَ عَدُوِّ الْفَرَسِ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ عَلَيْهِ مَا شِيبًا، وَ مِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ عَلَيْهِ حَبْوًا، مُتَعَلِّقًا، فَتَأْخُذُ النَّارُ مِنْهُ شَيْئًا وَ تَتْرُكُ بَعْضًا». (تفسير القمي 1:29)**

លោកបានថ្លែងតពី សាក្តីដ្ឋាន បឺន មុស្លីម ដែលបានថ្លែងតពី អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្វ្រ័យ ថា៖ "ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីស្ពាន (គឺអាល់-ស្វ៊ីវ៉ត្ត) ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថា៖ "ស្ពាននោះស្តើងជាងសរសៃសក់ ហើយមុតជាងមុខដាវទៅទៀត ។ នឹងមានពួកគេម្នាក់ឆ្លងស្ពាននោះដូចផ្លេកបន្ទោរ នឹងមានពួកគេម្នាក់ឆ្លងស្ពាននោះដូចសេះបោល នឹងមានពួកគេម្នាក់ឆ្លងស្ពាននោះដូចដើរ នឹងមានពួកគេម្នាក់ឆ្លងស្ពាននោះដូចលូនដូចស្អិតជាប់ ។ ភ្លើងនឹងយកអ្នកខ្លះពីស្ពាននោះនិងទុកអ្នកខ្លះ ។" (تفسير القمي 1:29)

***

وَ قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «إِذَا مَرَّ الْمُؤْمِنُ عَلَى الصِّرَاطِ، فَيَقُولُ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" أَطْفَأَ هَبَّ النَّارِ، وَ تَقُولُ: جَزْ - يَا مُؤْمِنُ- فَإِنَّ نُورَكَ قَدْ أَطْفَأَ هَبِّي». (جامع الأخبار: 42)**

វិស្វលុលឡោះហ្វ្រ័យ صلوات الله عليه وآله បានថ្លែងថា៖ "ពេលណាមុមិនដើរឆ្លងស្ពានដោយសូត្រថា "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" ពេលនោះវាអាចធ្វើឲ្យភ្លើងនរករលត់ ហើយភ្លើងនោះនឹងប្រាប់អ្នកនោះថា៖ "មុមិនអើយ! សូមដើរឲ្យលឿនទៅ ព្រោះពន្លឺអ្នកនឹងពន្លត់ភ្លើងខ្ញុំ ។" (جامع الأخبار : 42)

***

وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى سَعْدِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ : يَا عَلِيُّ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَقْعُدُ أَنَا وَ أَنْتَ وَ جَبْرِئِيلُ عَلَى الصِّرَاطِ فَلَمْ يَجْزِ أَحَدٌ إِلَّا مَنْ كَانَ مَعَهُ كِتَابٌ فِيهِ بَرَاءَةٌ بِيُولَائِكَ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 22)**

សាក្តី បឺន ត្រីវិហ្វ បានថ្លែងតពី អាចិ យ៉ាក្តីហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានថ្លែងថា វិស្វលុលឡោះហ្វ្រ័យ صلوات الله عليه وآله បានថ្លែងថា៖ "នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ អាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ! ខ្ញុំវិស្វលុលឡោះហ្វ្រ័យ អ្នក صلوات الله عليه والسلام និងយ៉ូបរីល صلوات الله عليه والسلام នឹងអង្គុយនៅលើស្ពាន (គឺអាល់-ស្វ៊ីវ៉ត្ត) ហើយនឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកណាម្នាក់[ឆ្លង]ទេ រៀបលែងតែអ្នកនោះមានជាប់នៅក្នុងខ្លួននូវលិខិតបញ្ជាក់អំពីវិទ្យាយ៉ាស្តីអ្នក صلوات الله عليه والسلام ។" (តាហ្វ្រេស្យែរ អាល់-ស្វាត្រី ឡែនី ជំពូក ១ ហ្វាតិហ៍ ៩៨)

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿١٠﴾

៧. មាគ៌ារបស់បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គបានព្រះរាជទានឲ្យនូវឧបការធម៌[ពិសេសនៃព្រះអង្គ] (មាគ៌ានៃបណ្តាសាស្តា) ពុំមែនបណ្តាអ្នកដែល[ប្រទូសប្រឆាំងបណ្តាព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះហ្វ្រ័យ និងចំពោះសិក្ខាបទរបស់ព្រះអង្គ ដែល]ទទួលរងនូវព្រះពិរោធនៃ[ព្រះអង្គ]ទេ ហើយក៏ពុំមែនបណ្តាអ្នករង្វេងខុសទេដែរ[និងមិនស្ថិតនៅលើមាគ៌ានៃព្រះអង្គទេ] ។

فِي كِتَابِ مَعَانِي الْأَخْبَارِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ: قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي الْحَمْدِ: "صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ"

يَعْنِي مُحَمَّدًا وَدُرَيْتَهُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 23)

សាត្រា ម៉ាអុនី អាល់-អាគុំបារ រាយការណ៍ថា យ៉ាកុំហ្វារ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គ័ ^{عنه} "មាគីរបស់បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គបានព្រះរាជទានឲ្យនូវព្រះឧបការធម៌" ក្នុងសូរ្យវិញ្ញាណប្បវត្តិ អាល់-ហ្វាទីហ្វាសុំ ថា៖ "មានន័យថា មូហ្គាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា ^{عليه السلام} របស់ព្រះអង្គ ^{عليه والسلام} ។" (តាហ្សៀវនូវអាល់-ស្វាត្វីឡែនីជំពូក១ ប្រាដ្ឋីស្ទ១០១)

***

وَ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ ابْنِ أُدَيْبَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ: "عَبَّرَ الْمَغْضُوبَ عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ". قَالَ: «الْمَغْضُوبَ عَلَيْهِمْ: النَّصَابُ، وَ الضَّالِّينَ: الشَّكَّاءُ الَّذِينَ لَا يَعْرِفُونَ الْإِمَامَ». (تفسير القمِّي 1:29)**

អ៊ុបនូ អាច្វី អ៊ុមែរ បានថ្លែងតពី អ៊ុបនូ អាស្តីណាសុំ ដែលបានថ្លែងតពី អាច្វី អុប្បុលឡោះហ្គ័ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័ ^{عنه} ពុំមែន[មាគី]របស់បណ្តាអ្នកដែលទទួលរងនូវព្រះពិរោធនេ ហើយក៏ពុំមែនបណ្តាអ្នករងរងខុសទេដែរ ថា៖ "ពួកដែលរងនូវព្រះពិរោធនេគឺពួក ដែលប្រទូសប្រឆាំង (គឺពួកណាស្តីប៊ី) ។ ឯពួករងរងខុសគឺពួកដែលសង្ស័យ ដែលមិនព្រមទទួលស្គាល់ អ៊ុម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (29:1) (تفسير القمِّي)

***

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدِ الْهَاشِمِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا قُرَاطُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي عُبَيْدُ بْنُ كَثِيرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مَرْوَانَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عُبَيْدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ مَهْرَانَ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ آلِهِ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ" قَالَ: «شِبَعَةُ عَلِيٍّ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، لَمْ يَغْضَبْ عَلَيْهِمْ وَ لَمْ يَضَلُّوا». (معاني الأخبار: 8/36, شواهد التنزيل 66/105: 1)**

លោកបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្វាសាស ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន សាអ៊ីដូ អាល់-ហ្វាស្តីមី ដែលបានថ្លែងតពី ហ្វីរីត ប៊ិន អ៊ុបរ័ហ្គ័ម ដែលបានថ្លែងតពី អ៊ុប្បុដ្ឋី ប៊ិន កាស្ត្រៀរ ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន ម៉ារវ៉ាន ដែលបានថ្លែងតពី អ៊ុប្បុដ្ឋី ប៊ិន យ៉ាស្តុយ៉ា ប៊ិន ម៉ាស្តុរ៉ន ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វាស្តីសនី ដែលបានថ្លែងតពីឪពុកលោក ដែលបានថ្លែងតពីដីតាលោក ដែលបានថ្លែងថា រីស្វីលុលឡោះហ្គ័ ^{عليه السلام} បានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័ ^{عنه} បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គបានព្រះរាជទានឲ្យនូវព្រះឧបការធម៌ ពុំមែនបណ្តាអ្នកដែលទទួលរងនូវព្រះពិរោធនេ ហើយក៏ពុំមែនបណ្តាអ្នករងរងខុសទេដែរ ថា៖ "ស្តីអុសុំ របស់អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាច្វី គ្លីលីប ^{عليه السلام} គឺបណ្តាអ្នកដែលអល់ឡោះហ្គ័ ^{عنه} បានព្រះរាជទានឲ្យនូវព្រះឧបការធម៌នៃរឿយ៉ាសុំរបស់អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាច្វី គ្លីលីប ^{عليه السلام} ។ អល់ឡោះហ្គ័ ^{عنه} មិនទ្រង់ព្រះពិរោធនេ គេឡើយហើយពួកគេមិនរងរងខុសជាដាច់ខាត ។" (105/66:1) (شواهد التنزيل 8/36, معاني الأخبار)

***

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ الْأَسْتَرَابَادِيُّ الْمُقَسَّرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي يُوسُفُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادٍ، وَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَيَّارٍ، عَنْ أَبِيهِمَا، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ" أَيْ قَوْلُوا: إِهْدِنَا صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ، بِالتَّوْفِيقِ لِدِينِكَ وَ طَاعَتِكَ، وَ هُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ - "وَ مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَ الرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الصِّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ وَ حَسَنَ أَوْلِيَائِكَ رَافِعًا" وَ حَكَوِي هَذَا يَعْنِيهِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

គេបានថ្លែងប្រាប់យើងតពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាស់-ក្លីស៊ីម អាស់-អាស់តារអាបាឌី អ្នកអធិប្បាយដែល
បានថ្លែងតពី យូស៊ីហ្វ ប៊ិន អាស់-មូតារីក្កីល ដែលបានថ្លែងតពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ្ឋ និង អុលី ប៊ិន
មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន សាយ៉ារ ដែលបានថ្លែងតពី ដួនតារបស់អស់លោក ដែលបានថ្លែងតពី អាស់-ហ្គាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
ប៊ិន អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន មូសា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន យ៉ាក្កូហ្គារ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
ប៊ិន អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អាស់-ហ្វ្លែសែនី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន អាប៊ូ គ្លីលីប صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អំពី ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វ្លែ وَعَلَّ
បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គបានព្រះរាជទានឲ្យនូវព្រះឧបការធម៌ ថា៖ "ចូរថា៖ 'សូមព្រះអង្គ وَعَلَّ ដឹកនាំអស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទៅរកមាតិារបស់បណ្តាអ្នកដែលព្រះអង្គ وَعَلَّ បានព្រះរាជទានឲ្យនូវព្រះឧបការធម៌
ដោយទេរទៅរកព្រះសាសនាព្រះអង្គ وَعَلَّ និងដោយគោរពតាមព្រះអង្គ وَعَلَّ ហើយអំពីពួកគេទាំងនេះឯង
ដែលអស់ឡោះហ្វ្លែ وَعَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "[៤:៦៩] អ្នកណាស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្វ្លែនិងព្រះសាស្តា[ព្រះ
អង្គ] អ្នកនោះនឹងបានស្ថិតនៅក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលអស់ឡោះហ្វ្លែបានប្រទានឲ្យនូវព្រះឧបការធម៌
[គឺ៖] បណ្តាសាស្តា បណ្តាសច្ចការី បណ្តាទុក្ខរុបុគ្គល (គឺបណ្តាអ្នកលះបង់ជីវិតដើម្បីអស់ឡោះហ្វ្លែ) បណ្តា
អ្នកត្រឹមត្រូវ ។ ពួកគេទាំងនេះសុទ្ធតែជាកន្ទុក ។" អាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ក៏បានថ្លែងចំៗដូច្នោះដែរ ។"

قَالَ: ثُمَّ قَالَ: لَيْسَ هَؤُلَاءِ الْمُنْعَمَ عَلَيْهِمْ بِالْمَالِ وَ صِحَّةِ الْبَدَنِ، وَ إِن كَانَ كُلُّ هَذَا نِعْمَةً مِنَ اللَّهِ ظَاهِرَةً، أَلَا تَرَوْنَ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَدْ يَكُونُونَ
كُفَّارًا أَوْ فَسَاقًا؟ فَمَا نُدَبْتُمْ إِلَى أَنْ تَدْعُوا بِأَنْ تُرْشِدُوا إِلَى صِرَاطِهِمْ، وَ إِنَّمَا أُمِرْتُمْ بِالذُّعَاءِ بِأَنْ تُرْشِدُوا إِلَى صِرَاطِ الَّذِينَ أَنْعَمَ عَلَيْهِمْ بِالْإِيمَانِ
بِاللَّهِ، وَ تَصَدِّقَ رَسُولِهِ، وَ بِالْوَلَايَةِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَ أَصْحَابِهِ الْحَرِيِّينَ الْمُتَنَجِّبِينَ، وَ بِالتَّقِيَّةِ الْحَسَنَةِ الَّتِي يُسَلِّمُ بِهَا مِنْ شَرِّ عِبَادِ
اللَّهِ، وَ مِنَ الزِّيَادَةِ فِي آثَامِ أَعْدَاءِ اللَّهِ وَ كُفْرِهِمْ، بِأَنْ تُدَارِبْتَهُمْ وَ لَا تَعْرِبْتَهُمْ [تُعْرِبُهُمْ] بِأَذَاكَ وَ أَدَى الْمُؤْمِنِينَ، وَ بِالْمَعْرِفَةِ بِخُفُوقِ
الْإِخْوَانِ... (معاني الأخبار، ج 1، ص 36)

លោក (គឺអ្នកធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍) បានថា៖ "បន្ទាប់មក ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានថ្លែងថា៖ "ពួកគេទាំងនោះពុំ
មែនបណ្តាអ្នកដែលបានទទួលនូវព្រះឧបការធម៌ដោយទ្រព្យសម្បត្តិទេ និងដោយសុខភាពនៃរូបកាយ
ទេ ហើយអ្វីៗទាំងនេះជាព្រះឧបការធម៌ដែលអាចមើលឃើញ ដែលមកពីអស់ឡោះហ្វ្លែ ។ អស់លោកនឹង
ឃើញអ្វីៗទាំងនេះនៅឯពួកដែលទៅជាអ្នកអសទ្ធា ឬអ្នកអសីលធម៌ ។ ដូច្នោះអ្វីដែលធ្វើឲ្យពួកគេខកចិត្ត
គឺ អស់លោកត្រូវគេដឹកនាំឲ្យដើរតាមមាតិាពួកគេ តែផ្ទុយទៅវិញអស់លោកបែរទៅរកមាតិារបស់បណ្តា
អ្នកដែលបានទទួលនូវព្រះឧបការធម៌ដោយជឿអស់ឡោះហ្វ្លែ وَعَلَّ ទៅរកសច្ចានុមតិ (គឺការយល់ស្របតាម
សេចក្តីពិត) របស់ព្រះសាស្តា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់អស់ឡោះហ្វ្លែ وَعَلَّ ទៅរកវិទ្យាយ៉ាស្តរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងបណ្តា
រាជបុត្ររាជនគ្គាល្អ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ទៅរកបណ្តាបក្សពួកល្អរបស់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលជាជនជំនិតត្រូវ
ជ្រើសរើស និងទៅរកការលាក់បាំងត្រឹមត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យអស់លោកចៀសផុតពីជនអាក្រក់ក្នុងចំណោម
បាររបស់អស់ឡោះហ្វ្លែ وَعَلَّ និងចៀសផុតពីកំណើនបាបរបស់ពួកសត្រូវរបស់អស់ឡោះហ្វ្លែ وَعَلَّ និងភាព
អសទ្ធារបស់ពួកគេ ។ អស់លោកបំបាំងពីពួកគេនិងចំណង់អាក្រក់របស់ពួកគេដែលប្រាថ្នាព្យាបាទអស់
លោកនិងបណ្តាមុមីនីន ហើយអស់លោកទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់បងប្អូន (មុមីនីន) ។"

(معاني الأخبار : 9/36)

***

عَنْ رَجُلٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، رَفَعَهُ، فِي قَوْلِهِ: «غَيْرِ الْمَعْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ غَيْرِ الضَّالِّينَ» قَالَ: «هَكَذَا نَزَلَتْ» [*] وَ قَالَ: «الْمَعْضُوبِ
عَلَيْهِمْ: فَلَانٌ وَ فَلَانٌ وَ فَلَانٌ وَ النَّصَابُ، وَ الضَّالِّينَ: الشُّكَّاءُ الَّذِينَ لَا يَعْرِفُونَ الْإِمَامَ» (تفسير العياشي 1/ 28 : 24)**

[*] قد ورد عن ائمة اهل البيت بقراءة غير الضالين بدل ولا الضالين وقد نقل هذه القراءة عن عمر بن الخطاب وغيره ايضا. قال الطبرسي (رحمه الله): وروى ذلك عن علي (عليه السلام).

បុរសម្នាក់បានតំណាលតមកពីអ៊ីបនូ អាច្វិ អ៊ីម៉ែរដែលបានថ្លែងដោយយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានមិន ដាច់តមកពីអ៊ីម៉ាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [១:៧] **ពុំមែនបណ្តាអ្នកដែលទទួលរងនូវព្រះពិរោធនេ** និង**ពុំមែនបណ្តាអ្នករងរងខុសទេ** ថាគេបានបើកឲ្យដឹងដូចនេះឯង។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "ពួក ដែលរងព្រះពិរោធនគឺបុគ្គលនេះមួយ បុគ្គលនេះមួយ បុគ្គលនេះមួយ។ ឯពួកណាស្ទើរ (គឺពួកប្រទូស ប្រឆាំង) និងពួករងរងខុសគឺពួកសង្ស័យ មានមន្ទិលក្នុងចិត្ត ដែលមិនទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه} របស់ខ្លួន ទេ" (1) (تفسير العياشي 1: 28 / 24)

[*] គេបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីអ៊ីម៉ាអាល់លុលបៃតដែលបានសូត្រថា "កុយរ៉ុដ្ឋ ដ្ឋលីន" ជួស "វ៉ា ឡុដ្ឋ ដ្ឋលីន" ច្រើននាក់ទៀតក៏បានថាដូចនេះដែរ។ អាល់-ត្រីបារស៊ី (رحمه الله) បានថ្លែងថា៖ "នេះគឺ សេចក្តីរាយការណ៍តមកពីអាល់^{صلوات الله عليه}" (ដកស្រង់មកពី (تفسير العياشي 1: 28 / 24))

***

في كتاب الإحتجاج للطبرسي و رويننا بالأسانيد المقدم ذكرها عن أبي الحسن العسكري عليه السلام أن أبا الحسن الرضا عليه السلام قال: إن من تجاوز بأمير المؤمنين عليه السلام العبودية فهو من المعضوب عليهم و من الضالين. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 25)

នៅក្នុងសាត្រា អាល់-អ៊ុហ្គីយ៉ាច្ច របស់លោក អាល់-ត្រីបារស៊ី បានឲ្យយើងដឹង តាមរយៈបណ្តាញ ព័ត៌មានដែលបានចែងហើយនៅខាងលើនេះ ថា អាច្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អុសកា^{صلوات الله عليه} បានថ្លែងត ពី អាច្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-រីដ្ឋ^{صلوات الله عليه} ដែលបានថ្លែងថា៖ "អ្នកសក្តារ: បូជាណាមួយប្រព្រឹត្តបំផ្លើស ចំពោះអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه} អ្នកនោះជាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកដែលទទួលរងនូវព្រះពិរោធន ហើយជា ម្នាក់ក្នុងចំណោមពួករងរងខុស" (តាហ្វ្យសៀរ នូវអាល់-ស្វាត្រី ជំពូក ១ ហ្វាទីហ្គាស៊ូ ១១០)

ពាក្យរាយ

- មាតិកាត្រង់ត្រូវគឺអាមីរុលមុមីនីន អាលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [១:៦]..... ៤៧
- អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាផ្លូវភ្នំ អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជា មាតិកាត្រង់ត្រូវហើយអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ គឺយ៉ាកុំភ្នំប្រសិនបើរបស់មុមីនីន [១:៦]..... ៥១
- កាត់ បិសមិលឡាហ៊ី ពោះហ្គីម៉ាន នៅរ៉េហ្គីម ចោលក្នុងស្វីពោះត្រី អាលី-ហ្វាទីហ្វាសុ [១:១]..... ២០